

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za inozemstvo 40.— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 35.

Podružnici:

Maribor, Barbarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.

Današnja številka »Jutra« obsega
16 strani in stane TRI dinarje.
Prihodnja številka »Jutra« izide ka-
kor običajno v torek zjutraj.

Ljubljana, 31. januarja.

Od kar so Slovenci kulturno oživelj,
jih je zasledovala senca klerikalnega
nazadnjaštva. Njegov bič so od Pre-
šerna preko Stritarja, Askercia do Can-
karja občutili vsi veliki naši kulturni
delavci.

Po daljših pripravah je prišel v osem-
desetih letih preteklega stoletja na ja-
sen spregled tudi politični klerikaliz-
em. Da mora na duhovščini in njenem
vplivu v upotrebljanjem verskega
in drugega pritiska, ki je duhovnikom
na razpolago, biti osnovana posebna
politična stranka, ki ji je cilj gospod-
stvo nad drugimi stanov in odločilen
vpliv v vseh strokah javnega življenja,
ta nesrečna misel, poprej še meglena,
je po ideologiji Antona Mahničarja in
Jakoba Missia prodrla v našo javnost.
S tem je bil razdejan dotlej enotni na-
rodni tabor in nastal je bratovorni
razkol.

Za Mahničarjem je prišla moška doba
slovenskega klerikalizma, ki so ji bili
reprezentanti: dr. Lampe, dr. Šušteršič
in dr. Krek. Prva dva z organizatorno
in gospodarsko sposobnostjo, tretji s
priključitvijo socijalnih gesel, so imeli
na nemoralnem temelju klerikalne
stranke zainteresirani zanjo širše sloje.
Ob izbruhu svetovne vojne začenja
doba dekadence SLS. Orijentirana v
avstrijsko imperijalističnem smislu,
za dunajski centralizem, napojena z mr-
žnjo proti pravoslavni Srbiji in Rusiji,
kakor proti kulturni Franciji, je kleri-
kalna inteligenca na vso moč nasto-
pila v boj proti našemu osvobojevanju.
Ko pa je narodna ideja elementarno
prodrla, se je klerikalna masa niso
mogle ubraniti. SLS je v strahu pred
mogočnim valom našega nacionalizma
podlegla političnemu vplivu napredne
inteligenca. L. 1917. in še precej po-
znej izgnanila klerikalna stranka da-
šeno samostojnost in šele l. 1919. in
1920. se preplavila zavé v narodni dr-
žavi, da v njej ni dobrega prostora
za klerikalizem.

Od tedaj dekadence SLS naglo na-
prednje: SLS se v obup oklepa vsega,
kar je proti državi in narodni ideji, po-
zablja na vse pribege l. 1917. in 1918.,
koleba med republikanstvom in monar-
hijo, naganja Slovence v plemensko
mržnjo. Manjka ji jasne orientacije,
kaj hoče v narodni državi, boji se je in
zato ji je dobrodošlo vse kar državo
slabi.

Tragična je cikeak linija SLS v teh
letih: spočetka centralistična do skraj-
nosti, ker so njeni člani bili ministri in
so podpisali vse centralistične uredbé,
kmalu nato v drugem ekstremu Radi-
čevega federalizma. V vsem delu ne-
iskrenost, dvoilčnost in neka neureje-
nost. SLS ni imela po prevratu nobe-
nega ideologa, ki bi jo povedel v ju-
goslovensko realnost. Gosp. Korošec je
lahko politik, a mislec in merodajen
organizator ni. Bil je velik, ko je bil
glasnik jugoslovenske demokratske
ideologije, majhen pa se je izkazal, ko
je bilo treba njegovih stranki najti novo
konceptijo za nove razmere: Moč je
ostal v vodah avstrijskega klerikalne-
ga načina mišljenja in boja, voditelj
po imenu in ne po duhu.

V tem pa je začela v temeljih pro-
padati duševna gradnja klerikalizma. V
Avstriji opora državne misli, je v Ju-
goslaviji takoj stopil v boj z njo, ker
je vedel, da ideja državnega edinstva
onemogočuje, da bi prišel klerikalizem
trajno do odločilnega vpliva. Parkrat
se je ohesil na obloko srbski stranki,
a moral je hvarno pokazati in je izpa-
del. Klerikalizem je proti naši državni
ideji, ker vé, da v Jugoslaviji ne more
nikoli priti do večine. Ker pa vrhu tega
vzbuja versko in plemensko nestrpnost,
je napovedal boj ideji narodnega
edinstva, ki je antipod teh dveh zasta-
reljih strasti.

To napačno stališče napram državi
ideji spravlja klerikalno inteligenco v
težavno notranje konflikte. Postala je
neiskrena in oportunistična. V tem
obolezu se razvijajo korintarji, ki stran-
ko zlorabljajo za sebične namene. Ma-
monizem Bogumil Remčeve struje v
SLS, ki je obenem njena vladajoča
struja, je pristen produkt te dekadence.

Kje je v SLS vili kak večji kul-
turni polet? Ali je vili kako znatnej-
šo socijalno ali moralno akcijo? Še
celo tisti del naše inteligence, ki je
v ostalem napreden, padel pod poli-
tično varušto klerikalizma, je kakor
zamorjen cvet. Ideja plemenske za-
krknjenosti in bahavosti od domišlja-
vega preziranja Srbsstva do političnega
avtonomizma je jalova v vseh ozi-
rih.

Uničenje klerikalizma je državno
vprašanje prvega reda: Šele ko bo ka-

Nove korupcijske afere SLS

Agrarni in državni gozdi ter »Gospodarska zveza« in italijanski
kapital. — Razkritja iz lanskil pogajanj Koroščeve vlade z Italijo.

Beograd, 31. januarja. r. V zvezi z na-
šim večerajšim poročilom o klerikalnih
nemarnostih in izdaistvih prilikom lan-
skih zaključnih pogajanj v Opatiji se še
poroča, da je vsporedno s temi žalostni-
mi dogodki tekla akcija klerikalnega in
laškega kapitala, da se polasti gozdov,
ki se nahajajo pod agrarno reformo v
Sloveniji. Neka velika klerikalna organi-
zacija (Op. ured. očitno gre za »Go-
spodarsko zvezo«) je hotela dobiti v ro-
ke eksploatacijo vseh državnih in velikih
privatnih šum v Sloveniji, da se ustano-
vi velika trgovska družba, ki bi s po-
močjo italijanskega kapitala imela vso
lesno trgovino v rokah ter enostavno
predpisovala cene. Šlo je pri tem pred-
vsem za šume bivšega kneza Schönburg-
Waldenburga, Windischgratza in kneza
Auersperga. Ta družba naj bi imela na

obeh straneh gozde, kapital in svoje lu-
di. Minister za agrarno reformo je bil
v času teh projektov klerikalni poslanec
Ivan Vesenjak.

V naših krajih je notorično, da se je v
»Gospodarski zvezi« že opetovano pri-
pravljalo izločenje lesnega oddelka tako,
da bi par velikih spekulativov dobilo les-
no kupčijo »Gospodarske zveze« sami v
roke in bi skušali dobiti s pomočjo vlade
nekak monopol. Ti naklepi so bili
predmet raznih tožb, kjer je igral glavno
vlogo poslednji predsednik SLS Bo-
gumil Remec. Vsi ti poskusi so dozdaj
propadli na čuječnosti javnosti, ki je do-
volj opozorjena, kje je leglo korupcije
v Sloveniji. O tej stvari bomo še poro-
čali, ko bodo vsa polizvedovanja zaklju-
čena. Op. ur.

Opozicija pripravlja volilne nereda

Vlada je odločena za vsako ceno zatreti vse kar bi oviralo volilno
svobodo. — Radičevci bi hoteli volilne sploh onemogočiti. — Izgredi
na Hrvatskem.

Beograd, 31. januarja. p. Vlada je do-
bila zanesljive informacije, da pripravljajo
opozicija volilne nereda. Po inozemstvu
so radičevci in klerikalci raztrosili vesti,
da bo prihodnja nedelja »krvava«. S tem
skušajo škodovati ugledu naše države ter
zlasti tudi naši valuti. Kakor je izvedel
Vaš dopisnik na najmerodajnejšem me-
stu je vlada odločena za vsako ceno osi-
gurati volilno svobodo ter bo z močno
roko zlomila radičevski in klerikalni vo-
lilni teror. Prihodnji teden bodo orožni-
ške stanice v mnogih krajih pojačane in
bo orožništvo imelo nalog, da zatre na
Hrvatskem vsak pojav radičevskih »bor-
benih oddelkov«. Vlada je tudi obvešče-
na, da se vršijo med radičevci in intransi-
gentnimi komunisti dogovori, kako na
voliških vzorzarjih incidente in spopade
ter preprečiti volitve. Tudi se baje pri-
pravlja delni železničarski štrajh.

V opoziciji je z ozirom na slab po-
lozaj njenih šans v zadnjem času nastal
močan pokret za abstincenco. Stvar naj
bi se izvedla tako, da bi opozicijske
stranke pozvale svoje pristaje naj ne
gredo voliti istočasno pa z uprizoritvijo
nemirov preprečile, da tudi volilci Na-
rodnega bloka in zmerilnih opozicijskih
skupin ne bi mogli izvršiti svoje volilne
pravice. Preprečiti volitve sploh, to je,
kakor vse kaže, deviza, ki jo posebno
forsirajo radičevci.

Vlada opozarja, da bo vsak poskus
omejevanja volilne svobode po zakonu
kaznovan ter je storila vse ukrepe, da se
volilne nasilnosti ne bodo mogle nikjer
vršiti.

Protidržavne demonstracije v Zagrebu

Povodom prihoda Ljube Davidovića. — Pretepi in spopadi. —
Davidovičev današnji shod prepovedan.

Zagreb, 31. januarja. n. Danes popo-
dne se je zbralo na glavnem kolodvoru
kakih tisoč ljudi, da vidijo prihod Ljube
Davidovića, ki je sklical za jutri v Za-
grebu velik volilni shod. Večinoma so
bili radovedneži. Policija je sporočila, da
ne more dovoliti nikakih manifestacij po
ulicah.

Ko je prišel vlak je Davidovića po-
zdravil dr. Pavelić, predsednik njegove
organizacije v Zagrebu, nakar se je Da-
vidovič, obkrožen od nekaterih mladih
ljudi in centralnega odbora svoje stran-
ke podal pred kolodvor. Tu je prišlo do
ostrega prerekanja. Ko so Davidovičev
pristali, med katere se je pomešalo mno-
go Hanaovcev, kričali živio Davidovič,
živio Radič, so narodni omladinci živo
odgovarjali v znakli proti Davidovi-
ču in Radiču. Ker je postajal položaj ze-
lo opasen, je policija razkropila množico.
Med tem pa se je že razvil pretep. V
splošni zmešnjavi je dobil nacionalist
Ljuba Pelešević z gorjačo po glavi, da
se je onesvestil in so ga morali prepe-
ljati v bolnišnico. Pravijo, da je bil v
pretepu tudi Davidovič sam lahko ranen
na roki. Policija je aretirala nekoga Ha-
naovca, ki je osumljen, da je hudo ranil
Peleševića. Obdan od močnega kordona
policije je g. Davidovič končno s svojimi
prijatelji dospel v bližnji hotel Croatia,
kjer se je nastanil.

toličanstvo obvarovano, da se ga tira
v političen boj zoper državo in pravo-
slavje, bo država trajno mirna.

Uničenje klerikalizma je poleg tega
kulturno vprašanje prvega reda. On je
zapreka svobodnega poleta Sloven-
stva, ki ga umetno tira v nasprotje z
Jugoslovenstvom.

Uničenje klerikalnega avtonomizma
je za Slovence tudi gospodarsko vpra-
šanje. Naša inteligenca, naša univer-

Medtem so se zunaj zbirale posamez-
ne gručice radičevcev, ki so kričale: Živio
Radič, smrt Srbom, smrt Jugoslaviji! Po-
licija je dobila v roke tudi okrožnico iz
katere je razvidno, da so nameravali ra-
dičevci porabiti jutrišnji shod za veliko
protidržavno manifestacijo.

Zato je bil pozno zvečer dostavljen
skilateljem shoda odlok, s katerim se
zborovanje prepoveduje. Policija moti-
ra ta svoj korak s tem, da je današnji
dan pokazal, da ne bo mogoče jutri vzdr-
ževati javnega reda in mira na skup-
ščini.

KAJSNIH SREDSTEV SE POSLUZU- JEJO ZAGREBSKI BLOKASI.

Zagreb, 30. januarja. n. Tukajšnji blo-
kaški listi delajo na vsak nočni nemir
odgovorne »zagrebške Orjunaše. Zagreb-
ska Orjuna je že pred več dnevi objavi-
la, da se neznani elementi klatijo po me-
stu, delajo škandale in se izdajajo za
Orjunaše. Nocoj je policija zasigela na
ulici skupino mladih ljudi, ki so upili in
izazivali. Ko jih je policija hotela prije-
ti, so začeli klicati »Živio kralje! Mi smo
Orjunaši, nam se ne sme ničesar storiti.«
Policija pa jih je aretirala ter se je na
ravateljstvu dognalo, da to niso Orju-
naši, nego znani zagrebški razgajalci.
Ostati so morali v zaporu.

za, celo naše šolstvo mora izgubiti
možnost napredka, če si zapre pot v
svojo prirodno smer, v ostalo Jugosla-
vijo. Obdana s kitajskim zidom avto-
nomije, mora Slovenija propasti žalo-
stne gospodarske smrti.

Težak je boj z ostanki preteklosti.
A izvojevati ga moramo, če hočemo
dovršiti osvobodjenje. Krepka afirma-
cija Narodnega bloka 8. februarja 1925
bo v tej smeri naprej možen korak.

Zopetni prelom med Grčijo in Turčijo

Razburjenje v Grčiji radi izgona ekumenskega patrijarha. — Grški
poslanik v Angori odpoklican.

Atene, 31. januarja. a. Od angorske vla-
de izgnani carigradski patrijarh je prišel
v Solun. Ta ukrep turške vlade znači
težko obremenitev razmerja med Turčijo
in Grčijo. Grški ministrski predsednik
Mihla je izjavil, da je izgon v očividnem
nasprotju s lausannsko pogodbo. Bivši
generalni komisar Pargalos je imel pred
zbornico izrazit govor za vojno. Zbornica
je sprejela protest ter sklenila, da se iz-
roči protest vsem inozemskim parlamen-
tom. Vlada je odločila, da se pokliče po-
slanik iz Angore ter apelira v zadevi na
Zvezo narodov. Za danes napovedani

sprejem pri predsedniku republike je bil
odpovedan.

KAKO JE BIL PATRIARH IZGNAN.

Atene, 31. januarja. v. Uradno se potr-
juje izgon ekumenskega patrijarha Kon-
stantina iz Carigrada. Kljub sklepom mo-
sne komisije, da naj se patrijarh ne iz-
žene, so turške oblasti poslale v njegovo
stanovanje dva policijska agenta, ki sta
patrijarha spremljala na kolodvor in ga od-
pravila v prvi vlak, ki je vozil na Grško.
Patrijarh se nahaja že na grškem teri-
toriju.

Trocki izgnan iz Moskve

Ceka je naredila pri njem hišno preiskavo. — Tudi Zinovjev bo
odžagan? — Čičerin bojan.

Berlin, 31. januarja. a. Iz Rige se pro-
ča, da je Trockij v spremstvu enega taj-
nika zapustil Moskvo. Ceka je napravila
hišno preiskavo ter zaplenila vse doku-
mente. Kakor poročajo, bo tudi Zinovjev,
ki je kakor znano član triumvirata in
šel tretje internacionale, kmalu sledil
Trockemu v izgnanstvo.

London, 31. januarja. a. Angleške vesti
iz Rusije zatrjujejo, da je zdravstveno
stanje Čičerina zelo »grozno, valed česar

je pristljen opustiti za tri mesece svoj
urad.

Pariz, 31. januarja. a. Tukajšnja izdaja
»Paris Herald« raga avija, da je on
Trockem tudi Zinovjev padel v nemilost.
Njegova dva kolega v triumviratu, Kale-
nin in Kamenov, se ga hočeta na vsak
način iznebiti. V ta namen naj bi Zinov-
jev dobil neko misijo v Južni Rusiji ter
tako za nekaj časa izginil iz Moskve.

Politična situacija

Pred važnimi odločitvami vlade.

Beograd, 31. januarja. p. Zaradi pri-
prav za veliki dvorni ples je vladalo dan-
es v političnem življenju popolno mrtvi-
lo. Iz istega vzroka je odpadla tudi seja
ministrskega sveta, ki je bila določena za
nocoj.

V ponedeljek in torek se vrnejo v Beo-
grad vsi ministri ter se bodo pričela v
vladi važna posvetovanja, na podlagi ob-
širnega ekspozela, ki ga pripravljata mi-
nister Maksimović in dr. podtajnik Wil-
der. Minister Maksimović se vrne v pon-
edeljek s agitacijskega potovanja po svo-
lem volilnem okraju. V zvezi s tem je
Vaš dopisnik vprašal na merodajnem me-
stu, kaj je resnice na ljubljanskih vesteh,
da pride g. Maksimović na shod v Ma-
ribor. Dobil je odgovor, da so to proste
novinarske izmišljotine.

Pasč je danes konferiral z Mišo Tri-
funovičem in dr. Dušanom Pelešem, ki
je zarana dospel v Beograd. Dr. Peleš
je izjavil vašemu dopisniku, da so vse
vesti o nekakih napadih samostojnih de-
mokratov na njegovo osebo docela iz-
mišljene in da je baš tudi on pristal ob-
solutnega sporazuma med radikali in sa-
mostojnimi demokrati.

Opozicijski listi so danes ponovno
širili vesti o izstopu Ljube Jovanovića iz
glavnega odbora NRS. G. Jovanović te
vesti sam kar najodločnejše demantira.

Posledice afere Kraft

Družabni bojkot nemškega poslanika
v Beogradu.

Beograd, 31. januarja. r. V Siven kraj
Novoga Sada, kjer se je kakor znano iz-
vršil napad na nemškega voditelja dr.
Krafta, se je včeraj vršilo veliko ljudsko
zborovanje, s katerega je bila v Beograd
poslana broševka, ki javlja, da ljudstvo
zbrano na tem zborovanju brez razlike
vere in narodnosti obznanje napad na dr.
Krafta, da pa se istočasno tudi obaja
postopek poslanika tuje države, ki se je
sklusal vmešati v naše notranje zadeve.
Z glasom se odbijajo izjave nemške
stranke povodom tega dogodka, ker so
na vseh zborovanjih narodnih strank po-
vedarja bratska linbezna med državljani
vseh jezikov in vseh konfesij v Vojvo-
dini.

Beograd, 31. januarja. p. Kakor znano,
priredi nemški poslanik v prostorih svo-
jega poslanstva dne 3. februarja svečan
ples. V Beogradu se je pojavila misel,
naj bi se povabljeni beograjski ne od-
zvali povabilu, kot odgovor na postopa-
nje nemškega poslanika z ozirom na po-
slednje dogodke.

Borza

31. januarja:

TRST: Beograd 38.55 do 39.10, Dunaj
0.035 do 0.0345, Praga 71 do 71.50,
New-York 23.90 do 24, Curib 432 do
405, dinarji 38.75 do 39, 20 zlatih frankov
92 do 93.

PRAGA: Beograd 55.25, Dunaj 4.70125,
Gim 141.625, New-York 33.90, Curib
855.25.

BERLIN: Beograd 6.85, Milan 17.50,
Praga 12.458, Curib 80.97.

CURIB: Beograd 8.425, Berlin 1.2330,
New-York 518.10, London 24.845, Pariz
28.11, Milan 2150, Praga 15.375, Budim-
pešta 0.0072, Bukarešta 2.675, Sofija 8.75,
Varšava 100, Dunaj 0.0078.

Naša skrinjica

Ljubljani

1.

Naša skrinjica

Kranjskem

2.

Naša skrinjica

Štajerskem

4.

Beneška konferenca odgodena

Beograd, 31. januarja. p. Na sinočnji
seji ministrskega sveta je bil izvoljen
poseben odbor ministrov, ki naj izdela
definitivna navodila naši delegaciji za
pogajanja z Italijo na beneški konferenci.
Italijanska vlad je zaprosila našo, naj bi
se nadaljevanje beneške konference od-
ložilo za nekaj dni, ker italijanska dele-
gacija še ni končala svojih priprav. Zato
se je sporazumno med obema vladama
odgodil zopet ni sestanek beneške kon-
ference do 15. februarja.

FERAD BEG DRAGA ARETIRAN.

Beograd, 31. januarja. p. Aretiran je bil
džemijetski prvak Ferad beg Draga. Pre-
peljali so ga v Bosansko Milovico, kjer
ga išče tamojšnje sodišče. V Sandžak so
pripeljali orožniki aretiranege džemije-
tovca Ahmedovića.

ODLIKOVANJE.

Beograd, 30. januarja. p. Kralj je od-
likoval Gregorja Črešnika, lastnika to-
varne za kose v Slovenjgradu z zlato
medaljo za državljanske zasluge, ker že
60 let vodi svojo lepo obrt.

Revolta proti papežu se nadaljuje

Klerikalci mu grozijo z mržnjo in z bojkotom rimskega romanja!

Včerajšnji «Slovenec» je priobčil dolgočvrst uvodnik, ki je formalno naperjen proti «Jutru», dejansko pa poln zafrakcij in groženj proti vrhovnemu cerkvenemu poglavarju papežu! «Slovenec» se tudi včeraj ni upal navesti članka o dolžnostih klerikalnega časopisa, ki je slovenskim klerikalcem v obsegu in svrsto objavljen v službenem glasilu Vatikana «Osservatore Romano». Glasilo ljubljanskega škofa je velepomembni članek sicer zamočilo, zato pa nas dolži, da smo ga falsificirali. Papež da sploh ni mislil na podvajano slovensko klerikalno časopisje, temveč na krotke italijanske klerikalne novine! Veleznimiv je dakaz, ki ga «Slovenec» za to svojo trditve navaja. Ker papežev list govori o «gloriosa tradizione del giornalismo nostro», pravi škofov list, da se člani nanaša na italijanske novine. Če torej papež piše o naših listih, menijo italijanske in ne katoliške! To je zelo interesantno.

A mnogo bolj interesantno je, da grozi škofov oznan papežu z mržnjo slovenskega ljudstva, z bojkotom rimskega romanja v «svetlem letu», in s sovražnostjo slovenskega naroda. Škofov list seveda dolži «Jutro», da hoče doseči ta cilj, češ da zapeljuje papeža k vmešavanju v slovenske politične razmere, t. j. ga poziva, naj ukroti svoje pobesnele služabnike, ki rušijo na-

rod in državo in v svoji slepi strasti nočejo videti, da podirajo tudi stavbo katoliške cerkve! Škofovski članek, ki je pisan očividno ad usum delphini, skuša vplivati na Vatikan tudi z lažljivo intrigo, da mi namenoma vzporejamo akcijo Vatikana proti slabim duhovščini z akcijo Musolinija proti italijanski ljudski stranki in da papeža predstavljamo kot slepo orodje Paškeve. Tej prozorni intrigi in kristalizirani škofovi lažljivosti nimamo ničesar dodati.

Klerikalci se nadejajo, da boho z revolucijami grožnjami ustrašili Sveto Stoličo ter so sposobni, da zaprejo še z odpuščanjem, če bi Vatikan nadaljeval svoje delo za vzpostavitev prijateljskih odnosov med katoliško cerkvijo in Jugoslavijo. Ljudstvo pa varajo naprej in do danes niso povedali, kaj je papež dejansko objavil naši vladi, do danes skrivajo pred verniki, da je vrhovni cerkveni poglavar prenehal vmešavanje duhovnikov v politiko!

O škofu Fogarju naj bo «Slovenec» kar tiho. Naš korespondent je imel z njim dolg razgovor isti dan, ko je «Jutro» objavilo, da je določen za papežev preiskovalnega komisarja. Ljalnost nas veže, da smo diskretni, toda reči smemo, da bodo klerikalci doživeli še velika presenečenja in tudi samostanska vrata so že odprta!

Klerikalno gospodarsko izdaistvo

KAKO SKRBIJO ZA SLOVENSKE GOSPODARSKE INTERESE.

Kakor znano, je Gospodarska zveza, ki jo vodi predsednik SLS prof. Bogumil Remeč in ki tvori ogrado klerikalnih financ, organizirala s posebnim trudom dovoz banaških vin v naš kraj. Gre ji pri tem za zaslužek, ki je pri tem vinu lahko zanj mnogo večji nego za družo. Na razpolago so ji veliki kapitali, s katerimi izpodriva manjše, z vinom pa se vse možno dela, da se ga v čim najbolj profitni obliki spravi v Slovenijo in denar.

Ze lani, ko je bila strašna kriza oljema vina v Sloveniji, je to izdaistko delo «Gospodarske zveze» vzbužalo občo pozornost. Kljub temu je klerikalna stranka dovažala cele vlake vina iz Banata, da potegne vso trgovino nase.

Vse to pa ji ni bilo dovolj. Za letoš so v pokritje ogromnih izgub v lesni trgovini kakor tudi za klerikalni politični fond potrebne izredne vsote. Javnost je SLS zagrabil pri korupcijski znanstveni prevoznici Gospodarske zveze, s kojima je hotela SLS kar čez noč brez truda pobasati 8 milijonov, ne da bi se moka le za eno paro pocenila.

Istočasno je «Gospodarska zveza» pomnožila svojo vinsko kupčijo, da preplavi Slovenijo z banaškim vinom. Pri nas ni obetala sijajna letina in zato so klerikalni gospodje smatrali, da je čas, da se vrine še več banaških vin. To pa bi šlo le, če bi se nakupne

cene še bolj olajšale. Črna gospoda je hotela to napraviti na račun — države. Britni naši klerikalni «narodni gospodari» so jo pogodili tako, da pač treba tovarnino za prevoz banaških vin znižati, in sicer za transporte, namenjene klerikalnim gospodarskim organizacijam. Kakor so se izdale prevoznice za moko, tako je ministrstvo zaobračala imelo izdati prevoznice za vinske transporte iz Banata v Slovenijo kot «pasivno» vinsko deželo. Vse je bilo že pripravljeno, a «nesreča» je hotela, da je oktobra 1924 moral gosp. Sušnik s celotno vlado gosp. Davidoviča dati ostavko.

Ze brez tega strahovitega korupcijskega poskusa je sistematični boj «Gospodarske zveze» proti domačim vinom pravo gospodarsko izdaistvo. SLS se razburja, če dobi kdo v roke pismo v cirilici, če pa pripelje slovenskemu vinogradništvu cele vlake konkurenčnega vina iz krajev z mnogo ugodnejšimi pogoji, se to «slovenstvo» črne gospode neha. Kadar kdo s klerikalne strani razlaga slovenske gospodarske nauke, vselej kaže poljati ga v «Gospodarske zveze» z vabilom, naj jih tam najprej prevede.

Menda ga ni stanu v Sloveniji, ki bi ga klerikalci ne ogoljufali. Radi interesov svojih blazaj so klerikalci hoteli iznušiti tudi skromen možnjček slovenskih vinogradnikov!

o pomenu notranje ureditve naše države za konsolidacijo naših socialnih in gospodarskih razmer. Glavni urednik Rasto Pustoslavšek je v daljšem ognjevitom govoru opozarjal na kvarne posledice cepljenja volilcev v naše stranke, ki omogoča uspeh klerikalcem in slabi naš ugled v Beogradu kot samo nestvarno opozicijo. Delavci g. Grašič je govoril nato o potrebi izdajanja pravilnika za zelezniške delavce ter pozivljav vse delavstvo da se odloči za pozitivno politiko, od katere edino morejo pričakovati ureditve svojih vprašanj. V imenu upokojencev je g. Noč, priporočal nujno rešitev tega vprašanja. G. Dežman je govoril o pogubnosti strankarske razcepljenosti in o potrebi strničenja delavstva v močno delavno stranko. — Končno je govoril g. Zimcman o tem, kako bi se na podlagi zakona o samoupravnih skupščinah moglo vršiti uspešno delo za rešitev lokalnih gospodarskih zadev, z njim bi se lahko zadovoljili tudi avtonomisti, ki pa nočejo o tem ničesar slišati. Obsodil je demagogstvo teh ljudi ter pozval vse navzoče, naj glasujejo dne 8. februarja za Narodni blok.

Zborovanje je pokazalo, da so zavedni šiskarji v taboru Narodnega bloka in da bomo 8. februarja volili njegovega kandidata Mohoriča.

V VODMATU

Snoči se je vršil v Draščkovih gostilni v Bohoričevi ulici shod volilcev Narodnega bloka v vodmatskem okraju. Shoda se je udeležilo nad 150 zavednih pristavev Narodnega bloka. Otvoril ga je g. Praprotnik, nakar je govoril živahno pozdravljen kandidat g. Ivan Mohorič o političnem položaju izza 18. marca 1923 ter o neuspehih klerikalne vlade in neiskrenosti sporazuma, na katerem je temeljila ta vlada. Obsirno se je bavil govornik z delavskimi vprašanji, omejitvijo brezposelnosti, nadomestitvijo tujih delavcev z domačimi, itd. Povdarjal je dalje izredno važnost uravnoteženja državnih financ, kakor tudi izenačenja davkov, ki ga v Sloveniji z vsu upravičenostjo pričakujemo.

Nato je govoril v imenu upokojencev

g. Hribernik, ki je ugotovil, da klerikalna vlada, ki je toliko obetala vpokojencem, zanje ničesar naredila ni. V istem smislu je govoril tudi g. Sekš, nakar je ravnatelj g. L. Jelenc očrtal razmerje Narodnega bloka napram ostalim strankam v Ljubljani. G. Gajser je zatem govoril o potrebi zaščite domačega dela, pri čemer je apeliral na zavednost naših konzumentov in trgovcev, da ne bodo kupovali in uvažali nepotrebnih stvari iz inozemstva.

Ker se na poziv noben izmed zborovalcev ni več oglašil k besedi, je predsednik g. Praprotnik zaključil lepo uspešni shod, ki je nudil ponovni dokaz, da stoji Ljubljana v taboru Narodnega bloka.

NA TRŽAŠKI CESTI

V gostilniških prostorih g. Krčona na Tržaški cesti se je zbralo 150 — 160 volilcev. Govoril je predsednik gerentskega sveta g. dr. Puc, čigar temperamentnim in prepričevalnim izvajanjem so poslušalci živahno pritrjevali. Shod je pokazal, da ima Narodni blok tudi v tem mestnem okraju nad vse trdno pozicijo. Nobenega dvoma ni več, da bo njegova zmaga pri nedeljskih volitvah prav silajna.

Polovično priznanje

«Slovenec» priznava, da državni pravnik preganja tigre radi goljufije s prevoznici.

Končno je «Slovenec» priznal, da so tovarni listi, ki so jih poklonili klerikalni tigrji Gospodarski zvezi za klerikalne fondе, postali predmet kazenske preiskave proti Sušniku in tovarniščem.

«Z cele Slovenije se zaslišujejo priče v procesu proti Gospodarski zvezi, ker je tovarne liste za znižano vrzino dala na razpolago...» Ta citat je dobesedno prepisan iz «Slovenca» od 31. januarja tega leta na drugi strani, III. stolpce. Torej tigrji sami priznajo, da je bilo njihovo «velezaslužno in poštivovalno delo za Slovenijo» take narave, da jih državni pravdniki zasleduje po paragrafu 197 (radi goljufije). Seveda «Slovenec» ne opusti prilike, da ne bi vkljub tej ugotovitvi predhvalil dr. Žerjavca, da je «europal». Slovenijo za 10 milijonov Din, da je velik sovražnik zadružništva, ker je prepeljal eno največjih steparji od postanka Jugoslavije. Čudna morala klerikalnih tigrov! V enem in istem članku priznava, da jih državni pravdniki zasleduje radi tovarnih listov po kazenskem zakonu, in v isti sapi poveljujejo ta čin kot — plemeniti dejanje!

Cinična morala klerikalnih kolovodij je že taka, da bodo kričali «primite državne tatove!» še v trenutku, ko se bodo za njimi že zaklepala jetniška vrata. Pripravili so ogromno tatfinsko ekspedicijo na državne kase, ko pa so bili zasaceni, pravijo, da je udarjen — konzument.

Ali so res na potu poboljšanja? Prijatelji, ki je danes čital «Slovenca» nam pravi, da so, češ sedaj vendorle že priznavajo, da jih preganja državni pravdniki. Mi pa pravimo: To je le polovični korak. Napravite celega, priznajte goljufijo in mnogo Vam bo odpuščenol

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

V. božja zapoved: Ne ubijaj!

Škof Jeglič 1. 1914.: «Možje, kako vzvišen, kako svet, kako Bogu dopadljiv je boj, v katerega ste poklicani! Z Vami je pravica, z Vami je Bog gospodar vojskinitih trum»...

Politične beležke

+ Izjava SKS me je imenovala za čuvarka SKS na Rakeku, ne da bi me vprašali. Vrhutega mi se pošiljajo razne dopise, kjer me imenujejo zaupnika SKS. Izjavljam tem potom, da nisem pristal SKS in toraj tudi ne morem fungirati niti kot čuvark niti kot zaupnik. — Rakek, 31. januarja 1925. — Perko Andrej.

+ Zavržena volilna laž. Glasilo mariborskega zgagaria dria. Ravnika je objavilo, da je namestnik srezkega kandidata Narodnega bloka v D. Lendavi in predsednik tamošnje srezke organizacije NRS g. Kiraly izjavil drju. Ravniku, da je pripravljen prekriti svojo kandidacijo za ceno 50.000 Din za javni, a 30 tisoč Din za «tibi prekritje». G Kiraly nas prosi za konstatacijo, da je ta vest popolnoma zlagana. Njena svrha je očividno ta, da se prikrije dejstvo, da je dr. Ravnikov kandidat židovski odvetnik Strasser res ponudil svojo kandidacijo Narodnemu bloku, ako se mu preskrbi posojilo 200.000 Din. To je res — vse drugo je laž. Prekmurci vsi v 4. skrinjico.

+ Odhod dobivajo Žerjavovci denar? Pod tem naslovom priobči mariborska «Straža» senzacionalno razkritje o «nacionalizaciji nekega podjetja v Križevcih». «Straža» piše uvodoma, da dobivajo Žerjavovci denar od «Slovenske banke» zato ker so razna nacionalizacija vrle «Slovenski banki» milijone. Kot vzgled »Žerjavovci» nacionalizacije navaja nato »Straža» gori omenjeno podjetje, čegar nacionalizacijo pravi, da so 1. jan. 1923 izvedla gosp. Dragotin Hribar kot predprilno »Slovenska banka», ker ji je na sledno pije »Slovenska banka» mesto pravilno Slovenska banka, ker ji je na tem, da ustvari zvezo za predhodna in za nadaljna lopovska izvajanja in Anton Kristan. Iz same »Straže» je razvidno, da nosita vso odgovornost za to «nacionalizacijo» ta dva gospoda. V koliko jim je treba tako odgovornost nositi, mi ne vemo, ker zadeve ne poznamo. Dvomimo pa, da bi posel g. Dragotina Hribarja in Antona Kristana bil v resnici tak kot ga opisuje »Straža», ki je poleg rajnega »Medoljubca» največji lažljivi kljukec domoklasični listi. Gotovo pa je, da niti g. Dragotin Hribar, niti g. Anton Kristan nista Žerjavovci, kakor je tudi res, da dr. Žerjav s stvarjo ni imel niti direktne niti indirektnega posla. Na tak lumparski način, kakor je »Straža» v tem slučaju skonstruirala zvezo med Žerjavovci in »nacionalizacijo» podjetja v Križevcih lahko glasilo dr. Koršena umetno napravi tudi zločinsko zvezo med morilema ?!ahitcem in Čičem pa Žerjavovci! Škoda le izgubavati besed za žigosanje takih katoliških lumparij, ki ih ugania »Straža». List, ki vse fabrice, ki fabrice imena, fabrice celo podlago, na katero potem gradi divjaške svoje napade na neprizadete zato, da jim krađe žast in poštenje, tak list družega ne zasluži kot da se ga zadušit kot kužna zastrupljena naroda in države. Dr. Koršec je lahko ponosen na svojega kolahreza, ki se imenuje »Straža».

+ Lažnjivce kakor vedno so se go spodje pri «Slovencu» izkazali tudi večerai, ko poročajo, da sem bil leta 1919. od ministrskega sveta izbran za šefa likvidacije propadle Avstrije in da sem v tem svojstvu oviral likvidacijo, predenjal likvidatorije, jim pretil celo z zaporom itd. itd. ter zapravljal na ta način milijarde narodnega premoženja. Izgovarjal da sem se s tem, da se z odklonitvijo likvidacijskega materiala uhranimo tudi dolgovi stare Avstrije. Celi članek je od začetka do kraja sama druzga in nizkotna laž. Nikdar nisem bil izbran za šefa likvidacije, še manj sem likvidacijo oviral in ravno jaz sem bil tati, ki sem se v Narodnem Veču in pozneje v vladi najživahnejše pobijal nerazumljivo tezo o zvezi med likvidacijo in starimi avstrijskimi dolgovi. To tezo sta zastopala tedanji prvi podpredsednik NV Pavelić, v katerega resort je to vprašanje spadalo, pozneje v vladi pa min. predsednik Protić, ki je osebnio odločeval v vseh važnejših vprašanjih likvidacije. Ne maram klicati za pričo tedanjega podpredsednika vlade g. Koršeca, če pa je pod «Slovenec» članek podpisal kot «eden od likvidatorjev» bom zaprosil tedanjega šefa naše dunajske likvidacijske komisije drja. Ploja, da eno ali drugo stvar pove iz svojih spominov. Prepričan sem, da mi bo rad potrdil, da je bil edini, ki je v takratni vladi neprestano urgiral likvidacijske odločitve v smislu predgovor naše komisije ter se trudil, da člani komisije dobijo svoje plače in dnevnice — podpisani dr. Albert Kramer.

+ Originalen kandidat. Da je kandidat obenem čuvark svoje skrinjice se dostikrat dogodi. Da pa je kandidat čuvark »asprotno skrinjice», to prednost ima vsaki kandidat narodnih socialistov za kški okraj, ki je obenem čuvark SKS. Isti kandidat je priredil pod varuvtvom svojega advokata shod na Bučki. Možje so poslušali njegov o njegovega varuila govor. Po govoru se je oglašil k besedi župnik Kopitar: «Dobro sta govorila Gospod doktor je že veliko dobrega storil za kmeti in ravno tako g. peka. Kmetje pa v sme! Mi pristavljamo: Bučka ne bo metala svojih kroglice niti v I. niti v VII. skrinjico, temveč v II. skrinjico, ker so v Bučki sami demokrati!

+ Adijo Radiću. Zagrebška «Rieča» priobči nastopno izjavo dosedanjih radičevcev v Dubici: «Podpisani, v čvrstem prepričanju, da politično delovanje Stjepana Radića kot voditelja HRS ni hrvatskemu narodu prineslo nikake koristi radi njegovih protidržavnih izpadov zapuščamo stranko in se homo opredelili za kako drugo hrvatsko narodno, nikakor pa republikansko stranko». Izjavo je podpisalo 122 dosedanjih radičevcev, med njimi tudi predsedstvo bivše krajevne organizacije HRS.

lijarde narodnega premoženja. Izgovarjal da sem se s tem, da se z odklonitvijo likvidacijskega materiala uhranimo tudi dolgovi stare Avstrije. Celi članek je od začetka do kraja sama druzga in nizkotna laž. Nikdar nisem bil izbran za šefa likvidacije, še manj sem likvidacijo oviral in ravno jaz sem bil tati, ki sem se v Narodnem Veču in pozneje v vladi najživahnejše pobijal nerazumljivo tezo o zvezi med likvidacijo in starimi avstrijskimi dolgovi. To tezo sta zastopala tedanji prvi podpredsednik NV Pavelić, v katerega resort je to vprašanje spadalo, pozneje v vladi pa min. predsednik Protić, ki je osebnio odločeval v vseh važnejših vprašanjih likvidacije. Ne maram klicati za pričo tedanjega podpredsednika vlade g. Koršeca, če pa je pod «Slovenec» članek podpisal kot «eden od likvidatorjev» bom zaprosil tedanjega šefa naše dunajske likvidacijske komisije drja. Ploja, da eno ali drugo stvar pove iz svojih spominov. Prepričan sem, da mi bo rad potrdil, da je bil edini, ki je v takratni vladi neprestano urgiral likvidacijske odločitve v smislu predgovor naše komisije ter se trudil, da člani komisije dobijo svoje plače in dnevnice — podpisani dr. Albert Kramer.

+ Originalen kandidat. Da je kandidat obenem čuvark svoje skrinjice se dostikrat dogodi. Da pa je kandidat čuvark »asprotno skrinjice», to prednost ima vsaki kandidat narodnih socialistov za kški okraj, ki je obenem čuvark SKS. Isti kandidat je priredil pod varuvtvom svojega advokata shod na Bučki. Možje so poslušali njegov o njegovega varuila govor. Po govoru se je oglašil k besedi župnik Kopitar: «Dobro sta govorila Gospod doktor je že veliko dobrega storil za kmeti in ravno tako g. peka. Kmetje pa v sme! Mi pristavljamo: Bučka ne bo metala svojih kroglice niti v I. niti v VII. skrinjico, temveč v II. skrinjico, ker so v Bučki sami demokrati!

+ Adijo Radiću. Zagrebška «Rieča» priobči nastopno izjavo dosedanjih radičevcev v Dubici: «Podpisani, v čvrstem prepričanju, da politično delovanje Stjepana Radića kot voditelja HRS ni hrvatskemu narodu prineslo nikake koristi radi njegovih protidržavnih izpadov zapuščamo stranko in se homo opredelili za kako drugo hrvatsko narodno, nikakor pa republikansko stranko». Izjavo je podpisalo 122 dosedanjih radičevcev, med njimi tudi predsedstvo bivše krajevne organizacije HRS.

Zveza kulturnih društev

Ze javljeno predavanje g. Cimermana se vrši v torek 3. februarja v Retnjah v gostilni pri Jakcu ob 5. uri popoldne.

Narodni blok

Poleg že javljenih shodov se vrše še sledeči javni shodi Narodnega bloka:

V ponedeljek, dne 2. februarja: Ob 7 uri zjutraj v Dobrovi pri Ljubljani v gostilni »Pri Mežnarju«. Poročata »vki kandidat g. Zebal in delegat centrala.

Ob pol 11. uri širši sestanek Narodnega bloka na Glincih v gostilni »Novi dome (Amerika). Poročata srečni kandidat g. Zebal in delegat iz centrala.

V torek 3. februarja: ob 5. popoldne po predavanju o davkih in takših pravnih in pritožbah v Retnjah pri Trčiču javen shod Narodnega bloka, na katerem poročata župan g. Lončar.

Ob 9. zjutraj sestanek Narodnega bloka v Smebju v zvezi s predavanjem g. Šmucar o davkih.

Ob 3. uri popoldne isto v Beričevem v gostilni na mostu.

Po svetu

— Ratifikacija rusko-japonske pogodbe. Kakor poročajo sovjetski listi, bo rusko-japonska pogodba ratificirana dne 10. februarja. Po ratifikaciji bo izpremenila japonska vlada svoje poslanstvo v Pekingu v veleposlanstvo, kiška vlada pa svo poslanstvo v Tokiu v poslanstvo preveza razreda. Sedaj ima v Pekingu le Rusija veleposlanika, vse ostale vlasti pa samo poslanike.

— Japonska za defenzivno zvezo z Rusijo in Kitajsko. V japonskem parlamentu je zahteval poslanec Matsumoto »Kolašjo« sklenitev defenzivne zveze z Rusijo z motivirano, da je treba proti anglosaskemu vplivu na svet nastopiti z vso odločnostjo, sicer se lahko zgodi, da ostane Japonska popolnoma izolirana. Rusko-japonski zvezi pa je treba ptemniti tudi Kitajsko in skleniti defenzivno trozvezo, ki bo izbrala potem odločno vlogo v azijski politiki.

— Izmenjava političnih ujetnikov med Poljsko in Rusijo. Prihodnje dni se izvrši med Poljsko in sovietsko Rusijo izmenjava političnih ujetnikov. Izmenjati bodo namreč v poljskih zaporih nahajajoči se ruski komunisti s Poljaki, zaprtimi v Rusiji.

— Kongres angleške liberalne stranke. V tetrtek je bil v Londonu v navzočnosti 2000 delegatov iz vseh krajev države otvoren kongres angleške liberalne stranke, za katerega je vladalo veliko zanimanje, ker je dotična stranka pri zadnjih volitvah popola poraz. Kongres bo razpravljal predvsem o bodoči politiki in taktiki stranke. Glavno poročilo govori predvsem o organizaciji stranke in njenih financ, vršila pa se bo tudi obsirna razprava o načinu volitve strankinega voditelja in o drugih vprašanjih internega značaja.

Naši kraji in ljudje

Mariborska sokolska župa proti klevetnikom dr. Pivka

Starešinstvo Mariborske Sokolske župe je na seji dne 30. januarja 1925 sklenilo podati to-le

izjavo:

Podpisano starešinstvo smatra za svojo moralno dolžnost:

1.) da ugotovi, da so poročila klerikalnih listov o prisiljenem odstopu br. dr. Pivka od župnega starostva neutemeljena, zlobna laž. Br. dr. Pivka je kot dober Sokol odločil to mesto proučljivo in po lastni inicijativi.

2.) da pozove vse Sokolstvo lastne, kakor tudi soednih žup, naj se kakor vedno, tako zlasti v volilnem boju, vede odgovarjajoče sokolskemu dostojanstvu. Kdor bi se v področju MSZ pregrešil proti sokolski disciplini, naj si pripiše posledice sam. Za eventualne žaljive, prizadejane članom MSZ po članiki druge župe, pa bo zahtevala MSZ brezpogojno zadovoljenje v okviru obstoječih sokolskih določb;

3.) da da izraza ogorčenje nad gnušnimi klevetami, ki se kupijo proti br. dr. Pivku, kateri je stal dolga leta na čelu naši župi kot idealen, neumoren, naroden bорец, ki je bil in je vedno pripravljen žrtvovati vse v doseg naših narodnih ciljev; in

4.) da pozove celokupno jugoslovensko Sokolstvo, naj ohrani neomadeževanemu značaju br. dr. Pivka neomajno zaupanje kakor doslej, tako tudi v bodoče.

V Mariboru, 31. januarja 1925.

Za starešinstvo MSZ:

Julij Novak I. r.,

polstarosta.

Drago Kocmut I. r.,

tajnik.

Dr. Ravnikovi stebri

Naši stebri stojijo dobro...

(«Narodni gospodar» 15. I. t. l.)

Zvest svoji devizi: «Naj gre vso v franže», vodi dr. Ravnik s svojo kliko brezizločni boj za listo, katere nosilec je sam. Voli ta boj pod imenom radikalne stranke, katere vodstvo se je dalo z zavestnimi lažmi mistificirati in tolerira početje teh tudi radikalov v Sloveniji, akoravno je na škodo vladni večini in radikalni stranki volje.

Z lažnjivim poročilom na zaupnem sestanku je bilo preslepljenih tudi večje število zaupnikov, ki so na tej zlagani podlagi prišli do zmotnih sklepov in sledijo Ravniku in poročili, mi-leč, da s tem delajo v korist državotvorne radikalne stranke.

Ravno zato je potrebno, da se pokaže prava slika gospodov, ki vlečejo Ravnikovo voz, kajti sicer bi se gotovo z njihovimi osebnimi pečali prav tako malo, kakor n. pr. z gospodom Zagorškim.

Glavni stebri Ravnikove politike je gospod Janko Tavčar. On je kot delegat oblastne organizacije v Mariboru bil val cele tedne v Beogradu in pritiskal klopke po ministrstvih. Na njegov konto je pisati vse intrige in laži, s katerimi se je posrečilo premotiti nekatere člane glavnega odbora radikalov. Kakor je razvidno iz Ravnikovega glasila «Narodni gospodar», je Janko Tavčar tudi na glavni seji stranke v Beogradu vedoma zlagano poročal, da so demokraciji zahtevali za sebe nosilca listo in vse srezke kandidature.

Janko Tavčar je tudi tisti, ki je uveljavil v volilni boj rokovnjaške manire in ki je z najetimi pretepači razbijal sluhe Narodnega bloka.

Janko Tavčar je najintimnejši zaupnik dr. Ravnika, njegov alter ego. On vodi boj za poštenost, on je diabolus cele intrige proti enotni fronti demokratov in radikalov.

Nas gosp. Tavčar osebno ne zanima in ne briga bi se zanj, ako bi ostal tam, kamor spada. Toda tako se nahaja proti njemu v silobranu in zato smo primorani povedati tudi širši javnosti, kdo je ta odličnik, ki se je predznanil v boj proti poštenim narodnim ljudem.

Dne 8. decembra 1909 je pod opravično številko Vr VII 1185/9 deželno sodišče v Celovcu izreklo sledečo razsodbo:

Janko Tavčar in I. I. sta kriva, in sicer I. Janko Tavčar, da je dne 15. maja 1908 v O. Alžina K. pri proučevanju lesa z uporabo potvorjenega merila spravil v zmotno in ga skušal v zmotno spraviti...

Zaključila sta tedaj:

Janko Tavčar hudoodelstvo goljufije v smislu §§ 8., 197. in 200. k. z. I. I. pa prestopki proti varnosti lastnine z goljufijo v smislu §§ 8., 230. 197 in 461 k. z. in se obsodila:

Janko Tavčar z uporabo §§ 54. in 55. k. z. na

dva meseca ječe,

posrečene z enim noštom na mesec...

To je torej tisti Janko Tavčar, ki je podpisal znano impertinentno pismo dr. Ravnika, v katerem očita korupcijo in laž...

Po prevratu se je Janko Tavčar pojavil znova. Posrečilo se mu je izposlovati si mesto sekvestra na posodvili

grofa Thurna na Koroškem. To svojo javno funkcijo je uporabljal tako, da je moral takratni poverjenik za agrarno reformo ga odstaviti in podati o njem poročilo, v katerem se poleg mnogo drugih nahaaja sledeči stavek:

«Njegova samovlastnost miriši po kriminalu i bila je oštetila i vlastelinstvo i državo.»

Bil je torej Janko Tavčar eden onih funkcionarjev, ki so kompromitirali na Koroškem jugoslovensko upravo in s tem pripomogli k sramotnemu izidu plebiscita.

In ta mož danes javno nastopa kot politik. Ta mož je danes glavni predstavnik politike onega dr. Ravnika, ki po shodih kriči o korupciji drugih.

Nam ni do osebe gosp. Tavčarja. Ne bomo pa trpeli, da bi taki ljudje, ki imajo največ vzroka v zatijih molčati, nosili zmele v napredne slovenske vrste na korist klerikalcem in drugim sovražnikom države.

Naši očitki niso naperjeni proti radikalni stranki. Vemo, da so bili njeni volilni krogi speljani v zmotu. Mnenja smo pa, da bo tudi za stranko le koristno, ako izreže iz svoje družbe ljudi, ki niso bili nikdar radikalni, marveč se le delajo radikalne s stališča kupčijske konjunktura.

FRANJO ZEBAL

predsednik gremija trgovcev in kandidat Narodnega bloka v ljubljanski okolici.

Dr. Žerjav v Litiji

Litija, 31. januarja.

Danes opoldan je minister dr. Žerjav posevil srezkega poglavarja g. Podboja v Litiji. Ta dan so bili navzoči vsi župani litijskega sodnega okraja po uradnem poslu. Ob enem je srezki poglavar razdelil zlate in srebrne medalje za državljanske zasluge, ki jih je Nj. Veličanstvo podelilo zaslužnim gasilec. Ko so župani izvedeli o prihodu g. ministra so se mu korporativno poklonili. V njihovem imenu je govoril litijski župan g. Hinko Lebingar, ki je poudarjal potrebo stvarnega dela zlasti za litijski okraj, ki je pomoči zelo potreben. Mora se priznati brez ozira na strankarsko stališče, da je minister Žerjav veliko storil za našo državo in se uvažuje njegovo stremjenje za realnim delom preko sedanjih sporov. Minister dr. Žerjav se je zahvalil županom v daljšem govoru za njihovo pozornost poudarjajoč, da je s politično nezavednostjo združeno obče, zlasti pa gospodarsko propadanje. Res je, da je litijski okraj bil dosedaj zelo zanemarjen. Vlada bo odslej gojila najožji osebni stik z zastopniki občin in zahtevala od političnih uradnikov iniciativo v korist ljudstvu. Povsod nam manjkata oblastna in okrajna skupščina, kakor ribi voda. Po nagovorih so zastopniki občin izražali želje svojih krajev.

Suspenzija sušaškega župana

Sušaškega župana Juraja Kučiča je v petek zadelo suspenzija. Zadevni odlok navaja kot glavni razlog izjavo, ki jo je župan Kučič izdal delniški družbi in je jasen dokument korupcije.

Pri nepravilni uradni reviziji sušaškega magistratnega poslovanja so je namreč doznalo, da je župan Juraj Kučič izdal reški delniški družbi Adriatica izjavo o istovetnosti, s katero ji je potrdil, da je s svojo sušaško tovarno vred jugoslovensko podjetje in da bi ji torej pripadala oškodnina za poškodbe, ki so jih za časa okupacije izvršile italijanske oblasti našim državljanom. Povsem jasno pa je, da je delniška družba Adriatica italijansko-madžarska firma s sedežem na Reki; ustanovila jo je leta 1907. ogrska Prometna banka, ki je afiliacija britansko-madžarske Mađarske eskompte banke. Lastniki delnice Adriatice so tudi danes pretežno mađarski državljani, ostali pa Italijani. Adriatica ima na Sušaku same filijanke, tvornice likerjev in alkoholnih pijač, zato tudi davke le deloma plačuje na Sušaku.

Zastopnik sušaške filijanke Adriatice je odvetnik dr. Milivoj Korlević, ki je kot nadelnik obinske večine pri županu Kučiču izposloval gorje potrdilo, s katerim naj bi si Adriatica pripomogla do oškodnine, ki ji ne pripada. Torej čisto navadna korupcijska stvar na uslugi italijansko-madžarskemu kapitalizmu.

Suspenzija Juraja Kučiča je vzbudi

la precejšnjo senzacijo, kar je prav naravno. Dr. Kučič je namreč vnet davčodolivec, pristaš «čistih rok» in je pri teh volitvah postavljen za srezkega kandidata na «antikorupcijski» listi dr. Tomislava Tomljenovića (modruško-reško okrožje). Suspenzija pa ga povsem diskvalifikuje, ker čin Kučiča vsebuje vsa obsežna zločina prevare § 197. k. z. in zlorabe uradne oblasti § 101. kaz. zak.

Vel. župan dr. Pirkmayer za obmejno ljudstvo

Poročali smo pred kratkim, da se je mudil veliki župan gosp. dr. Pirkmayer v Apaški kotlini, kjer mu je tamkašnje domače ljudstvo predložilo razna najbolj pereča gospodarska vprašanja in ostale težave. Zlasti je prosilo prebivalstvo ob Muri, da se zopet prične z regulacijo Mure, ki jim trga cele komplekse zemlje, ne da bi imeli kako olajšanje. Medtem ko Avstriji na nasprotni strani prično vzdržujejo prejšnje regulacijske naprave. Veliki župan je takrat obljubil domačinom, da se bo najenergičneje zavzel zanje ter poskušal vsaj na pomlad pokreniti najnujnejša dela. Svoji obljubi je ostal zvest, in kakor se nam poroča, se prično regulacijska dela že v torek 3. t. m. Regulacijo bodo pričeli izvajati prebivalci v Apaški kotlini in pri Gor. Radgoni ter prišlo v poštev prebivalstvo obline Lutverci, Segovci, Konjščice in Metinci. V teh občinah se prično gradbena dela takoj, v druge kraje pa so poslani tehniški ki bodo pripravili potrebne načrte za nadaljevanje regulacije. S tem je najkukalnose vprašanje tamonjega prebivalstva vsaj za silo ugodno rešeno.

Nova železnica v mariborski oblasti?

Veliki župan dr. Pirkmayer je neumoren v svojem tistem delu za blagor ljudstva, med katerim zastopa vlado. Brez pompa in brez velikih tenarjih žrtv, katerim vlada trenutno ne more biti kos, najle zendar vedno poti, da kljub temu pomaga ljudstvu iz stiske današnje gospodarske krize. Včeraj je pokrenil celo otvorenje nove železnice v mariborski oblasti. Že leto dni je otvorena od Pragerskega do Medveče v ptujem okraju železnica, ki je zgrajena in komisijonirana kot normalna linija proga. Dosedaj pa prevajajo iz Medveče do Pragerskega le premož iz tamonjega premožekopa, ki je last angleško-ruske družbe pod vodstvom inženjerja gosp. Mašja. Domače prebivalstvo v tem okraju si je že ponovno želelo, da bi se na tej proci otvoril tudi osebni promet. Veliki župan dr. Pirkmayer se je za zadevo zanimal in je včeraj konferiral z ravnateljem omenjene premožekopne družbe radi omogočenja otvornice osebnega prometa na tej proci.

Zdravko Vancina in njegova soproga Klementina, ki sta praznovala v torek 27. t. m. svojo zlato poroko.

Prekmurje in volitve

Murska Sobota, 29. jan.

Odkar je bila otvorena nova železnica in s tem olajšan prihod v Prekmurje, se vedno bolj množi število volilnih agitatorjev, ki menijo, da je tu najboljši teren in pravi paradiž za lov na kaline. Toda tudi v Prekmurju so časi, ko je ljudstvo nasledaj praznim obljubam, že minuli. Mišljenje ljudstva se je namreč temeljito izpremenilo, kar se bo pokazalo zlasti 8. februarja.

Nacionalni blok je imel do sedaj 17 shodov, nad 20 pa jih je še sklicanih za prihodnje dni. Vsi dosedanj shodi so izpadli naravnost slajno. Po razpoloženju ljudstva sodeč, se lahko z mirno vestjo trdi, da je bila izbira kandidata kakor tudi njegovega namestnika za srez Murska Sobota jako srečna. To dokazuje tudi okolnost, da ljudstvo celo v krajih, kjer prvotno niso bili nameravani shodi Narodnega bloka, zahteva, da prideta tudi k njim naša kandidata.

Svoj čas je imela v Prekmurju največ

gi, ki je dolga 6 km. S tem bi se olajšale prometu vse občine Gor. Haloz in del Dravinjske doline. Posebno bi bil okoriščen kraj Majšperk, Ptujška gora, deloma občina Makole, Studence, Škole, Cirkovce in druge. Direktor g. Mašja je bil pripravljen zadevo pokreniti v imenovanem smislu, ter se bodo obrnile vse prizadejane občine na ministrstvo prometa, da se zadeva čim prej ugodno reši.

Reklama za italijansko rivijero

V čeških in avstrijskih listih beremo te dni veliko reklamo za italijanska kopališča v Opatiji. Ponujajo se penzije in hoteli, priporočajo se posamezniki. In Pragi je že v toku skicja za pošiljanje večjega števila praških otrok v Graž in lečenje. Tako delajo in služijo Italijani. Ne strašijo se truda in nobenih stroškov, samo da si pravočasno zagotovijo goste, kajti letos je italijanski denar manj vreden, zato bo treba pritegniti čim več tujcev v deželo, da si prebivalstvo Italije gospodarsko opomore.

Ko čitamo te ponudbe, se moramo vprašati, kaj je s propagando za tujski promet v naši državi? Reklama za obisk kopališč in letovišč se mora začeti pravočasno, t. j. dovolj zgodaj, da pozneje ne nastopi kriza z neugodnimi gospodarskimi posledicami. Poklicani faktorji naj torej nikar več ne čakajo. Na italijansko ofenzivo za poset rivijere je treba odgovoriti z enakimi sredstvi. Tu pa ni na tehtnici samo vprašanje našega Jadrana, ampak naših tujkoprometnih krajev sploh. Oziroma se samo na našo ožjo domovino, na Gorenjsko in Štajersko! Imamo Bled, Bolinj in štajerska kopališča in letovišča, katerih tujci dostikrat ne poznajo niti po imenu. Naši konzulati v inozemstvu se prav nič ne brigajo, da bi opozorili inozemce na lepo jugoslovensko domovino. V tem pogledu je treba, da se inicijativa okrepi in da se takoj začne z intenzivno propagando.

Se predno se to zgodi, pa moramo premisliti sami doma: kako je s cenami in s potrebo? Zadnja leta je nastalo v vseh deželah občutno pomanjkanje denarja. S tem so letovišča in kopališča postavljena pred težak problem mednarodne konkurence. Gospodarske razmere se normalizirajo in zahtevajo primerne uvidenosti in pametnih žrtv tudi od tistih, ki živijo od tujkega prometa. Na vse to velja že sedaj misliti, da ne nastopi razočaranje ko bo že prepozno. Uposeljevali je treba, da bo vsled okrepitev dinarske valute dotok tujcev v Jugoslavijo kipejši kot lani in predlani. Podjetniki si morelo tukaj pomagati samo s tem, da cene primerno znižajo — ako računajo na goste. Ponekod so zadnja leta tujce olirali in jih s tem odgnali. Ta škodljiva praksa se mora sedaj nehati — v interesu dobrega glasu letovišč in kopališč in v gospodarskem interesu celotji.

Opozorjamo naše tujkoprometne zavode in podjetja na vsa ta dejstva, kajti italijanska konkurenca bo od dne do dne hujša in v boju bo zmagal tisti, kdor bo imel pamet na mestu, ne pa tisti, ki se bo držal dosedanjih škodljivih metod izkoriščanja.

Kino „Ljubljanski dvor“ Telefon 730

Od danes dalje

Pat & Patachon

v smeholopi burki

„Nevesta iz Avstralije“

Pričakujemo Vas ob nedeljah in praznikih ob 11, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30, 11.30. Mladini je vstop dovoljen k predstavam, ki končajo pred 8. uro zvečer

na prva mesta same bogataše. Ljudstvo se mu smeji, ker hoče kot milijonar zastopati male kmete. Njegovi dosedanj shodi so ga lahko prepričali, da ne bo nikdar izvoljen. O tem so se uverili tudi njegovi kandidati.

Tudi razpoloženje za Radica se je zelo poslabšalo. Kakor v sosednjem Medimurju, tu, mu je ljudstvo tudi pri nas obrnilo hrbet, ker je izprevidelo, da ga je s svojimi obljubami in demagoškimi frazami le varal.

Vse druge stranke pa v Prekmurju sploh ne prihajajo v poštev. S svojim obiskom nas je osrečil sicer tudi nosilec liste «bratskega sporazuma». Najvnetejši zagovornik te stranke je dr. Vesnik, ki se je silno trudil, da bi spravil čim več ljudi na njihov shod v Murski Soboti. Prišlo pa je komaj 30 ljudi in še ti po večini iz radovednosti. Dr. Vesnik izdaja tudi svoj list «Naš dom», v katerem se bavi samo z Narodnim blokom in zagovarja klerikalce. Zato se ne bomo čisto nič čudili, ako bodo celo sami propagatorji te struje vrgli svoje kroglice v klerikalno skrinjico.

Tako bomo boj na štiri strani. Ker ljudstvo vedno bolj uvideva, da se bomo za napredek in blagor vsega prebivalstva, je v našem taboru in zato bodo prekmurški volilci dne 8. februarja tudi temeljito pomislili s klerikalci in vseni njihovimi trabantii.

V volilnem vrvenju

Ljubljana, 31. januarja.

V gostilni je bilo živahno, obrazli so se krčili v jeznih gubah in plavkasto umazan dim se je prelivl med stenami. Bilo je govorjenja, da so boleli ušesa in govorilo se je kajpak o politiki. V kotu je počival klavir in nikdo se ni zmenil zanj. Poleg njega je poseda zaspan mladenček dolgih las in zamišljenih oči. Poskusal je odhiti dim, ki mu je silil v oči, ušesa in usta z roko, kar se mu pa ni posrečilo in navsezadnje je udan v svojo usodo spustil glavo na prsi in zadremal. Zbudilo ga ni vpije, ne rjevanje in zbuditi ga ni mogla niti natakavica, ki ga je mimogrede vščipnila v komolce. Zdelo se mu je, da sta pozabljen on in njegova virtuoznost na klavirju, zato pa se je hotel maščevati in pozabil je še na več kot živahno pomenkujočo se družbo.

«Kdo zmaga?», «Zmaga Perčič», je klical delavec v kotu. Vraga, se je oglašil njegov sosed malo bolj tiho pa vendar prepričevalno. «Kot bi prihl, bojo prišli skozi gospod Korošec! Saj morajo priti!», «Glejte (nemir, potem se na vse umiri in verno posluša govornika), glejte ljudje božji, potem bo vsaj v mestu dobro, ko pridejo v parlament katoliški gospod. Oni bodo skrbeli za nas, Ljubljancem se bo dobro godilo». Govornik je končal, popravil klobut, ki ga iz previdnosti preje ni ohesil, kajti ni vedel v kako «stimungo» se pride. Lahko bi ga pozabili ali lahko bi mu pasiralo, da bi ga na klavir ne imel časa iskati. Tako pa se je stvar končala primeroma dobro vsaj za enkrat. Vendar pa so mu poskušali nekateri oponirati. Eden se mu je pomilovalno nasmešnil, široko raztegnil usta in mu zabrusil v obraz: «Ravnihar bo zmagal. Saj je imel včasih vse Nemce za seboj!»

Takrat je stopil v gostilno star volak z marci aličnimi brkami in se trudil da se znaide v pogovoru. Poslušalcem se zresle noge. «Ahaha! Ta jo je poruntal! Tako bo ja! Korošec in Ravnihar sta fejsi gospodaj! Ja, če sta imela z Nemci opravka sta — tiča! Nekemu ni dala žilca mira in čutil se je prisiljenega, da je zakričal: «Živio Korošec in Ravnihar! Vse je objelo strahovito navdušenje, objemali so se vsevprek naenkrat pa se je eden najbolj razposajenih dvignil izza mize in goriko podbil natakavico. To pa menda ostalin ni bilo prav. Vsak se je čutil ponizane v očeh drugega. Pričelo je živahno skakanje za preplaheno Milko, ki se je poskušala vsa rdeča v obraz braniti. Toda ni nič pomagalo. Ker jih je bilo za malo sobico preveč, so pričeli drug drugega odrivati. Oči so se pričele bliskati, zobe grizati in pretilo je, da se razvije pretep.

Takrat pa je rešil situacijo novodošli narednik. Skočil je k mladenču, ki je dremal in zavpil z gronom glasom: «Zaviraj jim avstrijsko linno in vsi bodo stali! «Habt Acht!» In skoro nato so je to tudi zgodilo.

Naročnina za „Jutro“:

Za celo leto	300 Din
za pol leta	150 Din
za četrt leta	75 Din
mesečno	25 Din
za inozemstvo mesečno	40 Din

Uprava „Jutra“
Prešernova ul. 54

Dr. Vadim Dolivo-Dobrovolskij

Ljubljana, 31. januarja.

Se vedno padajo žrtve svetovne vojne. Mladega in nadebudnega ruskega intelektualca, zoologa, dr. Dobrovolskega, ki ga je usoda zanesla na našo mlado univerzo, je spremljal Ljubljana v petek k večnemu počitku.

Dr. Vadim Dolivo-Dobrovolskij je bil rojen dne 7. septembra 1895. v Kronsztadu, kot sin višjega ruskega pomorskega častnika. Bil je slušatelj kijevske univerze, ko ga je vira svetovne vojne, neznega in nedoraslega vojnim grozotam, izgnala sredi študija ljubljene zoologije in ga zanesla v vrste »Bela armade«. Navajen stroge discipline in pokorščine, je Vadim Dobrovolskij tudi pri vojaki lepo napredoval, dovršil topniško častniško šolo in postal podporočnik. Po polomu »Bela armade« leta 1918. je prišel v zloglasno taborišče internirancev na Poljskem, kjer si je nakopal tuberkulozo. Kljub spretnemu zdravljenju je za zavratna bolezen končno strla in mu pripravila prerani grob.

Iz Poljske je mladega Dobrovolskega zanesla usoda v slovenski del Koroske in odtam v Ljubljano, kjer se je takoj vpisal na univerzo, da dovrši svoje študije. Obiskoval je od jeseni leta 1920. marljivo predavanja in krepko pomagal tudi pri ureditvi zoološkega inštituta, ki ga je končno okrasil z velikim številom originalnih zidnih slik. Vsako delo je izvršil le z njemu lastno vestnostjo in točnostjo. Poln idealnega zanosa za znanstvenim delom je delal neumorno in se pripravil za doktorsko diplomu. Izdelal je tudi odlično ocenjeno in s krajevim svetosavskim odlikovanjem nagajeno dizertacijo. Bil je prvi, ki je dosegel doktorat filozofije iz zoologije kot glavnega predmeta na ljubljanski univerzi. Bil je promoviran dne 21. februarja 1923.

Izgledalo je, da čaka skromnega in vestnega mladčnika najlepša bodočnost. Toda zavratna bolezen je neumljivo izmuznala njegovo ne preveč odporno telo. Niti skrajna volja za življenjem in delom, niti skrbna zdravniška pomoč, ni mogla nadomestiti slabost telesne konstitucije. Mladenič je podlegel zavratni bolezni — jetiki.

Ruski znanstveni krogi so izgubili z mladim učenjakom Dolivom marljivega sodelavca, od katerega bi tudi naša domovina imela gotovo še mnogo koristi. Bodi mu lahka zemlja slovenska in pokoj njegovi duši!

Razkrinkane klerikalne laži

Včeraj je prinesla mariborska klerikalna »Straža« dolg članek glede namiljene slovenskega opekarne v Krizevcih pri Ljutomeru. »Straža« zlobno zavija neko pravno zadevo, ki jo ima bivši lastnik Anton Lumir s Slovensko banko. Vsebinske dolge klobasarije je bila pač ta, da je tudi tam dr. Zerjav z demokratsko stranko ter Slovensko banko ogoljufal Lumira za več kot milijon kron. Danes pa objavlja gosp. Lumir v »Taboru« izjavo, ki pravi: »Straža« je objavila napad na ministra dr. Zerjavo, v katerem netočno navaja neke trditve glede moje pravne zadeve s Slovensko banko (ne Slovenske banke). Z mojim sporom ni gosp. minister v prav nobeni zvezi. Sploh se cela moja pravna zadeva ne tiče javnosti. Jaz nisem dal nobenemu novinarju informacij in so posamezne navedbe, v kolikor so sploh resnične, mogle priti v javnost le potom nedopustne indiskrecije ali pa kršenja uradne tajnosti. Pripomnim še, da nisem pri mariborskem sodišču polvilal sploh nobenih korakov. Obžalujem, da je brez moje vednosti in proti moji volji poskusila »Straža« zlorabiti moje osebo in moje osebne zadeve v svrhu politične agitacije in da je to storila na tako zloben tendenciozni zvit in neresničen način. — Anton Lumir.

Serum proti ošpicam

Ni še mnogo let, kar so prvi uporabljali tak serum Francozje: dr. Degkwitz v Monakovem je v zadnjih šestih letih točno izdelal metodo njegovega pridobivanja in uporabljanja. Ošpice v splošnem niso težka nalezljiva bolezen, vendar pa utegnejo imeti v posameznih primerih tudi prav hude posledice. Zlasti nevarne so malim, rahlim in pa takim otrokom, ki imajo v sebi že kal tuberkuloze in skrofuloze. Najnevarnejše so pa v dežjih bolnicah in dežjih domovih, kjer se otroci, oslabilni od ošpic, medsebojno nalezajo drug od drugega že vseh mogočih drugih bolezni, ki jim povzročajo dolgotrajno hiraenje ali smrt.

Od dneva, ko se otrok nalezje ošpic, pa do dneva, ko se pojavijo prvi znaki obolenja, poteče 10—11 dni. Ako se v prvih šestih dneh te takozvane inkubacijske dobe injicira otroku serum, se otrok s sigurnostjo obvaruje pred obolenjem, kvečjemu se pojavijo ošpice v tako mili obliki, da se komaj snožajo. Serum se pridobiva iz krvi otrok, ki so ravno ozdraveli po ošpicah in ki so drugače popolnoma zdravi. Množina krvi, ki se v to svrhu otroku odvzame, je malenkostna (največ 60 gramov) ter se otroku to sploh ne pozna. Tudi v Ljubljani imamo že večje število plemenitih otrok, ki so s privrojenim uvidom starišev žrtvovali nekoliko svoje krvi,

da pomagajo ohraniti zdravje drugim, nesrečnejšim otrocišem.

Pridobivanje seruma proti ošpicam je organiziral zavod za socialno — higiensko zaščito deee v Ljubljani s sodelovanjem otroškega oddelka splošne bolnice (otroške bolnice), drž. higijskega zavoda in stalne bakteriološke stanice. Dragoceni serum se bo uporabljal predvsem v otroških internatih, na razpolago bo pa tudi uradnim zdravnikom za njihovo službo in privatnim zdravnikom za njihove paciente. Iz eventualnih dohodkov od strani privatnih zdravnikov se bodo nabavila darila otrokom, ki so darovali svojo kri.

Odškodnina predsednikom in članom volilnih odborov

Ministrstvo notranjih zadev, odsek računovodstva, objavlja pod R. br. 21.231 od 26. decembra 1924. naslednji razpis:

»Na osnovi čl. 89. zakona o volitvah narotnih poslancev odločam, da se vsem članom glavnega volilnega odbora ter članom krajevnih volilnih odborov za volitve na dan 8. februarja 1925., kakor tudi občinskim predstojnikom ali njihovim namestnikom, kadar v zmlu čl. 53. navedenega zakona prinašajo volilne spise volilnemu odboru, prizna pravica na odškodnino iz državne blagajne, in sicer:

1.) Kot dnevnic članom glavnih volilnih odborov znesek po 250 Din, članom krajevnih volilnih odborov pa znesek po 150 Din. Dnevnic se ima računati pričenši z dnem odhoda iz stalnega bivališča pa vse do dneva povratka na isti kraj;

2.) kot potnina, kadar potujejo po železnici ali ladji vozina I. razreda, kadar potujejo z vozom ali peš, pa kilometrina po 8 Din.

Pravice na nikakršno odškodnino iz državne blagajne nimajo:

a) občinski predstojniki in člani občinskega odbora, ako so člani volilnega odbora v svoji občini;

b) predstavniki kandidatih list ali njih namestniki, kadar prinašajo s predsednikom volilnega odbora spise glavnemu volilnemu odboru;

c) vse osebe, ki dobivajo plače iz državne blagajne, ako so člani volilnega odbora v svoji občini;

d) vsi predstavniki kandidatih list.

Te odločbe se obenem dostavljajo ministrstvu financ, da naroči vsem pristojnim organom, naj navedene pristojbine izplačajo, pa tudi dajo akontacije na račun teh prejemkov vsem osebam, ki se izkažejo s pravico nanje po tej odločbi.

V svrhu izvršitve tega rešenja obenem odreja predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani sledeči postopek:

1.) Akontacije: Vse predjume na odškodnino članov volilnih odborov bo izplačal brez izjeme in izključno »Računovodstveni odsek za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani«. Vsak član se mora za izplačilo akontacije s posebno nekolikovan vlogo takoj obrniti na imenovani računovodstveni odsek. V vlogi je označiti: a) stalno bivališče, iz katerega potuje na mesto volišča. K stalnemu bivališču naj se navede zadnji poštni urad; b) kraj volišča z navedbo občine; c) približno število dni, potrebnih za potovanje in volilno poslovanje.

Naloga tega računovodstvenega odseka je, da ugotovi primernost zahtevane akontacije in akontantu ugotovljeni znesek izplača potom poštno čekovnega zavoda.

2.) Definitivna likvidacija odškodnine. Po izvršenem volilnem poslu predlože predsedniki volilnih odborov, ki so državni nameščenci, definitivne potne račune vsega volilnega odbora v roku 14 dni tistemu računovodstvenemu odseku, ki redoma likvidira njihove mesečne prejemke. Ta jui bo adjuktoral in oddal tistemu računovodstvenemu odseku v likvidacijo, ki je izplačal akontacijo.

Predsedniki volilnih odborov, ki niso državni nameščenci, predlože potne račune svojih volilnih odborov v adustiranje in likvidacijo računovodstvenemu odseku za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani.

Dopisi

D. M. V. POLJU PRI LJUBLJANI. V pondeljek dne 2. t. m. izročil v šolskem poslopu ob 11. dopoldne dvorni svetnik dr. Ferjančič vrlenu zaslužnemu nadučitelju Fr. Kavčiču na slovesni način visoko odlikovanje sv. Save. Prijatelji, učenci in tovariši vrliga prvobornika se k tej slovesnosti najljubšeje vabijo. 284

DOL PRI LJUBLJANI. Dandanes si morajo privoščiti električno razsvetljavo samo bankirji, tako je pridical župnik Kastele v cerkvi baš takrat, ko je sam napeljal na ljudske stroške električno razsvetljavo v cerkev, v svojo palačo in hleve. Tovarna mu je namreč dovolila brezplačen tok, le izpeljavo do farova je napravil sam brez dovoljenja obnove. Morda sta mu priklimala oba njegova cerkvena ključarja Potokar in Tiskarjev Janez Ker pa je hotel biti deležen električne razsvetljave tudi tukajnji nadučitelj, ki stanuje samo par metrov od farova, so bili vsi glavni klerikaleci z župnikom vred proti temu. Kmetje sicer obsojajo župnikovo ravnanje napram nadučitelju in organistu, ki mu župnik istotako ne privošči elektrike, vendar pa se nihče ne upa nastopiti proti župniku. Dobro bi tudi bila, da bi nam Matevž Moder in Matija Jeran pojevala, kaj je z njihovo električno zadruzo. Ze tri leta mešetarit z njo brez vidnega uspeha. Dajta vso reč iz rok, da ne bosta ovirala še drugih. Občani! Dne 8. februarja pokličite, da ste sili klerikalnih farbarji in obljub. Volite moze iz Narodnega bloka, ki jim je ulogar države v resnici pri srcu!

LOGATEC. Klub esperantistov v Logatcu iznana, da se vrši vpisovanje rednih in podpornih članov danes dne 1. februarja in jutri od 2. do 4. ure popoldne v ljudski šoli. Kdor želi pristopiti h klubu rednih članov, to so tisti, ki se redno udeležujejo pouka, naj se javi osebo dne 1. in 2. februarja od 2. do 4. ure popoldne v ljudski šoli, ali pa pismeno do 4. februarja. Primerne prijave naj se pošljejo na »Klubo Esperanta«, Logatec. — Odbor.

STRANJE PRI KAMNIKU. Tudi v našem pozabljenem kotu se je začelo ljudstvo probujati, čeprav so Stranje na glas kot posebna klerikalna trdnjava. Dne 18. januarja se je vršilo pri nas ob precejšnji udeležbi javno zborovanje volilcev, na katerem sta nam poročala o položaju kamniški župan dr. Rihard Karba in srezki kandidat Franc Pančur. Na naša glavna napredna lista »Jutro« in »Domovina« pa je bruhal ta dan ogenj in žveplo. Grozilo se nam je, da se narodnikov naprednega časopisa ne bo pokopavalo na blagoslovljenem prostoru in da v zadnji uri tudi ne dobe sv. zakramenta. Imamo tudi moža, ki skuša ob vsaki priliki razbiti kak napredni shod. Svetujemo mu, naj to raje opusti, ker mu dajemo biro zato, da nam služi, ne pa, da rovari proti nam. Čudno le, da mu je bira od naprednega kmeta ravnotako dobra kakor od pristave njegove stranke. Priporočamo mu tudi, da naj pusti naše žene v miru in skrbi predvsem za to, da bo izvrševal v zgodnjem svoj zvišeni poklic, namesto da dela združbe in prepire. Volilcem naših treh občin pa ključmo: Dne 8. februarja vrli kroglice v drugo škčiničico. Čim bolj bo polna, tem boljše bo za nas in našo državo.

MOSTE PRI ŽIROVNICI. V zadnjem »Kmetijskem listu« me neznan dopisnik napada, ker bom volil pri skupščinskih volitvah Narodni blok. Očita mi, da sem pri zadnjih občinskih volitvah stražil z Orjuno, sedaj pa, da sem prestopil na stran velekapitalistov. Tudi dopisnik sam je bil še pred kratkim član Orjune, pa je kmalu izstopil. Zagovarjal je vedno tudi Sokola, toda sedaj se javno izraža kot pristav SKS, da bo prej volil klerikalec kakor pa Narodni blok. Upam, da bodo mojemu vzgledu sledili vsi oni zavedni pristavi SKS, ki jim je pri srcu edinstvo in blagor države, ne pa razcepčnost naroda in tigrovske spletke. V SKS so bili spocetka v resnici organizirani vsi napredni kmetje, toda, odkar so začeli voditelji SKS cepiti napredne vrste ker jim morda tako bolj kaže za njihove žepce, so pričeli zavedni naprednjaki zapuščati njih vrste, ker uvidevajo, da se ladia SKS že potaplja in da je rešitev

nas vseh le v zmagi Narodnega bloka. SKS bo doživela pri sedanjih volitvah popoln poraz, ki bo zaslužena posledica brezglave politike njenih voditeljev in cepjenja naprednih vrst. Toliko v odgovor anonimnemu dopisniku. — Ivan Bizjak.

ČRNI GRABEN. Iz naše doline smo se tudi udeležili 11. t. m. shoda JDS. v Kamniku, kjer je poročal minister dr. Zerjav o političnem položaju. Z zanimanjem smo poslušali njegov temeljit in miren govor, ki je nam in vsem navzočim pokazal, kako pravilna je politika, katero vodi doktor Zerjav in kako pogubonoma je ona vseh nasprotnih strank, posebno klerikalcev, ki hočejo v državi v kalnem ribarilu in speljati na škodo vseh Slovencev vodo na svoj mlin. Zadovoljni in uverjeni v krepko zmago Narodnega bloka smo odšli s shoda. Čakali smo, kaj bo klerikalci lagali o shodu samem in o govoru dr. Zerjave. Pa smo dočakali zares debelo laž. »Slovenec« je pisal, da je doktor Zerjav obljubil železnico skozi Črni graben. Resnica pa je, da o kakšni železnici ni bila niti beseda izgovorjena. Druga laž je, da je bil minister Zerjav v zadnji na vprisanje nekega samostojnega, zakaj se ni postavila skupna napredna lista. Resnica je, da je dr. Zerjav čisto jasno in temeljito povedal, da so krivi neuspeha skupne liste edino ljubljanski voditelji SKS. Tretja laž je poročilo »Slovenec«, da je nadučitelj Germeč kritiziral obe stranki (JDS. in SKS), da sta trbili. Nobeden navzočih ni tega slišal, pač pa kaj drugega. Tako sedaj »Slovenec« namestuje ronjkeza »Domoljuba« in se mora za to že bolj lagati, da tega nadomesti. Zares: laž je klerikalcem vedno na jeziku in v peresu. V soboto ob pol 7. uri zvečer je politično zborovanje Narodnega bloka v št. Vidu v gostilni gospoda Novaka, v nedeljo ob 7. uri zjutraj v Kranjski pri Pavlu. Naprednjaki, udeležite se polnoštevilno!

MIRNA. Preteklo nedeljo nas je doletela izredna sreča. Obiskala sta nas samostojna prdnika Azman in Bukovec, ki sta priredila shod. Zbralo se je okoli 30 ljudi, med njimi velika večina pristav Narodnega bloka. Govornika sta, ne vedoč, kakšno je razpoloženje ljudstva napram Pučelvi gardi, začela na vso moč hvaliti Pučljo in udrihati po Narodnem bloku. Čuli smo že prej, da so postali samostojni zavezniki klerikalcev in zato se nam tudi ni zdelo čisto nič čudnega, da sta govornika prizanašala klerikalcem in s tem večjim veseljem napadala Narodni blok. Iz vsega smo spoznali, da je krenila SKS celo na republikanska pota. Pravi Samo, da vemo. G. Bukovec se je celo trkal na prsa: »Republikanee sem in za republiko! Čudno, da ga ni kandidiral Radić na svoji listi. Morebiti pa Bukovec ve, da je odbila SKS zadnja ura in pripravila teren za trenutek, ko zleze pod Radićev klohub. Pristavi Narodnega bloka so pustili, da sta govornika zbrblja la svojo modrost, nato pa so se odlašali k besedi in nastopili s tako sijainimi protikolazji, da sta bila gospoda samostojneža kar brez sape. Poslušalci, ki so se prej zabavali ob govorništvu samostojnežev, so z navdušenjem pritrjevali izjavam naših govornikov in izjavili, da je edino Narodni blok naša rešitev ter da bodo dne 8. februarja vrli kroglice v drugo škčiničico. Ko si govornika SKS nista mogla več pomagati, sta pričela razgrajati, misleč, da bosta s tem pridobila volilce. Toda gospodje samostojneži! Kmeti nismo več tako zabiti, da bi nas še naprej lahko slepli s stvarmi, ki nimajo ne repa ne glave. Azman in Bukovec sta se lahko prepričala, da je Mirna v taboru Narodnega bloka in da je demagog Pučlja za vedno odklenkalo v naši dolini. Upamo, da jih ne bo nikdar več mikalo v našo vasico, ker je pri nas grozde za samostojneže prekislilo. Le škoda, da nista slišala poznejše opazki, ki so padale uničujoče za oba s strani zborovalcev.

BELA KRAJINA. Ni še dolgo, kar smo čitali v »Jutru« notico o tukajšnjih šolskih razmerah. Kdor ne pozna tega lepega koščka zemlje in njegovih razmer, bi mislil po tem poročilu, da je to tužnja Bosna. Resnici na ljubo pa moramo pojasniti, da je bila Bela Krajina še pred par leti tužnja v vsakem oziru, a sedaj vsestransko napreduje tako politično kakor gospodarsko, zlasti pa v šolskem oziru. Kdor je hodil prej po naših krajih je poč videl razpadajoča šolska poslopja na zunanji in znotraj, nli pa šole sploh ni videl, ker je ni bilo. Mnoga šola niso imele niti pitne vode. Učiteljstvo je bilo tu v pravem pomenu besede Cankarjev hlapec-trpin. Teh žalostnih razmer pa ni zakrivilo niti dobro belokranjsko prebivalstvo, ki ima mnogo pristne naravne inteligence, še manj pa učiteljstvo, pač pa neodpustljiva brezbriznost nekdanjih šol. oblasti za belokranjsko šolstvo. Ako pa potuješ danes po Beli Krajini, vidiš velik napredek zlasti v šolstvu. Šolska poslopja so povsod popravljenila in prenovljena, iz malih se zdajajo večja in kol je slišati, nabirajo nekatera županstva denar za zgradbo novih modernih šolskih stavb. Z zdravno pitno vodo so preskrbljene sedaj vse šole. Za učiteljstvo je sedaj dobro preskrbljeno z varno streho in jim ni treba moledovati za stanovanja. Zeleti bi bilo le, da se oglaš pri nas več poročenih, za blagor naroda vnetih učiteljev, da bi imeli svoje gospodinjstvo. Pred par leti je bil torej še kaos v tukajšnjem šolstvu in težka je bila tedaj naloga kulturnega delavca. Sreča nam je bila mila in dobila smo še v pravem času rešitev v osebi energičnega in idealnega moža, nadzornika Gustava Lukežiča, kakor smo ga rabili. Ta idealist, stremilec za narodov napredek, si je zasl-

DANTE

Od 1. februarja naprej.
KINO IDEAL 418a

Danes v Kranju veliki gasilski ples

vil nalogo, iti preko vseh težkih ovir doseglo zboljanja tukajšnjih šolskih razmer, tako glede šolskih poslopij, kakor preuredbe šol. pouka v smislu modernih didakt. načel, reda v šoli sploh in rednega šol. obiska. Se malo je treba in belokranjske šolske razmere so bodo moze merili z drugimi napredni krajev, kajlj ljudstvo je sedaj spoznalo pomen in vrednost šole, kar je izmed najlepših zaslug našega gosp. nadzornika. Idealnemu učitelstvu ključmo: »Politike med nas, da dvignete skupno s svojim šol. nadzornikom kulturo našega belokranjskega naroda. Šolsko oblast pa prosimo, naj skrbí za to, da bo država gmočno izdatno podpirala šol. stavbe in razširitev šol, ker ljudstvo je ubožno in državna podpora je tu poč najbolj potrebna. — Več belokranjskih učiteljev.

POLZELA — BRASLOVČE. V nedeljo dne 1. marea popoldne ima tukajšnja podružnica Jugoslovenske Matice svoj prvi občni zbor, ki bo združen s predavanjem in študijskimi slikami.

VELENJE. V torek zvečer je bil v gostilni Jezovnik sestanek volilcev Narodnega bloka, ki se je razvil v importantno manifestacijo napredne misli. Zborovanje je otvoril naš šolski upravitelj G. Stopar, ki je v daljšem govoru vsestransko informiral volilce o položaju in pomenu sedanjih skupščinskih volitev ter nastopa Narodnega bloka. G. Kurnik je naglašal, da je treba z vzo odločnostjo nastopiti proti nasprotnikom, ki jim je treba zadati smerten udarec. O dobrem razpoloženju za napredno stvar priča razdvojen seganč po »legitimacijah«, in je bil tako tudi v gmočnem ozru dosežen popoln uspeh. Na delo, z združenimi močmi, da bo dr. Pivkova zmaga čim sjažnejša.

RUŠE. V četrtek se je vršilo v gostilni Novak krasno uspeši shod Narodnega bloka. Priznati je treba, da se s tako veličastnim zborovanjem ne more ponati nobena stranka. Nosilec liste dr. Pivko ni mogel zmirati svojih političnih nasprotnikov ter jih blati in žmil, kakor delajo običajno na vseh drugih shodih, ampak nam je v stvarnem in mirem govoru razložil, kaj smo zamudili ter kako je treba delati v bodočnosti, da pridemo do boljših časov. Ni nam običajni vrtih telet ter »blazneze avtonomije kakor drugi, temveč je obljubil, da se bo zavezal v bodočem parlamentu za koristi vseh slojev in delat za dobrobit in napredek naše lepe Jugoslavije. La žal, da ni bilo na shodu še več političnih nasprotnikov, da bi slišali govor našega kandidata. Lahko bi namreč potem primerjal njegov resen nastop s postopanjem nasprotnikov in se prepričali, kje je poštenost in pravičnost in kje ne. Maršiko bi prišel do prepričanja, da so to res dobri, pošteti in razumni ljudje, ki hočejo v resnici delati, ne pa podpirati korupcije ter si polniti nenasitna žepa, kakor delajo drugi. Pristavi SLS Ramšak in še nekdo sta skušala trošiti razne klerikalne izmišljotine o dr. Zerjavu, kar ima pa ni uspelo. Dobila sta takoj edino primerni odgovor, da je dr. Zerjav, čeprav ni bil poslanec, storil za naš narod mnogo več kakor vseh 21 tigrov. Potrebno bi bilo, da bi se pred volitvami dobili za naše klerikalec one slovite »Nürnbergrichter« ter precejšnjo mero špihita, ki bi ga dolili nekaterim našim klerikalcem, da bi uvideli, v kaki zmoti so in kam vodi njihova bedasta politika.

SELNICA OB DRAVI. Dne 16. novembra je občinski odbor v tačni seji imenoval g. župana Martina Hermaha za častnega občana. Dne 17. januarja mu je bila slavnostno izročena krasna diploma. Izročitvi je prisostvovala razen odbornikov tudi mnogo občinstva, gasilno društvo pa je slavljenu pridelilo bakljodo, pri kateri je svirala polna godba. Občinski svetovalec Josip Zunko je navedel slavljenovala zasluge in delo za občino. Kot 21 letni osebni prijatelj je častil g. župana šolski upravitelj Alojzij Majcen, ki je naglašal njegovo prijateljstvo do učiteljstva, ter njegove zasluge kot član krajevnega šolskega sveta za šolo in šolstvo v občini. Gospod Hermaha je bil od leta 1894 do 1897 načelnik krajevnega šolskega sveta, do leta 1900 pa načelnikov namestnik. Kot načelnik gasilnega društva je g. Majcen popeljal županovo delovanje kot sestanovnik društva, za katero ima največje zasluge. Imenovan odbor mu je sporočil, da je imenovan za častnega člana in ga prosil, naj tudi nadalje posveti svoje izborni moči gasilnemu društvu. Slavljence je bil možno ginjen. Po občinskem delu slavnosti je povabil prvi svetovalec g. Hinko Volmajer g. Hermaha s soprogo na slavnostno večerjo, katero mu je priredil občinski odbor v dvorani bralnega društva, in katere se je udeležilo 41 oseb. Med večerjo je neumorno svirala gasilska godba in razvila se je prijateljska zabava, ki bo ostala vsem v spominu.

Avtonom

»Jaz sem trden avtonom, backa sam le strigel bom! Krma, paša: drugih stvar,

volna spada — meni v dar! Mirno bacek moj leži, moj je s kožo in kostmi!«

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje. 57a

DANTE

Od 1. februarja naprej.
KINO IDEAL 418.

VELIKI PUSTNI KORZO 398a
„Slavčeva“ maskarada na pustno nedeljo
22. febr. 1925 v hotelu „Union“.

u— Reduta S. K. Primorje se vrši, ka-
or že javljeno, dne 14. februarja v Na-
odnem domu. Velika dvorana bo deko-

* Avtomobilska nesreča v Sv. Lenartu v Slov. gorilah. Naključno se nam še poroča: Dne, 16. januarja je vozil mali avto Delniške pivovarne v Laškem iz Murske Sobote prazno posoda v Maribor. Neposredno pred Sv. Lenartom se je pri levem prednjem kolesu zlomilo pero, vsled česar je voz zavozil na levo stran. Pri nesreči se je samo zvil prednji del «kazija». Ker pa se je morala v svrhu transporta avtomobila na dom cela sprednja os z obojema kolesoma odstraniti in voz obešili z verigami zadaj na veliki avto, je izgledalo, kakor da bi bil avto strašno razbil.

* V znamenju pomladi. Z lepim kopkom svežih trobentic nas je presenetil gospod Franjo Primožič iz Šoštanj. Na trg jih je na sprehodu na Oljsko goro. Hvala!

u— Reduta S. K. Primorje se vrši, ka-
or že javljeno, dne 14. februarja v Na-
odnem domu. Velika dvorana bo deko-

五、

●●●●●

1. II. 1925
PLANINSKI PLES
PRI GOSTU
S. P. D.

00000000

□□□□□□

Radensko vodo!

RECEIVED

五

●●●●●

□□□□□□

五

Pristašem SKS in prijateljem kmečkega ljudstva

Izjava g. Josipa Drofenika, voditelja Samostojne kmetijske stranke na Štajerskem

V svoje začudenje sem dožal od zunanjih zaupnikov in iz arhivne pisave «Kmetijskega lista», da hoče g. Pucelj s svojo trdglavostjo tirati svojo politiko do akrajnosti in vztrajati pri svoji na tako čuden način priglasi kandidaturi. Primorani sem odgovoriti na žalostne izjave v «Kmetijskem listu», katerega sodelavec sem bil do zadnjega časa. G. Pucelj in njegovi boljšeševski navdahnjeni uredniki, od katerih se je okužil, so se že dalje časa trudili, da mene kot enega izmed voditeljev kmetovalcev v naši stranki oblatijo pred ljudstvom. Prijatelj! Ne bojim se tega očitka, ker me iz mojega poslanskega dela prav dobro pozna naše kmetijsko ljudstvo. Najmanj me pa more doleteti tak očitek iz peresa g. Pucelja, Bukovca in drugih takih njegovih vazalov. Ko sem leta 1920. povzdignil svoj glas za ustanovitev Samostojne kmetijske stranke na znanem zboru ustanovnikov in restavraciji «Novi svet» v Ljubljani in vnesel z izjavo svoje pripravljenosti energičnega sodelovanja ognjevitost v ta srečni zbor in ko sem od tega časa naprej z žrtvovanjem svojega rahlega zdravja in oškodovanjem svojega gospodarstva nosil to lepo kmetijsko idejo po shodih in sestankih širom naše Slovenije s tako velikimi uspehi, je še dolgo bil ta gospod ognjevit podpredsednik Jugoslov. demokratične stranke. Bil je večkrat pozvan od mojih strankinih prijateljev, naj se pridruži našemu pokretu.

kar pa je z ošebnostjo odklonil. V našem krogu se je pojavil šele potem, ko si je poprej otipal položaj in pripravil razpoloženje, da postane poslanec. In tak človek se drzne trditi, da sem postal nezvest ideji, kateri sem kumoval in katero ves čas negujem kot punčico svojega očesa!

Stojimo pred novimi volitvami v narodno skupščino. Samostojna kmetijska stranka se je udeležila iz dveh volitev. Iz prvih je izšla zmagovito, ker je obljubila izmučenemu kmečkemu in podeželskemu ljudstvu, da bo na učinkovit način sodelovala pri urejanju naših gospodarskih in javnih razmer. Izvoljeni smo bili štirje poslanci iz mariborske oblasti in istotako štirje iz ljubljanske. Poleg nas kmetov je bil izvoljen tudi dr. Vošnjak, odlični narodni delavec, ki je v inozemstvu s svojo bogato znanostjo zainteresiral najodličnejše svetovne moze, kakor Wilsona i. dr.

Ko smo prišli v Beograd, smo iskali kot poslanci kmetijskega pokreta sorodne poslance. In tako smo našli na klub srbskih kmetov ali zemljoradnikov. Mišljili smo, da imajo pošteno in zdravo nameno, delati in napredek vsega kmetijstva, a smo prišli na žalost v kratki dobi par mesecev do nasprotnega prepričanja. Naše narodno gospodarstvo je namreč tedaj najhuje morila visoka izvozna carina. Od vseh strani so prihajali obupni kliki: «Znižajte nam carino za izvoz živine, sadja, lesa itd., sicer propade celotno naše gospodarstvo». Naše glavne trgovinske žile z Avstrijo in Italijo so bile namreč popolnoma podvezane. Nadalje so kmetije iz vseh vseh rodov in sadjarskih krajev opravičeno zahtevali, da se

zniža blazno visoka trošarina na žganje, kuho iz sadnih in vinskih odpadkov, ki sploh niso za drugo porabo kot za žganjekuho.

Zemljoradniški klub kot tak, v katerem smo bili tudi mi, je štel z nami vred 39 poslancev. Mi slovenski kmečki poslanci smo dobro vedeli, ako posamezni od nas ali nas vseh osem stavi zahteve za omlajenje nesrečne carinske politike in trošarskega zakona, zakona o taksah ter dohodnine, da bo to brezuspešno in nam vlada tega ne bo dovolila. Upravičeno upanje smo pa imeli, da se to zgodi ako to zahteva ves klub, to je vseh 39 poslancev. Zatorej smo v skupni seji vseh teh 39 poslancev zahtevali in prosili, da se vsi zavzemajo za odpravo teh velikih gospodarskih krivic, ki jih prenašajo slovenski kmečki in obče-gospodarski krogi. Omenjeno bodi tukaj, da je bila med takimi zvanimi zemljoradniški dobra polovica inženjerjev in dok. »jev ki večinoma niti pojma niso imeli o kmetijstvu.

Kar je bilo kmetov v tej skupini, so bili pošteno ljudje in smo jih lahko pridobili, da so glasovali za te naše opravilne zahteve. S pomočjo pravih zemljoradnikov, poštenih kmečkih poslancev, smo pri glasovanjih v klubski seji dobili večino, tako zvaní paradni zemljoradniki iz Srbije in Bosne pa so glasovali proti. A že isti večer sta duševna voditelja zemljoradnikov gg. Avramović in Joca Jovanović-Pižon tajno povabila svoje reuhogljive srbske kmete s poslance v svoji razkošni stanovanji in jih pošteno okregala, kakaj držijo s Slovenci, češ, Slovenci so itak navajeni to plačevati, ker to plačujejo po avstrijskih zakonih; naj naprej plačujejo! Takoj drugi dan so sklicali sejo ter zopet spravili na dnevni red naše opravilne zahteve. Predlagali so, naj se sklep prečinja dne razveljavi ter naj mi Slovenci plačujemo tudi v bodoče ogromne takse, trošarino in dohodpino. Tako je tudi večina sklenila,

In glejte, g. Pucelj se že sedaj pajdajl s temi so-vražniki slovenskega kmeta!

Vse naše prošnje, naj opusti lažnemljoradnike, kakor sta Avramović in Joca Jovanović, niso nič pomagale. Gospod Pucelj je izjavil, da ostane zvest sluga teh paradnih zemljoradnikov. Ali smo mogli mi, ki čuvamo čistost kmečkega programa, še nadalje poslušati diktat gospoda Pucelja in tistih zemljoradnikov, ki so zavrgli življenjske potrebe našega kmeta med staro šaro?

Morda bo koristno, da opišem te paradne zemljoradnike, s katerimi se brati naš Pucelj, še z druge strani. Pred tremi leti, ko se je razpravljalo v skupščini o ustavi, so ti paradni zemljoradniki predložili poseben načrt ustave. V tem načrtu so bili taki nesprejemljivi odstavki, ki nimajo s kmetijskimi potrebami nič opravka in so le prepisani od komunistov. Tako n. pr. je zahteval ta načrt, da se uredi država po načrtu sovjelov (vaških svetov), da se naj

odpravi lastninska pravica

in naj se vse uredi po sovjelskih zadrugah. V njih ustavnem načrtu je bila še nadaljnja točka, ki istotako pod nobenim posejem ni bila sprejemljiva za nas. V odstavku, ki govori o vojski in služenju pri vojakih, so zahtevali, da morajo tudi oni, ki za vojaško službo po zdravniškem pregledu niso sposobni, za dve leti h kadru in morajo izvrševati razna dela za državo, kakor: zidanje državnih poslopij, napravo cest, osuševanje močvirij itd. Kakor so ta dela potrebna, nismo mogli mi pristati na to, da bi mogli slabiši, ki celo po pregledu zdravnikov niso sposobni za vojaško službo, v dveletno državno delo in da bi se isti porabljali, kjerkoli bi se to zljubilo vojaški upravi.

Podpisani sem že tedaj zagrozil, da za tako politiko mi nočemo nositi odgovornosti, ter sem zahteval, da se skušajo najti uspehi za našega kmeta potom sodelovanja pri upravi naše države. Take izjave so razen mene češče podjajali tudi vsi naši kmečki poslanci, izvenmi gospod Mermolja, ki je zastopal stališče, da je ta tako zmešani komunistični načrt ustave sprejemljiv tudi za nas. Ker nismo mogli načesar doseči, smo se posebno na moj pritisk ločili od tako zvanih zemljoradnikov in šli kol poslanci svoja vota v parlamentu. Mi smo predložili zahteve gospodarskega značaja, in sicer: da se odpravijo maksimalne cene na kmetijske pridelke da se odpravi s istimi svobodna trgovina, da se znižajo železniške tarife za dovoz žita in moka za hrano v Slovenijo, da se odpravi promet in ukine carina za izvoz sadja, živine in lesa, da se zgradi železnica, ki naj veže Slovenijo z Mursko Soboto. Dalje smo zahtevali, da se z ustavo zagotovi ustanovitev tako zvanega gospodarskega sveta za vso državo, ki bi se sestavljal iz zastopnikov vseh stanovskih organizacij in bi imel nalogo in pravico, dajati inicijative za zakone gospodarskega značaja kakor tudi o vsakem zakonu poprej, ko pride pred poslance, dajati svoje strokovno mnenje. Vse te naše zahteve je takratna demo-

kratsko-radikalna vlada sprejela in obljubila, da se izvedejo.

Naše carinske zadeve je imel priliko ugodno rešiti naš minister v vladi, kar je hitro prijetno odjeknilo v naši lesni trgovini kakor tudi pri naši živinski kupčiji. Tako smo šli od uspeha do uspeha. Razen teh eplošnih stvari se je osobito menl posrečilo marsikatero težko stvar posameznikom ugodno rešiti. In ni ga okraja v Sloveniji, da bi ne bili deležni teh koristi. Da je pa bilo mogoče nam to doseči,

moramo biti tudi toliko poštení in priznati, da nismo vsega tega dosegli na podlagi naše moči,

kajti bilo nas je samo osem. Te naše zahteve in pereče zadeve so morale popirati tudi stranke, s katerimi smo bili skupaj na vladi. Lojalno moram priznati, da smo le s pomočjo demokratov in radikalov dosegli vse to.

Ko je nastala konec leta 1922. parlamentarna kriza, sem šli na to, da ostanemo v vladi. Ali naš klub 8 poslancev je

moral zaradi užaljenosti g. Pucelja

iti v opozicijo. Klub je namreč zahteval, da naj za časa volitev g. Pucelj odloži ministrsko mesto in naj pride na njegovo mesto marilvi predsednik kluba g. Rajer. Ko se je to g. Pucelju naznanilo, se je kazal užaljenega in je takoj predlagal: »Pojdimo v opozicijo!« Navzoči poslanci, med njimi tudi tisti, ki so prav redkokdaj dohali za časa poslančevanja beograjski zrak, so to iz demagoškega razloga takoj sprejeli. »Šlo se je na volitve, so si mislili. Šin čez vlado udrihati je mnogo lažje kakor kazati na svoje delo, ki ga nekateri niso vršili.

V kratkih besedah rečeno, obstojalo nasprotja v tem: Nas je poslalo kmečko in podeželsko ljudstvo v narodno skupščino, da uredimo državo in ustvarimo boljše razmere, torej da zidamo, ne pa razdiramo. A gg. Pucelj, Mermolja, Dohnik in drugi lenuhi so se rajši postavili na stališče klerikalcev, češ, bolj ko bomo smerjali in udarjali po vladi in bolj ko

bodo žalostne gospodarske razmere, več je uspehe bomo imeli.

Zaradi svojega stališča, da moramo delati za naše kmečko ljudstvo, sem si tudi nakopal nasprotstvo pri ljubljanski SKS gospodi. Da je bilo moje stališče pravilno so pokazale volitve marca 1923. Mesto poprečnih 8 poslancev je stranka izvoljevala samo enega in še ta je bil izvoljen le zaradi izrednega slučaja. Vse narodne in napredne stranke v Sloveniji so korakale v ta volilni boj vsaka zase. Borba je bila ljuta. Mi vsi, ki imamo enaka naziranja glede ureditve države smo se topli med seboj.

In konec je bil tak, kakršen je moral biti. V medsebojnem boju smo potrošili sile. Dobili smo 15 tisoč glasov, a le po sili enega poslanca, Zmaga klerikalcev je bila popolna.

Slovensko ljudstvo! Do take sramote v bodoče ne sme priti!

Klerikalci so nam zaletali ves naš ugled v teh dveh letih njihove absolutne zmage. To nesrečno naše gospodarstvo in naša kultura težko obniti. Dosti gorja so nam napravili s svojo hlapčevsko vlogo z Markovim protokolom. Zapomnite si! SKS noli popolno odgovornost za večje davke, za blazno finančno politiko, ki se izvaja v Sloveniji, polno odgovornost za nesrečni volaški zakon, polno odgovornost za grozni takšni zakon, ki predvideva ogromne takse za vsako najmanjšo stvar, ki njiba največje narodno premoženje, tako zvaní umstveni kapital, odgovornost za kuluk itd. Kakor sem bil prepričan ob volitvah l. 1923., tako se mi je sedaj še bolj utrdilo prepričanje, da je neobhodna potreba, da gredo vse napredne in narodne stranke, varovaje svojo neodvisnost, v volilni boj skupno proti skunemu in največjemu sovražniku, klerikalcem in Radici.

Moja srčna želja je, da dobi naša lena Slovenija take poslance, ki bodo z renim in poštenim delom v narodni skupščini uspešno živili gospodarstvo in koristi naše izmučene ožje domovine. V interes našega kmeta sem se z največje volje in največje volje delavei v naši stranki odloil za sodelovanje z Narodnim blokom, v katerega volilnem sporazumu je dano polno jamstvo, da dobi tudi naša stranka dobro parlamentarno zastopstvo.

Prizivamo zato vse prave pristaše kmečkega gibanja, da delajo v tem smislu in pomagajo s tem da šim čim večje zmage.

St. Jurij ob Inč. 22. decembra 1924

Josip Drofenik, bivši poslanec SKS in srečni kandidat Narodnega bloka.

Sport

Odhod prve vojaške smuške čete v Kranjsko goro. Udeleženci prvega vojaškega smuškega tečaja so se večer ob 3. uri popoldne odpeljali iz Ljubljane v Kranjsko goro. Na kolodvoru je bilo zbrano večje število sportnikov, mnogo smučarjev pa se je odpravilo z njimi v Kranjsko goro. Vsi udeleženci so se na kolodvoru skupno slikali.

Blisko jezera zopet zamrznilo. Kakor nam poročajo z Bleda, je jezero zopet zamrznilo in ima krasno zrcalno ploskev. Nedvomno se nudi vsem našim drsalcem izhoren trening pred prvenstveno tekmo dne 8. februarja. — JZSS.

Prilpave za olimpijado 1928. Holandski olimpijski odbor izdaja tednik «De Olympiade». Iz ene zadnjih števil se razvidi, da bodo pri pripravah za prihodnjo olimpijado skušali odpraviti nedostatk, ki so se pokazali pri pariški olimpijadi. Olimpijske tekme se bodo vršile v amsterdamskem stadionu, ki se bo povečal. V tem stadionu bo prostora za približno 40.000 gledalcev. V stadionu je poleg nogometnega igrišča kolesarsko dirkališče, moderno tekališče in skakalnica. Zraven stadiona se nahaja plavalni basen. Za rokoborbe, boksarske, težko atletske in sabljaške tekme se bo zgradilo posebno poslopje. Preskrbljeno bo tudi za stanovanja tekmovalcev, ki bodo v bližini stadiona. Zidalo se bo 36 stanovanjskih hišic, od katerih bo vsaka imela šest spalnih sob za dve osebi; nadalje skupno kopalnico. Za temi stanovanjskimi hišami bodo tenis igrišča. Kakor izgleda, bodo Holandsi uredili vse za olimpijado bolj pripravo kakor Francozi.

Novi odbor beograjske Jugoslavije. Na glavni skupščini beograjske Jugoslavije je bil izvoljen za predsednika Janko Safarik, za podpredsednika Dušan Gilišić in Peter Radonjović, za tanike Bora Jovanović in Veljko Čulić, za blagajnika Momčilo Kostić in Miroslav Mihajlović. — Med Hačkom in Jugoslavijo se vršijo pogajanja za dve tekmi, ki bi se vršile 21. in 22. februarja v Zagrebu.

Tekme za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju se vršijo letos na Dunaju. Dosedaj so priglasi nastopni drsalci: Svetovni prvak Grafström, inž. Kachler, Willy Böckl, dr. Oppacher, L. Wrede in dr. Greissecker.

DANTE
Od 1. februarja naprej.
KINO IDEAL 418a

Kino Pro domo

V Ljubljani izhaja list, kojega namen je vse hvale vreden. Ni sicer izključno namenjen filmu, vendar je njegova vsebina tako v uredniškem kakor v ineratnem delu lista izpolnjena v glavnem z zanimivostmi in s člančiči o filmu in o kinu sploh. Baš zato se nam zdi potrebno, list opozoriti, da posveti svojim člankom malo več pozornosti. Umevno je, da pri nas, ki nimamo niti enega filmskega podjetja, skoraj ni mogoče pisati originalnih člankov o filmu in se vsled tega moramo hraniti izključno od prevodov. Kdor pa prevaja, naj prevaja z vestnostjo. Tako n. pr. v št. 24. z dne 28. januarja nekdo Harolda Lloyd imenuje «Er». Vsak otrok danes že ve, da je Lloydov priljubljeni naziv «On», vsak otrok pa tudi ve, da je «Er» nemški izraz za «On». Takih in včasih še hujših pogršk smo našli v listu že več, da oblihi tiskovnih napak niti ne štejemo. V interesu lista je, da se jim v bodoče skrbno izogibljje, saj tvori glavni procent njegovih čitatev inteligentna publika, ki je danes o filmu že toliko poučena, da si ne dá vsega servirati. — Ko smo že pri stvari, bi blagohotno opozorili tudi naša kinopodjetja, naj bi svojim reklamnim plakatom in oglasom v časopisju posvečala malo več pažnje. Ne mislimo pri tem na stilizacijo reklam, ki je včasih vse prej kakor slovenska («Se nevideno!»). (Noch nie dagewesen!) in podobno. To bi se oprostili. Ne moremo pa razumeti, da delajo kinopodjetja reklamo za Olgo Tschichowu ter še izrecno pristavljajo, da je igralka članica Hudožestvenega

teatra, torej Rusinja. Mislili smo pač, da je igralka Nemka, ko pa smo videli film, smo z začudenjem čitali, da igra Olga Čehova in ne Tschichowa. Isto smo zadnjič opazili pri reklami za sloviti francoski film «100 milijonov frankov», v katerem je igral glavno vlogo ruski igralec Musjoukine. Tako ga namreč pišejo Francozi. V filmu pa je bilo njegovo ime Mošuhin. Malo manj brezbrilnosti v tem oziru in več pozornosti ter obzira do kinopublike bi podjetjem ne škodovalo, marveč le koristilo. br.

Vatikanski film o čigar izdelovanju smo že poročali, je po poročilih italijanskih listov dogotovljen. Film kaže v baže zelo krasnih posnetkih vse zanimivosti iz Vatikana in iz vatikanskega papeževga življenja. Film je namenjen kot primerna reklama za Vatikan povodom letošnjega Svetega leta.

Salommo je naslov drugega francoskega filma, ki si je priboril vstop v pariško opero. Listi pišejo, da ga bodo v kratkem začeli predvajati. Film bo spremljala godba po operi istega imena. — Počasi, a vztrajno si «sedma umetnost» utira pot v vsačo.

Konrad Veidt v Franciji. Kakor čitamo v francoskih listih, bo znani nemški filmski igralec Konrad Veidt odpotoval v Francijo, kjer bo nastopal pri neki francoski filmski družbi.

Teodor Roberts je filmski igralec v filmskem mestu Hollywood. Ena izmed njegovih zadnjih vlog je vloga Mojzesa v velefilmu «Deset božjih zapovedi». Roberts ni še nihče videl brez cigare v ustih. Toda Mojzes, kakor znano, cigar ni kadil. Pač pa je imel Mojzes — po besedah svetega pisma — dolgo, belo brado. In Hollywoodčani so doživeli čudež: Robert polna dva meseca ni vtaknil cigare v usta in si je dal rasti brado. Čez dva meseca pa se je javil režiserju Cecilu Millen in snimanje «Deset božjih zapovedi» se je pričelo. — Danes je Roberts opet tak kakor je bil poprej: brada je izgnila, povrnila pa se je cigara. Res velike zahteve stavlja moderni film na igralca!

Filmunje zadnjega solnčnega mrka. Učenci so uverjeni, da so z večkratnimi posnetki zadnjega popolnega solnčnega mrka dobili obilno tvarino za proučevanje. Mrk so ob najugodnejšem vremenu posneli z mnogih letal in z zrakovplovca «Los Angelosa» (prejšnjega «Z. R. III.»), ki je letel približno 1000 metrov visoko nad morjem, pa tudi s 13 drugih okazovališč na suhem. Na ta način je bila vsaka poedina faza mrka zanesljivo večkrat posneta. Učenci pričakujejo z napetostjo razvijanja plošč. Pri tem bodi omenjeno, da so tudi helij odkrili pri popolnem solnčnem mrku.

Predrano reklamo si je dovolila dunajska trvdka Sascha za svo. film «Mščevanje Paronov», ki je ravno kar dogotovljen. Del filma je posnet na licu mesta ob piramidah v Egiptu. Trvdka je poslala v ta namen v Afriko malo ekspedicijo. Lepega dne so prinesli časopisi senzacijsko vest, da je ta filmska ekspedicija brez sledu izgnila in da je brzkone ponesrečila v peščenem viharju v puščavi. Trvdka je pustila takoj nato razbohnati, da je organizirala veliko-potezno rešilno ekspedicijo. In dober teden kasneje je prišla zopet vest, da se je rešilna akcija posrečila in da sta obe ekspediciji na varnem. Pozneje se je izkazalo, da so bile vse te alarmantne vesti samo trik, da se prva filmska ekspedicija ni niti izgubila niti ponesrečila in da rešilna ekspedicija sploh ni bila odposlana. Ljudje so se sicer zgražali, da jih je trvdka tako potegnila, a reklama za film je bila narejena in to je glavno.

Daruite za sokolski Tabor!

V neizrekljivi boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Jernej Zajc

posestnik, trgovec in gostilničar

danes ob pol 6. uri zvečer, previden s tolažili sv. vere, po kratki mučni bolezní boguvdano zaspal v starosti 56 let.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v ponedeljek ob 4. uri popoldne.

Obrežija - Medija Izlake, 31. januarja 1925.

Marija Zajc, roj. Allegro, soproga; Minka Grobljer, roj. Zajc, hči;
Natalija Grobljer, vnukinja; Dionizij Grobljer, zet;
Elza, Joško in Martin, nečaki.

Brez posebnega obvestila.

Iz življenja in sveta

Papež Pij XI.

Povodom letošnjega »svetega leta« po-
veča ne samo katoliški, ampak sploh vsi
civilizirani svet večjo pozornost Rimu in
papežu. Nam Slovincem je dal papež za
sveto leto še prav posebno dobrodošlo
darilo s tem, da je tako odločno obsodil
zlorabo vere v strankarsko politične na-
mene. Sv. Oče se prav dobro zaveda, da
za vero ni ničesar bolj škodljivega kakor
njena brezvestna zloraba po oni duhov-
ščini, ki se je pustila popolnoma zaslepit
svojih brezvestnih političnih voditeljev.

Kadar vere ne bodo več vlačili v dnevo-
no politiko, bo prenehala tudi odpor proti
cerkvi in cerkvenim intrigam, kakor n. pr.
takega odpora ne poznajo v Srbiji, na
Hrvatskem, v Nemčiji itd. — povsod, kjer
puste politiki vero na miru. Tudi pri nas
bo tako, kadar se ljubljanski škof in naša
duhovščina ne bodo več pustili vpregati v
voz strankarske politike. Sv. Oče sam je
pokazal naši duhovščini pot, po kateri naj
hodi, in je obsodil hujšanje onih njenih
voditeljev, ki jim v strankarskem boju ni
ničesar svetlega. Nekateri voditelji se
sicer papeževim navodilom še upirajo,
prej ali slej pa se bodo morali ukloniti
in potem pridejo tudi za naše politično
življenje znanejšje razmere. Vsa Slove-
nija brez razlike strank se bo takrat hva-
ležno spominjala letošnjega odličnega na-
stopa Pija XI.

Nemški oficirji ob prevratu

Ko je v novembru leta 1918. izbruhnil
v Nemčiji val nezadovoljstva, ki ga Nemci
še danes nazivljejo »Novembra-revolucija«, se je
nemško civilno prebivalstvo žudilo predvsem
s kako lahko so ne-
kateri mladiči v vojski uniformi, stari
niti 18 let, razoroževali svoje častnike,
da celo generale, jim odvzemali epolete,
vojna odlikovanja in vse oficirske insignije,
tudi kokaarde. Nemški častnik, ki je bil
znan vsled svoje arogantnosti, je takrat
nakrat izgubil vso svojo osebost in postal
ponižen kakor pretepen pes. Dogajali so se
taki prizori, da nihče ne bi verjel, če bi jim
ne bil sam priča.

Ludendorff, vsemočeni nemški general,
si je v tisti dobi nabavil modra očala, ter si
kupil civilno obleko, da je mogel zbežati
pod imenom Lindstroem na Švedsko. Princ
Rupprecht, ki knje danes v Nürnbergu re-
vanžuje načrte proti Francozom, si je pre-
skrbel potni list na plebejsko ime Land-
sberger. Ko so v Strasbourgu prišli pred
poveljajočega generala alžaski domačini za-
htevali da jim preda mesto, jih je general
boječe vprašal, kaj naj stori. In meščani so mu
odgovorili: »Najbolje je, da čimprej izginete.«
General si sveta ni dal ponoviti in jo je
jadrno odkuril.

V Münchenu se je pred nekaj dnevi
vršil proces, ki je razkril marsikatero
podrobnost o strašni moralni depresiji, ki je
od 7. novembra dalje ležala na dušah
münchenskih višjih oficirjev. Neki
nemški nacionalistični novinar je namreč
nedavno objavil v svojem listu članek,
v katerem očita generalu Hellgrathu, tedan-
jemu vojnemu ministru, da je v tistih
usodnih dneh popolnoma izgubil glavo in
pogum. General je novinarja seveda tožil,
novinar pa je spravil na dan zelo zanimive
podrobnosti ter jih podprl z avtentičnimi
pričami. Eden izmed teh je poslanec agrarne
stranke Gandorfer, ki je pod prisogo izpo-
vedal, da se je 7. novembra nahajal v Dietu
pri ministrskem predsedniku, ko je naenkrat
privihal v dvorano omenjeni general ter
zavpil: »Revolucija je izbruhnila, jaz pa
sem še vedno v uniformi!« Priča po-
udarja, da se je general tresel kot šiba
na vodi, ter pristavil, da to ni bil edini
komični prizor, ki mu je bil on priča
tisti dan.

Kot druga priča je bil zaslišan polkov-
nik von Kress, ki je izjavil, da si je dal
minister v Dietu prinesiti civilnih oblek,
zato, da je lahko incognito prišel v mini-
strstvo. Ko pa je bil že v ministrstvu, si
je civilno obleko zopet slekel in oblekel
uniformo. Na večer si je znova nadel
civilno obleko ter odšel v Pasing, kjer se
je nahajalo taborišče pruskih čet, s katerimi
je general nameraval spraviti München
zopet v svoje roke. Toda takrat so se mu
uprli celo Prusi in niso hoteli naskočiti
Münchenu.

Münchenski proces je zopet enkrat
dokazal — kar Nemci še vedno radi ta-
je —, da je bila Nemčija na koncu vojne
pri kraju s svojimi silami, i moralnimi
i materialnimi; dokazal pa je tudi, da
nemški visoki in najvišji častniki ob raz-
sulu niso imeli pred očmi ničesar drugega
kakor obupno željo, da rešijo svojo
kožo ... pa makar v toli zaničevani
civilni obleki!

Škotje

Zadnjič je pariški »Matin« napisal
članek o Škotiji. Malce sarkastičen je ta
članek, a ne prehudo. Morda bo za
nimal tudi naše čitatelje.

»Francija nikdar ni mogla razumeti
Macedonabla«, je pisala neka angleška
revija. »Razumljivo: Francozi so videli
v Macedonadu Angleža, toda Macedo-
nald je Škot ...« Zakaj razumemo,
pravi »Matin«, zakaj Škotije so Angleži
posebne sorte. In če je že težko do-
umeti navadne Angleže, koliko težje je
še Angleže posebne sorte ...

Škot je lep, hraber — to je dokazal
med svetovno vojno —, dober delavec
in poštenjak. V njem žive vse lastnosti,
ki ustvarjajo velike rase. Toda pred-
vsem je Škot resen. Smejati smo se
morali gospodu Macedonadu, ki je rad
preskočil v pogovoru na povsem novo
misel. (»Niti pekci nas ne loči več!«
[namreč Francozov in Angležev], v isti
sapi pa je dejal: »S prihodnjim vlakom
moram nazaj!«) A verjemite mi, da je
Macedonald mislil resno; bil je skoraj
nžaljen nad našim nasmehom in nam
je zameril, da smo se šalili. Zakaj v
šali izgovorjena beseda je izgovorjena,
in tudi v svetem pismu je napisano, da
bomo morali polagati račun o nepo-
trebnih besedah ...

Pred kakimi dvajsetimi leti — dobro
se še spominjam — sem potoval iz
Londona v Glasgow. V moj vagon je
prisledel neki Škot. Imel je v roki vozni
listek, skrbno zavil v moder papir. Po-
kazal mi je papir: bila je zavarovalna
listina, ki si jo je kupil pred odhodom
in je dal zanj tri pence. Razložil mi
je tudi, zakaj jo je kupil: če bi za-
del njegov vlak nesrečno in bi nje-
ga doletela smrt, izplača zavarovalna
družba njegovim dedičem 25.000 fran-
kov.

Ko je vlak došel na glasgowski ko-
lodvor, sem se hotel posloviti:

— Vilit, zavarovanje vam ni kori-
stilo nič. Nikak nevarno se vam ni
pripetilo. Tri pence ste vrel v vodo.

— Lahko verjamete, da mi je žal,
je odgovoril mirno. Vedno si kupim
takle listič, kadar potujem, in vsakič

sem razočaran, ker ga ne uporabljam ...
Kakor sem dejal: Škotje so resni in
odkritosrčni.

Toda oni so tudi pobožni, in gospod
Macedonald ni edini Škot, ki pozna sve-
topisemske citate. V hotelski sobi kjer
sem prenočil, je visela nad posteljo ta-
blita z napisom: Božje oko gleda nate.
Mene napis ni motil, priznam, toda so
ljudje, ki jim zavest, da je božje oko
uprto vanje, kadar spe, ni baš pri-
jetna ...

Najbolj se odlikujejo Škotje kot toč-
ni računovodje. Bil je nekoč neki Škot,
mlad študent, o katerem mi je pravil
Maks O'Rell, da je šel vsako leto o
Veliki noči za štirinajst dni domov na
počitnice. Ko so počitnice potekle in
se je študent pripravil na odhod, ga je
mami objela v slovo, oče pa je resno
in svečano pristopil in stisnil ...
papirja v roko. Na papirju je bil na-
pisan točen račun o vsem, kar je sin
med počitnicami zadel in potrošil.
Nekoč pa je sin — kot dober Škot —
pregledal račun in se začulil.

— Kako to, oče? tu čitam: 7. aprila.
2 rebrer. Jaz pa se dobro spominjam,
da sem le eno poidele; in 8. je tu za-
beležena počenka, čeprav se je niti do-
taknil nisem!

— Toda sin moj, to je zgolj tvoja
krivda! Bilo je servirano in če nisi
jedel, pripiši si sebi!

Taki so Škotje!

Rusija in Francija

Obe državi zatrjujeta, kako iskreno
si želita, da bi se mogli čim bolj zblizati
in se res sprijazniti. A ne gre in ne gre.
Vsak hip pride iz Moskve kakšna sulica,
ki razdruži in razburi francosko javnost
in tudi francosko vlado. Njen zastopnik

pri Sovjetih, pošanik Herbert, ki ga
kaže naša slika v prijateljskem razgovo-
ru z zunanjim komisarjem Cicerinom, mora
neprestano intervenirati in protestirati.
Bržčas si je predstavljal pred svojim
imenovanjem na to težavno mesto svojo
nalogo precej drugače.

Izvrstna reklama

Pravijo, da je sicer izmišljena, ven-
dar ne bi bilo slabo, ako bi si jo kak
naš trgovec vzel k sreči in se po njej
ravnal.

Za-topništvo neke velike vinske
trdelje v Londonu je dalo malo pred
božičnimi prazniki objaviti v vseh li-
stih inserat lastnika trdelje s kontinen-
ta, kjer razpisuje precejšnjo nagrado

Na reduti S.K. Primorje

bodo imeli priliko gospodje dne 4. februarja
1925. obudovati smukce in frake najmo-
dernega kroja ter najbucnega angleškega
sukca, ki jih je izdeloval in izdelava trdelja
Drago Schwab, Ljubljana.

onemu, ki najh v steklenicah te trdel-
ke velik diamant. Lastnik trdelke pra-
vi, da je prestan z draguljem jadel v
steklenico, ko so jih polnili. Ko so za-
pazili, da se je izobil zlahkni kamen,
ni bilo več mogoče, odpreti vseh že
zaprtih steklenic, od katerih jih je bilo
že mnogo na potu k podružnici v Lon-
donu.

Tvrda proš sedaj, naj ji oni, ki
najh prestan z diamantom v steklenici
vina, vrne dragoceni spomin na drago
osebo. Dobil bo za svojo poštenost ve-
liko nagrado.

Posledica je bila, da so Londončani
pridno posegali po steklenicah te vins-
ke trdelke, ker je imel vsak skrito
upanje, da bo morla on naleteti na iz-
gubljen prstan s krasnim diamantom.
Seveda je v razgovoru vsakdo na čest-
no besedo izjavil, da ga, kar se samo
ob sebi razume, vrne lastniku! Ali je
mislil res tako storiti, če bi mu bila
sreča mila, je njegova stvar. Dejstvo
je, da je trdelka napravila sijajne do-
bičke in da doslej še ni nihče našel
prstana. Morda ga bo proti pričako-
vanju res kdo našel. Če je trgovec po-
šten, ne bo farbal odjemalcev z lažnimi
triki.

„Dobro jutro!“

Ljubka, idilična slika se nudi vsako
jutro zgodnjim obiskovalcem newyorškega
parka Central. V parku žive ogromne
množine golobov, ki so zelo priljubljeni
in prav nič boježi, ker jih seveda nihče

ne preganja. Zlasti so drobni golobčki
veliki prijatelji policistov, ki opravljajo
v parku svojo službo. Vsako jutro, čim se
pojavi stražnik, mu prileti nasproti cela
vrsta golobčkov in drug za drugim mu
sele na ramo in mu da svoj jutranji po-
ljubeček.

Senzacionalno odkritje profesorja Steinacha

Ameriški list »Sunday Express« je
nedavno prinesel vest, ki bo brez dva-
ma izživala navdušenje med našim
ženskim mladim in starim. Dunajski
profesor biologije Pavel Kammerer, ki je
Steinachov kolega, je namreč pisal
ameriškiemu listu pismo, v katerem
javlja, da je profesor dr. Steinach za-
del poskušati svojo pomlajevalno me-
toto uporabljati tudi za ženske. Uspeh
je bil presenetljiv. Steinachova me-
toda je zaenkrat seveda še javnosti ne-
dostopna. Kammerer ve le toliko, da
se poslužuje Steinach električnega toka
v zvezi z uporabo X-zarkov majhne in-
tensitnosti.

List poroča nadalje, da je Steinach
uspel vrtni mladost 75 % vseh operi-
ranih žensk. Ženske, stare 60 in celo
70 let, bodo baje kljub veliki starosti
obsej lahko deležne materinskega ve-
selja.

Te navelbe dr. Kammererja potrjuje
tudi ameriški zdravnik dr. Harry Ben-
jamin. »Bil sem zadnjič«, pravi Benja-
min, »na Dunaju in sem tudi obiskal
dr. Steinacha. Pri njem sem se na last-
no oč pripravlal o istinitosti Kammerer-
jevega poročila. Celo sam sem preizka-
sil Steinachovo metodo in izmed 140
žensk, katere so se podvrgele mojemu
zdravljenju, jih je 80 % doseglo po-
poln uspeh.«

Beležno vest ameriškega lista kot
kronisti, odgovornost za njeno veru-
dostojnost pa prepustimo njemu.

„Indijanski princ“

Ze več kot mesec dni se bavi svet v
Luganu in Bellinzoni mnogo z indijan-
skim princem Tavannu Rayom iz Kana-
de. Dne 13. decembra l. l. je prišel »Beil-
lus«, princ Tavanna Ray, ki se je meno-
val tudi princ Tamrara Ray, Chief Elk
Ray ali doktor Chief White Elk iz Torina
v Bellinzono in se nastanil v zelo ele-
gantnem hotelu Bil je zelo radolaren in
je dajal vsepoved naravnost kucije na-
pitnine.

Indijanski princ je bil, odkar je prišel
v Italijo, v oči obojeh z bivšo avstrijsko
grofovsko rodbino Khevenhüllerjev iz
Furlanije, ki je postala po aneksiji ita-
lijska. Svojim grofovskim prijateljem je
znan ta princ dopovedati, da izvira, kakor
oni, po materi tudi od Burboncev. Prijo-
vedal jim je o svojih velikanskih velepo-
sestvih in bogastvih v Kanadi in da jih
namerava prodati, ker se hoče nastaniti
v Italiji. Na ta način je polagoma izvalil
od svojih prijateljev precejšnjo vsoto v
skupnem znesku nad milijon liri. Zadnji
znesek mu je prinesla g. Khevenhüller-
jeva v decembru v Bellinzono, ker jo je
prosil, naj mu posodi denarja, da mu s
tem omogoči milijonsko kupčijo z nje-
govimi petrolejskimi polji v Kanadi. Malo
kasneje je prišla v Bellinzono tudi mlada
kontesa Antonija Khevenhüllerjeva, o ka-
teri so pisali listi, da se v kratkem zaro-
či z »Belim tosom«.

Mlada dama pa je kmalu odpotovala na
Angleško, da bi se informirala, kako so ji
prav za prav gmojna stran njenega
bologlega moža. V svoje nemalo prese-
nečenje pa je izvedela, da se v Elah nje-
nega »prince« nikakor ne preteka plemen-
ita kri.

»Indijanski poglavar« se je na ta način
razkrinkal kot nezakonski sin poljedel-
skega delavca in vratarice La Planteove.
Rojen je bil leta 1884 v Woodlawnu
(Rhode Island) v Zedinjenih državah. Po
svojem prvem zakonu z Američanko jo
prišel v Evropo in zdel svojo evropsko
turnejo kot hariton v nekem zakonitem
gledališču v Londonu. Tu se je Edgar La
Plante oženil s telefonistko Ethelo Major-
jevo, ki pa jo je kmalu zapustil in ji po-
leg tega napravil še hberko iz prvega za-
kona. Pustolovec je šel na Francosko in
se udinjal pri filmskem podjetju »Stars«,
kjer je sodeloval pri predstavah z Indij-
janci in igral vloge kot indijanski poga-
var. Tu je spoznal življenje in njegove
rdečkove in si tudi pridobil njihove
kostume. Šel je v Bruselj in nastopal na
lastno pest. Izdal je še za indijanskega
prince, ki mu je poverjena naloga, da za-
stopa interese svojih plemenskih bratov
pri Zvezi narodov. »Prince« je našel v
belgijski prestolici vse polno oboževa-
teljev. Dobil je celo povabilo, naj prela-
va na univerzi o Indijancih. Dvorana je
bila nabito polna, in desetkrat toliko lju-
di bi še lahko šlo v dvorano, pa ni bilo
več mesta. Nihče ni dvomil o pristnosti
indijanskega prince.

Da bi se od naporov v Bruslju neko-
liko odpočil, se je preselil pustolovec v
Nizzo, kjer je stopil v stike s tamošnjimi
bogataji in aristokrati. Cisto resno se je
učel v vlogo indijanskega kneza.

Iz Nizze je šel La Plante v Italijo, kjer
so ga povsod sprejeli stannu primerno. Ko-
mu je prišel v Turin, že se je peljal v
nabito polnem avtomobilu s laišti po
mestu. Potem je prisotvoval slavnostni
predstavi v operi v svojem knežjem indij-
janskem kostumu. Par dni kasneje se je
dal z vsemi uslužbenci nekega hotela, od
najnižjega pa do generalnega ravnatelja,
slikati, in je podaril bolnišnici 10.000 lir,
ki jih je pa še danes dolžan. V Firenzi
so mu priredili svečano predstavo v
gledališču Alhambra. Da bi se revanširal,
je povabil svoje oboževalce na velik
banket v gledališki restavraciji. Ko mu je
ravnateljstvo drugi dan predložilo raču-
nan, ga je »prince« zavrnil z ogorčenjem,
češ, da je vendar povabilen gost in da
zaradi tega vendar ne morejo zahtevati
od njega, da bi poravnal te račune.

V Rimu je papež Pij XI. sprejel »Be-
lega losa« v avdienci, mu podelil apo-
stolski blagoslov in mu podelil sliko s
lastnoročnim podpisom. Črna civilna ob-
lastva so si stela v veliko čast, da so ga
smela sprejeti.

Guy de Maupassant:

Večerna zabava

Monsieur Saval, notar iz Vernona,
je bil strasten ljubitelj godbe. Dasi
še mlad, je imel že veliko plešo. Bil
je vedno skrbno obrit, malce debelu-
šast, kakor se spodobi; namesto
staromodnih očal je nosil zlat ščipal-
nik. Sam je bil živahen, galant in
vesel, v vsem mestu je bil znan kot
umetnik. Igral je klavir in vijolino in
prirejal muzikalno-družabne večere,
kjer so se povabljeni seznanjali z
novimi operami.

Nekateri nadarjeni častniki so po-
tem peli zborne in mestne dame so se
jim rade pridružile. Notar pa je iz-
polnil funkcije dirigenta, in sicer tako
točno, da je nekega dne dejal kapel-
nik 190. pešpolka v kavarni de l'Euro-
pe o njem: »Monsieur Saval je mojster!
Škoda, da si ni izbral umet-
nosti za svoj poklic.«

Če se je kdaj v kakem salonu ime-
novalo njegovo ime, se je gotovo na-
šel kdo, ki je izjavil: »Ta ni noben
diletant več, pač pa umetnik, resni-
čen umetnik.«

In dva ali trije so potem vedno po-
navljali globoko uverjeni: »O, go-
tovo! Resničen umetnik.« In poudar-
jali so »resničen«.

Kadarkoli so v Parizu uprizarili
novo opero, se je gospod Saval pe-
ljal tja.

Tako je hotel tudi lani po svoji
stari navadi posetiti premijero »Hen-
rika VIII.« Sedel je v ekspressni vlak,
ki prihaja v Pariz ob pol petih in se
nameraval vrniti domov z zadnjim
vlakom ob pol ene, ne da bi mu bilo
treba prenočiti v hotelu. Oblekel je
črni frak z belo kravato in skril oboje
pod površnik, čigar ovratnik je za-
vihal visoko čez ušesa.

Komaj je prišel v Rue d'Amster-
dam, ko se ga je polotila nenavadna
lahkota in radost: »Zares, pariški
zrak ima nekaj posebnega v sebi.
Človeku stopi v glavo, ga razburi in
opliani, da bi skakal in počel še kaj
drugega. Komaj izstopiš, se ti zdi, da
si izplil steklenico šampanca. Kako bi
se živel v mestu, sredi med umet-
niki! Srečni oni izvoljeni, oni veliki
možje, ki v takem mestu uživajo
slavo. Kakšno življenje imajo!«

Lotil se je načrtov ... Kako rad bi
spoznal koga teh slavnih mož, da bi
govoril o njem v Vernonu in od časa
do časa preživel z njim kak večer
v Parizu.

Naenkrat mu je padla srečna misel
v glavo. Večkrat je že čul govoriti
o malih kavarnah na zunanjih boule-
vardih, kamor zahajajo znani slikarji
in pisatelji in celo godbeniki in po-
časji je krenil proti Montmartru.

Imel je še dve uri časa! Hodil je
mimo malih pivnic, ki jih obiskujejo
najhuši bohemi, si ogledoval obraze
in skušal razbrati umetnike izmed
njih in končno, brez dvoma pod vpli-
vom napisa, vstopil v »Rdečo pod-
gano«.

Monsieur Saval je sedel in čakal.
Kajti ura absinta se je bližala.

Kmalu se je posadil v njegovo bli-
žino velik mlad mož. Gostilničarka
ga je imenovala monsieur Romantin.
Notar je drhtel. Kaj je bil to tisti
Romantin, ki je pri zadnji razstavi
dobil zlato kolajno?

Mladi mož je poklical natakarja:
Prinesi hitro večerjo in potem za-
neseš v moj novi atelje na boule-

vardu de Clichy št. 15 trideset ste-
klenic piva in kračo, ki sem jo
naročil danes zjutraj. Praznujemo
selitev!

Monsieur Saval je tudi takoj na-
ročil večerjo, odložil svoj površnik
in pokazal svoj frak in belo kravato.

Njegov sosed ga menda sploh ni
opazil. Vzel je časopis in bral. Mon-
sieur Saval ga je ogledoval s strani
in ves gorel poželjenja, da bi govoril
z njim.

Vstopila sta še dva mlada moža v
temnorjavih baržunastih suknjicah, s
koničastimi bradicami à la Henri IV.
Sedla sta k Romantinu.

Prvi je dejal: »Torej ostane danes
zvečer kakor dogovorjeno?«

Romantin mu je stisnil roko: »Jas-
no, stara bajta, vsa družba bo pri
meni! O, povem ti, to bo divja gos-
tija. In dame! Na, boš videl, vse
igralke, seveda vse, ki niso nocoj
druge zaposlene.«

Gostilničar se je približal.

»Pač večkrat praznujete selitev?«

Slikar se je smejal.

»Seveda, ob vsakem selitvenem
roku, vsake tri mesece.«

Monsieur Saval se pa ni mogel več
premagati in je vprašal z boječim
glasom: »Prosim opruščenja, gospod,
toda ravnokar sem čul vaše ime in bi
rad vedel, če ste vi tisti gospod Ro-
mantin, čigar podoba sem imel čast
občudovati na zadnji razstavi?«

Umetnik je odvrnil: »Jaz sem in
natura, gospod!«

Notar mu je nato postregel z gibo-
nim poklonom, ki je pričal, da mož
mogoče bere.

Slikar je odgovoril par vpljudnosti
in krambali so dalje.

Romantin je pričel iznova o svoji
selitvi in razlagal vse lepote gostije.
Gospod Saval je vprašal, kakšni
gospodje so povabljeni, in pristavil:
»To bi bila za tujega človeka resni-
čno redka srečna prilika, da spozna
naenkrat toliko slavnih ljudi pri tako
pomembnem možu, kakor ste vi.«

Romantin: »Če ste zadovoljni,
greste lahko z nami.«

Monsieur Saval je z navdušenjem
sprejel povabilo in še plačal za vso
štiri večerje. Potem je odšel s sli-
karjem.

Obstala sta pred dolgo nizko hišo.
V prvem nadstropju se je nahajala

Ko so postala čindijanskemu jelenus tla v Italiji prevročna in so nekateri listi že začeli dvomiti o njegovi pristnosti, si je dal pustolovec izstaviti na švicarskem konzulatu v Turinu polni list in jo je odkuril v Lugano. Kmalu pa se je preselil v Bellinzono. Denar, ki ga je dobil od Khevenhüllerjevih, je zapravil pustolovec zelo radodarno. Precejšnji znesek je namenil tudi v dobrodelne svrhe, še več pa ga je obljubil, a pozabil plačati. Ne samo Khevenhüllerjeve, tudi druge znanke je pošteno oskubil. Iz Bellinzone je odšel Tavanna Ray v Neuchâtel, kjer je ložiral v najelegantnejšem hotelu in povabil na imenitno večerjo celo vrsto dijakov. Italijanskemu krožku v Neuchâtelu je obljubil darilce 25.000 frankov, ki mu jih še vedno dolguje.

Medtem so se oblaki nad glavo čindijanskega princa nevarno zgoščili. Ko je komtesa Antonija Khevenhüllerjeva izvedela v Londonu, kako stoji stvar z njenim zaročencem, je bila takoj vložena v Bellinzono tožba zaradi raznih sleparij v znesku nad milijon lir. Oblastva so izdala tirnico za «Belim losom», ki je medtem jedrno izgubil s pozorišča svojega elegantnega nastopanja. Dne 14. januarja ga je prišla policija v Neuchâtelu v Švici in ga spravila pod ključ, kjer sedaj premišljuje minljivost vsega človeškega.

Grofica Khevenhüllerjeva in njen brat skušata sedaj dognati v Bellinzoni, kam je izginil denar, ki sta ga posodila «princu», da bi morla še rešila kako vsotico. Razmeroma majhne dolgove, ki jih je napravil Tavanna Ray v mestu, sta poravnala. Razvzani čindijanski poglavar prejema v zaporu neprestano obširno korespondenco, ki jo pa odvzema policija, še preden bi se mogla dostaviti jetniku. Tekom zadnjih treh dni je prejel nad sto pism iz Švice in iz inozemstva, večinoma od svojih oboževalk.

Francoska srednja šola

Francoska srednja šola je kot naša v popolnem preustroju. Zato nas bodo zanimala nene izpremembe. Prosvetnemu ministru Bérardu, ki je uvedel pouk latinščine vključno protestu vseučiliških krogov v vse vrste srednjih šol, je sledil minister François-Albert. Ta je zopet upustavil prejšnje moderne oddelke na srednjih šolah, tako zvane B-oddelke, ki jih lahko primerjamo z našimi realkami.

Uspeh je bil velik, kajti po poročilih francoskih listov so se moderni oddelki naenkrat prenapolnili in mnogi razredi štejejo nad 50 učencev. To je seveda številčni uspeh, kakovostni uspeh se bo moral šele pokazati. Orščino, ki se je poučevala v nekaterih srednjih šolah kot prost predmet, so začeli učenci polagoma opuščati.

Druga reforma je pot k enotni šoli (école unique). Izraz enotna šola pa ne pomeni samo enotne šole, kar se tiče enotnosti učnega reda za vse srednje šole, temveč tudi enake in enotne dostopnosti vseh srednjih šol vsem, torej tudi najrevnejšim slojem prebivalstva. Pouk na srednjih šolah do sedaj v Franciji namreč ni bil brezplačen in so torej revni sloji bili od njega tako rekoč izključeni. Pač pa obstajajo številne državne in zasebne stipendije, ki omogočajo tudi pridnim otrokom revnih staršev srednjošolski študij. Ta položaj nikakor ne odgovarja duhu francoske demokracije in je Francija danes na potu do brezplačnega pouka, kot ga imamo pri nas.

Razen teh bojov pa ogroža francosko srednjo šolo pomanjkanje profesorjev in premizke plače proforskega stanu. Pomanjkanje so letošnjo šolsko leto komaj zamašili s pomočjo nadur (torej preobremenitve učiteljskih moči), s pomočjo profesorice in opustitvijo nekaterih razredov, vsled česar pa pouk precej trpi. Profesor, ki ima do devet tedenskih nadur, je sicer pač zadovoljen, ko potegne pri blagajni plačo, toda ali je po dvajsetih ali še več tedenskih urah še duševno čil, je pa drugo vprašanje. Ali more v takem položaju posvečati popolno pozornost pouku? Ali je v stanu, se dovolj pripravljati zanj? Ali lahko kaj drugega zase in se naprej iz-

obražuje? Ta vprašanja zadostujejo. Veljajo pa za naše razmere enako kot za francoske.

Ker se tiče plače, so francoski profesorji že sedaj na boljšem kot naši, katerih mesečna plača, kot vseh ostalih državnih uradnikov, zadostuje normalno komaj za pol meseca. Vendar pa zahtevajo francoski profesorji take plače, da jim bo mogoče živeti brez vsakega po-

stranskega zaslužka, da se bodo mogli posvetiti izključno le svoji vzvišeni nalogi — vzgoji mladine. Vlada jim hoče dati samo 35odstotno zvišanje sedanjih plač, med tem ko bi moralo znesti 75%, da se prilagodi cenam življenjskih potrebščin. Boj za plače med profesorji in vlado je v polnem teku. In tako gledajo prijatelji srednje šole s skrbjo v bodočnost.

Dr. Br.

Sportne tekme med pariško in londonsko policijo

V pravem pomenu umerjanja sportnih vešč podpirata policijski upravi v Parizu in Londonu z vso intenzivnostjo sportni pokret med svojimi moštvii. Vsako leto

se vrše med pariško in londonsko policijo raznovrstne sportne tekme. Tako se je vsilila danes teden tudi tekma v rugbyju, v kateri so zmagali Parižani s 6:3.

Čudodelni lečnik iz Avignona

Ze četrtič v teku poslednjih štirih let je te dni prišel sioviu Jean Beziat v dotik z oblastvi.

Prvič in drugič je bil oproščen, toda na priziv državnega pravdnika je prišel vnovič pred sodišče ter bil obsojen na 300 frankov kazni.

Vsa dežela, izjemši seveda zdravniški sindikat Toulouse, je navdušena za svojega lečnika, in ne brez vzroka; njegova zdravljena mejo je na čudež in njegovi uspehi so neuvčeni.

Jean Beziat je mož visoke postave burnih las; njegove besede so polne duha; kdor ga posluša, se navduši za njegovo jovialno dobrodušnost. Mož je star štirideset let in nič na njem ni hri navskega, v čemer se dobrodejno razlikuje od običajnih podeželskih padarjev.

Najprej je treba poudariti, da je Beziat izobražen. Njegov ded je bil kmet, njegov oče tudi, on sam pa je bil učitelj poljedelstva v Douaiju. Toda ta posel je kmalu opustil. Kupil si je 50 hektarjev zemlje v okolici Villefranche in si zgradil hišo v Avignonu. Kraj je kmalu zaslovel kot romarska pot; ljudje so spoznali čudodelno moč njegove besede in obiskovali so ga sleherni dan v velikih gružah. On pa jih je zdravil z besedo kakor Kristus.

Ljudje so seveda nevoščljivi in Beziata so kmalu naznanili, da izvršuje zdravniško prakso, čeprav nima ne študij ne papirjev. Toda Beziat trdi, da ne zdravi po nikakoli zdravniški metodi in da mu zatorej nihče ne more očitati, da hodi zdravnikom v zelje. On sam je mnenja, da dosega tolike uspehe z avtogestijo. Ta razlaga je zelo verjetna, le žal nam skoraj ne zadostuje pri mnogih slučajih, ko je Beziat ozdravil norce in celo dojenčke.

Pred sodnim dvorom nastopa čudodelni lečnik skromno in brezskrbno. Vedro in mirno razlaga sodnikom, da njegovi bolniki ozdravljajo podobno kakor so nekdanj okrevali Kristovi. Pri vsem pa je Beziat globoko veren, čeprav ne veruje v čudeže. Čudež je njemu vsa narava.

Razprava na sodišču je bila, kakor pišejo listi, nadvse zabavna. Navzočih je bilo petindvajset prič, ki jih je pozval tožitelj. Preden se je začelo zasliševanje, so se pričar kar gnetle okoli svo-

jega dobrotnika, se mu zahvaljevale in izjavljale, da morejo o njem pričati samo dobro.

Tožence je pozval le pet prič. «Za enkrat jih je dovolj», je dejal državnemu pravdniku. «Vdružit vam jih pripeljem pet tisoč». Toda te priče so bile izbrane; bili so zgolj bolniki, ki jih je čudodelni lečnik ozdravil. Eden je bil poprej hrom, drugi je bolehal na tuberkulozno vnetu jabolka, tretji na raku itd. Same neozdravljive bolezni. Bili so zdaj popolnoma zdravi in ozdravili so brez zdravil, brez operacij, na samo besedo Beziatovo.

Zagovornik je ognjevit in s pravečim navdušenjem branil svojega varovanca. Navedel je, da je nad tristo zdravnikov poslalo svoje bolnike, nad katerimi so že obupali, čudodelnemu lečniku v zdravilnice; med njimi so bili bolniki, ki so bili slepi na obeh očeh, in tudi taki, ki so imeli raka; «nemu izmed njih je celo sam predsednik zdravniškega sindikata lastno-ročno potrdil neozdravljivost. H koncu je zagovornik med splošno veselostjo omenil slučaj policijskega nadzornika Calveta Calvet je bil precej ručen in si je želel zmanjšati obseg svojega trebuha. Ker je čul o čudodelnem zdravniku iz Avignona, se je podal k njemu. Beziat mu je očetovalko nasvetoval, naj izpi vsak dan

čajo gorke vode. Čez mesec dni je izgubil 14 kg na težo.

Sodišče je obsodilo tega novodobnega Kristusa na 300 frankov kazni in na povrnitev škode, ki jo je zdravniški sindikat utrpel vsled njegovega delovanja. To škodo ceni sodišče na 4000 frankov. Utemeljitev razsodbe je bila v marsičem zabavna za množično navzočo občinstvo, ki je svojemu ljubljencu prirejalo navdušene ovacije. Po prečitani razsodbi je neki novinar vprašal Beziata, kako sprejema obsodbo in kakšne namene ima za bodočnost. Vedro in jasno mu je odgovoril čudovorec:

«Svoje delo bom nadaljeval i v bodoče in sodišče me bo seveda zasledovalo kakor do sedaj. Če bi opustil svoje delovanje, bi me nazvali strahopetca. Torej mi ne preostaja drugo kakor, da nadaljujem.

Angleška dvorna etiketa in dečja frizura

Angleški kralj Jurij se ne more, kakor pravijo dvorni krogi, sprijazniti z novo modo kratko osrženih las pri ženskah. On smatra, da ta frizura ni dopustna pri dvornih ceremonijah in cerimonijskih sprejemih.

To stališče angleškega kralja dela damam angleške aristokracije huče preglavce. Na eni strani nočejo manj kati pri sprejemih na dvoru, na drugi strani pa se tudi ne marajo odreči dečji frizuri, ki je sedaj tako zelo moderna. Da bi se enemu in drugemu zlu, zlu se veda po njihovih pojmiu, izognile, se zatekajo angleške dame k najraznovrstnejšim zvijačam.

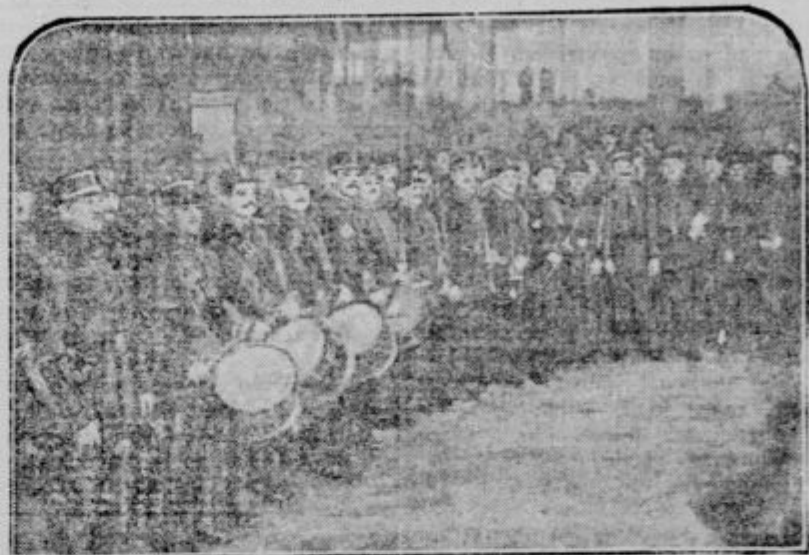
Tako si je dala volvodinja Yorkša iz svojih osrženih las napraviti lepo kito, ki si jo je pri svečanih srečanjih na dvoru leno zvito in sfrizirano nataknila na glavo in tako pokrila svoje kratke lase. Sedaj sledi vse aristokracije njenemu vzgledu, in težko vprašanje je rešeno: dame imajo dečjo glavo in jo pokrivajo, kadar je potreba.

× Povišanje cene listov na Francoskem. Na plenarni seji lastnikov francoskih listov se je definitivno sklenilo, da se zviša od 1. februarja dalje cena časopisov od 15 na 20 santimov.

× Preiskava Mount Everesta z višine. Kakor poročajo listi iz Kalkute, je dospel angleški letalec Cobham v Dardžiling. Leteti namerava namreč na najvišjo goro sveta in napraviti fotografije posnetke iz višine.

× 13.000 samomorov letno v Nemčiji. Iz ravniokar objavljene uradne statistike se vidi, da napravi v Nemčiji vsako leto povprečno 13.000 ljudi prostovoljno konec svojemu življenju. Največ samomorilcev je v Berlinu in Göttingu. Na zadnjem mestu stojita med drugimi Brajlane in Wiesbaden.

Godba pariške policije

Policijski zbor v Parizu je dobil pred dobrim mesecem tudi svojo godbo, ki je prvič nastopila prošlo soboto povodom

obiska londonskega policijskega sportnega kluba v Parizu.

šest ateljev, eden poleg drugega, z okni na boulevard.

Romantin je vstopil prvi, šel po stopnicah navzgor, odprl neka vrata, prižgal žveplenko in potem svečo.

Bila sta v neizmerno velikem prostoru, čigar opremo so tvorili trije stoli, dvoje slikarskih stoja in par po tleh razmetanih skic. Monsieur Saval je presenečen obstal pri vratih.

Slikar je dejal: «Na cilju sva, toda čaka me še veliko dela!» Pristopil je k Savalu: «Imam maitreso, ki bi mi lahko pomagala; toda poslal sem jo na deželo, da se je znebim za ta večer. Ker sem vas že povabil, mi morate pač vi pomagati.»

Notar je seveda izjavil: «Porabite me za kar hočete. Na razpolago sem vam.»

Romantin je odločil suknič. «Torej, sodržavljan, na delo! Predvsem je treba tu počediti.»

Vzel je izza stojala, kjer je stala podoba mačke, staro metlo.

«Potem torej, dočim preskrbim jaz razsvetlavo.» Monsieur Saval je prišel za metlo, si jo ogledal in pričel potem nerodno drgniti po tleh sem in tja, da se je dvignil gost oblak prahu.

Romantin je jezen priskočil: «Kaj hudiča, ne znate pometati? Tu po-

glejte!»

In pričel je porivati pred seboj siv kup smeti, kakor bi svoj živ dan ne počel ničesar drugega; potem je izročil metlo zopet notarju.

Čez pet minut je polnil atelij tak prah, da je Romantin vprašal: «Kje pa ste prav za prav? Saj vas ne vidim več.»

Monsieur Saval se je z glasnim kašljem približal. In slikar je vprašal: «Kako bi napravili lestence?»

Notar ni ničesar razumel in začuden strmel v slikarja. Toda slikar je že skakal okrog, pokal s prsti in kričal: «Aha, že vem, že vem... moj predragi gospod! Potem je pristavil precej mirneje: «Gotovo imate pri sebi pet frankov?»

Monsieur Saval je odvrnil: «O, prosim, seveda!»

Umetnik je nadaljeval: «Potem pojdite in kupite za pet frankov sveč, dočim zletim jaz k sodarju.»

Porinil je notarja v fraku skozi vrata. Čez par minut sta se vrnila oba, eden s svečami, drugi s sodovim obročem. Nato se je pogreznil Romantin v omaro in privlekel eno za drugo dvajset praznih steklenic iz nje in jih pritrdil kakor venec okrog obroča. Potem je tekkel k vratarici

po lestvo. Ko se je vrnil z velikansko dvojno lestvo, je vprašal Savala: «Ste gibčni?»

Monsieur Saval je odgovoril, ne da bi razumel: «da».

«No, potem splezajte sem gor in pritrdite lestence na krožku v stropu. Potem vtaknite v vsako steklenico eno svečo in jo prižgite. Povem vam, jaz sem ženji, kadar gre za razsvetlavo. Toda slecite poprej svoj frak. Saj ste že sedaj tak kakor pleskar.»

V tem so se vrata sirovo odprla. Mlada ženska bliskajočih se oči je obstala na pragu.

Romantin se je zdrnil in jo opazoval z boječimi pogledi.

Čakala je par sekund, prekrizala roke na prsih in potem vsa iz sebe zakričala z ostrim, tresočim se glasom: «Ah, ti mazač, tako me hočeš palniti od sebe?»

Romantin ni odgovoril. Ona pa je pričela znova: «Ti ušivec, še prijazen si se delal, ko si me poslal na deželo. Toda videl boš, kako se udeležim tvoje gostije. Pazi, kako sprejem tvoj prijatelj...» Razburjala se je vedno bolj. «Steklenice in sveče jim zmežnem v obraz...»

Romantin jo je poizkusil pomiriti. Sprva ga ni niti slišala in je psovala

dalje. Polagoma se mu je posrečilo, da jo je prijel za roko. Ona je sikala, lečljala, zabavljala, potem pa obmolnila in se zlokalala. Romantin jo je vzel v naročje, sam že ves mehak, in ji poljubljal lase. Pripovedoval ji je, da prireja gostijo samo za gospodar, brez žensk, da bo stvar kmalu končana in da pride potem k njej.

Ona je mrmrala: «Tega ne napraviš več, kajne?»

«Ne prisegam!»

Obnil se je k gospodu Savalu, ki je baš ohesil lestence: «Dragi prijatelj, v petih minutah sem zopet nazaj, če pride ta čas kak gost, ga sprejmite vi.»

In šel je z Matildo, ki se je umirila in si obrisala solze.

Ko je ostal gospod Saval sam, je uredil še atelij, prižgal sveče in čakal. Četrte ure, pol ure, eno uro. Romantina ni bilo. Naenkrat pa je čul na stopnicah grozovit trušč, nekakšen način petja, ki ga je tužil zbor najmanj dvajsetih mož, ki so prihajali v ritmičnem koraku navzgor, kakor pruski pešpolk. Vrata so se odprla, polavila se je množica ljudi, mož in žensk, ki so se po dva in dva sprijeli pod pazduho, bili s petami takt ob

Zanimiva je tudi ugotovitev, da se največ samomorov pripeti ob ponedeljkih, najmanj po ob sobotah in nedeljah.

× Izgradnja anatolske železnice. Turška vlada je predložila parlamentu v Angori dodatni proračun, v kateri se pooblašča, da sme prodati državna zemljišča in staro cesarsko palačo v Carigradu. Z izkupičkom naj bi se izgradila nova anatolska železnica.

× Polet z ovirami. Švicarski vojaški letalec nadporočnik Mittelholzer, kakor je «Jutro» že pisalo, nastopil pred tremi tedni v Carihu polet v Perzijo in je hotel še pred nastopom dočeti dosegati glavno mesto Teheran. Za svoj polet rabi letalo tipa Junker, ki so mu ga dale Junkerjeve tovarnice zastonj na razpolago. Ko je dosegel na svoji zračni vožnji preko Pise Atene, se je dvignil v zrak in k nesreči pristal v vojnem pristanišču v Smyrni. Turki so zalegnili aerondan, imeli Mittelholzerja tri tedne zaprti in ga so mu šela pred par dnevi dati dovoljenje za nadaljevanje poleta. Iz Smyrne je poletel Mittelholzer v Carigrad, kamor je prišel v štirih urah. Njegova naslednja etapa je bila Aleppo v Siriji, odkoder je v nedeljo nadaljeval polet proti Perziji.

× Polet Locatellija preko Oceana. Italijanski poslanec in letalec Locatelli, ki je kakor znan, ponosno v jeseni na južni obali Grenlandije in ga je komaj rešila ameriška voja ladja gotovo smrti, ko je hotel poleteti preko severnega dela Atlantskega oceana v Ameriko, se je sedaj odločil za nov polet. Letošnje poletje hoče poleteti v Južno Ameriko. Dvigniti se namerava v Pisi, pristati na otoku Teneriffi in dosegati Pernambuco v Braziliji, odkoder bo nadaljeval večino v Argentino. Da ne bi zgrešil poti, mu bo šla iz Pernambuco nasproti posebna ladja, ki mu bo kazala smer.

× Kuga v Singapurju. Kakor poročajo iz Batavije na Javi, je izbruhnila v Singapurju kuga, ki je zahtevala že zelo veliko žrtev.

× Uporaba plinov za razžiganje shodov. Čudno metodo za razžiganje političnih shodov svojih nasprotnikov so si izmislili angleški fašisti. V nedeljo so se že ob 5. zjutraj spopeli v dvorano, kjer bi se imelo popolnoma vršiti zborovanje delegatov prve enotne konferencie narodnih manjšin (mednarodna strokovna organizacija). Skrili so v njej steklenice, iz katerih so se valili debeli oblaki nekega plina, ki sicer ni nevaren, ki pa zelo učinkuje na oči in grlo. Ko so stopili popolnoma prvi delegati v dvorano, je bila že polna plina. Na pomoč so poklicali kemike, ki so zasoma vsaj deloma odstranili oblake in strašen smrad plina, tako da se je moglo zborovanje vršiti. Ženrav so vsi neprestano kašljali in so jim venomer lile solze iz oči.

× Smrti sovražnik psov. Čuden človek se potepa v okolici Königsseeja v Turingiji. Posebno riko ima na dragocene pse, od katerih jih je že celo vrsto zastrnil.

× Vrgel ženo na dvorišče. V torek opoldne je vrgel v Budimpešti 26letni natakak Jakai svojo ženo, s katero se je vedno prepiral, v silni jezi čez ograjo mostova na dvorišče, kjer je obledela težko ranjena. Jakai sam se je, ko je videl, kam ga je privedla jeza, vrgel za ženo v globlino in obledel mrtev na mestu. Ženo so prenosili v bolnišnico. Upati je, da okreva.

× Poroka nalčkov. Iz Londona poročajo, da sta se poročila v cerkvi sv. Trojice v Weymouthu dva zaročena, od katerih je bil ženin visok 101 cm, nevesta pa še za dva palca nižja. Okrog tri tisoč radovednežev je prišlo gledat to lilintantsko svatbo. V cerkvi so napravili posebno klop in stopnice, da je mogel duhovnik z njima naravnost govoriti. Za svatovski darilo sta dobila popolnoma opremljeno stanovanje, seveda vse v miniaturi, primerni velikosti poročencev.

tla, se tako kakor kača valili v atelij in tulili:

«Le vstopite v hišo to, ve pestunje in volaki...»

Monsieur Saval je zmeden obstal baš pod lestencem. Komaj ga je procesija ugledala, so se vsi sprijeli za roko in se podili v norem krogu okoli njega.

Gospod Saval je poskusil razlagati, pa so ga prevpili. Šele čez čas se mu je posrečilo, da je pričel:

«Gospodje!...»

Vik plavalasec ga je prekinil: «Kako ti je ime, prijatelj?»

Zmeden notar je odgovoril: «Sem monsieur Saval.»

Nekdo je zaklical: «Hočeš reči Jean!»

Mlado dekle pa je dejalo: «Pustite moža v miru. Saj se bo raziezil. Plačan je, da nam stroče, ne pa, da ga zasmehujemo.»

Zdaj je monsieur Saval opazil, da ima vsak izmed prisotnih nekaj živeža s seboj. Ta je imel steklenico, oni paštete, tretji kruh, četrti kračo.

Veliki plavalasec mu je dal ne navadno dolgo klobaso v roko in mu ukazal: «Napravi hitro buffet tu

Kraljestvo mode

Moške poteze v letošnji pomladni modi

Plesne toalete

Blizamo se višku plesne sezone in moj članek prihaja že malo kasno, ker se je velik del čitateljic gotovo že oskrbel s potrebnimi toaletami ali še bolje: s potrebno toaletno. Kljub temu bo morda zanimalo, ako spregovorim par stavkov o plesnih oblekah velikega sveta. Izdelane so večinoma iz lahke, pestrobojne fine tkanine, s katero pa še vedno uspešno tekmuje težka, blesteča svila. Mnogo se nosijo tudi čipke, kožuvinasti in labodji obročki, zlasti pa volani, rese in riži iz novejega peresja. Obleke so vse brez rokavov, izrezki ovalni. Poleg njih pa se uveljavlja z uspehom novost dolgega špičastega izreza. Smelejša dame se odločijo tudi do poševnega dekolteja, ki gre od desne rame pod levo roko.

Kroj je še vedno v svojem bistvu raven, letošnja moda pa karakterizirajo volanski aranžmani, navadno prav visoki. Kakor napovedujejo, bo ostalo to tudi za poletje. Tudi večerne toalete so letos že prav kratke, čeprav še ne tako kakor trde oni zlobni jeziki, ki pravijo, da segajo krila samo dva centimetra pod kolena. Kakor pri vseh modnih predpisih, velja tudi glede dolžine krila nujna zapoved: Vsakemu svoje. Vsaka dama se mora zavedati, kako dolgo, oziroma kratko krilo sme obleči, da ne bo učinkovala depasirano ali smešno. Da prihajajo s kratkimi krili v veljavno zopet fine nogavice in mični čevljički, o tem je menda «Jutro» enkrat že pisalo. Da se postavljajo zopet tudi lepe noge, hm — o tem se menda ne piše...

Tesna zveza je brez dvoma tudi med modernimi plesi in kratkim krilom.

Kdor je bil letos že na kakšnem boljšem plesu v Ljubljani, je opazil — ta morda z zgražanjem, oni z zadovoljstvom, — da so se tudi ljubljanske žene temeljito otresle nekdanje malomestne pretrane skromnosti in plašljivosti ter se da-

V zadnjem trenutku

se še lahko odločite za ples. To pa za to, ker si istotako še v zadnjem trenutku lahko zberete poljubno plesno toaletno med izgotovljenimi najmodnejšimi modeli v ateljeju

M. ŠARC — LJUBLJANA
Kongresni trg 4-L
(Kmečke obleke za lovski ples.)

nes nadvse okusno oblačijo v resnične plesne toalete, v katerih bi mirno lahko nastopilo tudi v vsakem velikem mestu.

Novska.

Fr. 2:

O modnih podobah

Razočaran sem!

Drugače ne bi bila napačna ženska moda. Gledam modne liste in so mi jako všeč. Naslikane so ženske in imajo tako majhna usta, skoraj ni vredno, da bi človek o njih govoril. Niso večja kakor pika! Ne vem, ali se da s temi usti sploh kaj jesti ali nič. Svinjskega plečeta gotovo ne ali puranovega bleda ali kranjske klobase. K večjemu kako pijačo bi mogla srebrati ta usta skozi slamico. To je jako idealno! Pa je hkratu socialno, kajti je sedaj tudi neimovitejšim krogom omogočeno, si omisliti zakonsko družico. Mislim, da zakonska družica ne more provzročati posebnih stroškov, ko nič ne je.

In kako lepo sloke so dame na modnih podobah — seveda so, ko nimajo ust in ne jedo! Tako se mi zdi: če stopijo na sonce, ne naredi nič sence. Obleke jim ni treba dosti za tistih par kosčice, obleka ne more stati Bog ve koliko.

Odkrito povedano, meni ta damska moda jako ugaja. Ušes tuji nič nimajo in si lahko pri umivanju precej prihranijo mila. Nosu je komaj za rošno kapljico in potem spred nič in vzad nič, samo plemenita linija — mislim: za tako damo gospod Bog še celega rebra ne bi potreboval Adamovega, nego bi mu čez in čez zadostoval kak majhen hrustanec.

Jako srčkane so! Oči se jim sploh ne vidijo izpod klobuka, stoje pa modne dame naslikane vedno na desni nogi, levo imajo malo upognjeno, le s prsti se jim dotika tal, kakor da so pripravljene vsak hip kreniti od tod in se podati v kino ali bar ali kamorkoli.

Vsak hip biti pripravljen, je neizmerne vrednosti v človeškem življenju. Moja žena je dober tovariš, toda vsak hip ni pripravljen, ampak mora vsakikrat še kaj obleči in trdi, da ji lasje vise kakor kisa repa, in je treba kleščati v žerjavico in to in ono.

To je jako nepovoljno! Lahko bi

imel strica v Ameriki pa bi stric iz Amerike prišel in dejal: «Pojdimo sem, pojdemo tja, denarja kakor točel» pa bi žena ne bila pripravljena in bi se stric skesal in bi lahko zamudila Bog ve kaj!

Tudi drugače moram reči, da žena ni čisto taka, rad bi pa, da bi bila, kajti jo čislam, in sem dejal: «Žena, v listih se boro o modi jako vznemene in prepričljive besede in so tudi podobne jako in je priporočen modni salon «Shimmy». Pojdi tja, naj ti naredi, kar je potrebno, da nam domače ognjišče ne bo brez idealov in lenote in plemenite linije in kratkoma brez ugodnejših življenjskih pogojev!

Moja žena je pristopna pametni besedi in je tako storila. Šla je v modni salon «Shimmy» in sem bil tako zadovoljen z njo, kakršne blagodejne vesti je prinašala domov, in so bile strune mojega pričakovanja jako napete.

Ni trajalo dolgo, pa se je modni salon oglašil z obleko in računom.

Žena si je obleko ovila okoli života in se je pokazala in je pokazala tudi račun, pa nisem bil vesel ne tega ne onega.

Bil sem razočaran.

Rekel sem: «Razočaran sem! To ni tisto, kar je na modnih slikah. To niso ideali in lepota pri domačem ognjišču in kratkoma življenjski pogoji, nikakor niso! Modni salon se kruto moti, ako misli, da mislim, da so! Pojdiva tja!»

Šla sva in je bil modni salon doma. Bil je zelo začuden, o! — in da je kostum zasnovan in izvršen natančno po izbranem kroju — o! — in da gospodje nimajo pravih oči za tako stvar.

«Modni salon» sem rekel, «nobene besede več, nobenega o! Naj govore dejstva! Tukaj je slika, tukaj je dama! Na sliki ima dama usta, niso večja kakor bi bila vizitka, ki jo muha pusti za sabo. Kje so tista usta, he? Modni salon, za ta usta mi odgovorite pred posvetno pravico in pred večno! Jamčite mi za ta usta z vsem svojim pokretnim in nenokretnim premoženjem. Ne dovolj temu — kje je tisti nos — komaj za rošno kafilico bi bil, da se rtune z njeno, he? Kje so tista ušesa in tiste oči, ki jih sploh ni, he? In prelestni spred nič in vzad nič in plemenita linija? Vprašam, kje je tista linija in kakšen je Vaš linir, ako ga sploh imate? Vaše tvrde nikakor ne morem pohvaliti. V naročnikih zbujate

Priproste domače in popoldanske obleke

nade, ki jih niste kos uresničiti. In prosim: ali stoji ta dama, ki je tako rekoč moja zakonska družica, na eni nogi, kakor stojé dame na podobah, ali po stoji tako, kakor da sta ji še dve premalo, he?

Moji ženi včasih nedostaje potrebne resnosti, kar je stvari v veliko kvar. Modni salon je bil poražen. Od samih o! ni znal naprej, ponujale so se mu solze in je bil položaj precej zadovoljiv.

Toda — kakor rečeno — žena je vse pokvarila. Njeno lice ta hip ni razodevalo one mere resnosti, ki so jo zahtevale okolnosti.

Pa jo je modni salon pogledal in videl in je zopet našel sapo. «O,» je dejal, oziroma dejala, kajti je ta modni salon ženskega spola, «kako mi je žal! Gospod se niste obrnili na pravi naslov.

V našem modnem salonu je bil naročen zgolj kostum — izvolite pogledati račun! Kostum je tukaj, točno po naročilu! Kje ste drugo naročili milosti — spred in vzad, o! — ne vem. V našem salonu ne! Jako mi je žal! Klajnjam se!

Razočaran sem.

Ko stvar premišljujem oziroma natanko, ne rečem, da modni salon ni imel prav kolikor toliko. Toda bi moralo biti pri modnih slikah jasno povedano. Povedano bi moralo biti, da so obleke obleke, dama pa dama! Pa vidi kdo na modni sliki damo in mu je všeč pa misli da mu je všeč obleka in kupi obleko, mesto da bi kupil damo.

Jako sem razočaran!

Dečja frizura

Okrog po svetu kaže ta moda že pojama. Vsi bore se gotovi krogi, v prvi vrsti starejši moški in ženske z vso energijo proti njej. Ali bodo uspeli, je seveda drugo vprašanje, ker so si kratki lasje priborili po vsem svetu že toliko navdušenih prijateljev, da se bodo težko zopet popolnoma umaknili kitam in vsemu, kar je ž njimi v zvezi. Zato srečam še danes — zlasti pa pri nas, kjer se vsaka moda prav razvije itak šele dobro leto kasneje kakor drugod — na ulici vsak dan kako novo znamenje, ki te veselo pozdravi z novo dečjo frizuro. In navadno nisi razočaran vesled tega.

Troje kostumov s pariških maškarad

Čiček d'après Marin

DANTE

Od 1. februarja naprej.

KINO IDEAL 418.

v kotu. Steklenice postaviš na desno, žrtje na levo.»

Saval je izgubil glavo in zakričal: «Gospodje moji, jaz sem notar!»

Za hip je zavladala tišina. Saval je začel razlagati svojo povest od začetka do konca. Ostali so posedli v krogu kraj njega in ga imenovali Šeherezada.

Romantin se ni vrnil. Prišli pa so še drugi povabljeni. In vsem se je predstavil Saval, ki je moral vedno iznova pripovedovati svojo povest. Ko ni hotel, so ga privezali. Privezali so ga na stol med dve dekleti, ki sta ga neprestano silili s pijačo. On je pil, se smejal, govoril in tudi pel. Hotel je plesati s svojim stolom, pa je padel.

Od tega trenutka dalje je pozabil vse. Samo megljeno se mu je zdelo, da ga slačijo in peljejo v postelj in da mu je slabo.

Bil je velik dan, ko se je prebudil in se znašel na postelji, ki je ni poznal.

Stara ženska z metlo v roki ga je razkačena opazovala. Končno je zbesnela: «Pacek, zdaj pa ven! Kaj je dovoljeno, da se človek tako nazeže?»

Sedel je: «Kje pa sem?»

«Kje ste, človeče? Pijani ste! Glejte, da takoj izginete!»

Hotel je vstati. Bil je popolnoma slečen v postelji. Njegova obleka je izginila. Zastokal je: «Madame, jaz... Potem se je spomnil: «Se gospod Romantin ni vrnil?»

Vratarica je kričala: «Skrbite, da vas ne najde več tukaj!»

Monsieur Saval je zmeden izjavil: «Moje obleke ni nikjer, vzeli so mi jo.»

Moral je čakati, razložiti svoj položaj, obvestiti svoje pariške prijatelje, izposoditi si denar in kupiti novo obleko. Šele zvečer je odpotoval.

Če zdaj govore v njegovem lepem salonu v Vernonu o godbi, izjavlja z avtoriteto, da je slikarstvo skoz in skoz inferiorna umetnost.

1. II. 1925

PLANINSKI PLES

PRI ODTZU

S. P. D.

Peter Robinson:

Mali trik

Nedavno sem srečal gosp. Zajčka, ki ima imenitno zbirko konhilijs. Jako ga zanimajo konhilijs (jaz nimam pojma, kaj so konhilijs), in to je prijetno za Zajčka. Zato mu namreč nikoli ni dolgčas. Zelo dobrodejno je za živce, ako se lahko človek dandanes še za kaj zanima in se mu vpricho vseobče draginje ni treba dolgočasiti. Zajček je vedno čisto srečen in zadovoljen, dasi njegove razmere nikakor niso cvetoče.

Zato mislim, da bi bilo prav, ako bi si mnogo več ljudi napravljalo zbirke konhilijs ali pajkov ali mušic ali česarkoli. Potem bi bilo več sreče in zadovoljstva na svetu. Ljudje bi se ne dolgočasil in bi manj zabavljali, manj politizirali in sploh manj drug drugemu grenili že itak dovolj težko življenje.

Zajček se me je razveselil. «Pravkar sem našel novo konhilijs! To si morate ogledati. Saj greva mimo mojega stanovanja — torej pojdite kar z menoj!» je dejal.

Nisem se mogel upirati. V takih primerih človek nabiratelj ne sme

žaliti, ker sicer mu ne odpuste do smrti. In ker sem itak šel isto pot, sem se torej Zajčku pridružil. Dasi me konhilijs prav nič ne zanimajo.

Zajček pa me je pripravil: «Pri nas je precej divji nered — nikar se ne čudite! Začasno imamo namreč le eno sobo na uporabo. Saj razumete. S kurjavo je treba štediti; drugo sobo sva oddala v najem. Gre tudi z eno sobo, gre celo prav dobro. Obiskov zdaj nimava mnogo. Sicer pa — kar se tiče neugodnih posetov — hah! tu je uvedla moja žena zelo fin trik. Kadar v predsohi pozvonim, si dene žena hitro na glavo klobuk in jaz oblečen sukno. Nato ona odpre vrata. Ako je poset tu, odloči žena, ali nama je dobrodošel ali ne. Saj je jasno, da mora imeti žena prvo besedo — saj gre za čašo čaja, za naprstnik likerja ali česa drugega. Dobro. Ako naj torej posetnik ostane, kaj storiva? Potem pravi moja žena: «Ah, to je krasno! Veseli naju, da ste zopet enkrat prišli! Ravno prav. Vrnita sva se pravkar domov...»

Ako pa hoče posetnika odkloniti, kaj storiva? Potem pravi moja žena: «O, kako mi je žal! Če bi bila vedela prej, da pridete! Pravkar se

nama nekam silno mudi — nikakor

nama ni mogoče odlašati napovedanega poseta... Ako bi bila količkaj slutila, bi bila seveda odpovedala... Zdaj pa žalibog ni več mogoče. Ne, kako je to neumno naključje!»

Dà, tako storiva zdaj zmerom. — Fino, kajne?»

To mi je pripovedoval Zajček, in medtem sva dospela do njegove hiše.

«Strela!» je vzkliknil, «zdaj sem pa res čisto pozabil, da imam v žepu pismo, ki bi ga bil moral oddati na pošto. Urno stečem nazaj — saj ni daleč kaka skrinjica za pisma... Prosim, pojdite kar naprej k meni. Takoj bom za vami.»

Šel sem torej v hišo in pozvonil na Zajčkovih durih. Trajalo je nekaj časa, da se mi je odprlo. In tu je stala gospa Zajčkova s klobukom na glavi in s torbico na roki. Delala je žalosten obraz in dejala:

«O, kako mi je žal! Če bi bila vedela prej, da pridete! Pravkar se mi silno mudi — nikakor mi ni mogoče odlašati napovedanega poseta... Moj mož je odšel že naprej in me gotovo nestršno pričakuje... Ne, kako je to neumno naključje!»

In sem odšel. Zato pa še danes ne vem, kaj in kakšne so Zajčkove konhilijs.

Iz tuje politike

Kriza angleškega liberalizma

Angleški liberalizem preživlja usodno dni. Težko je uganiti, kakšen bo izid iz krize, kamor so ga spravile zadnje volitve in nepričakovana zmaga konservativne stranke. Nastane vprašanje, ali je mogoča v angleških razmerah nekakša medstranka z večimi ali manjšimi radikalnimi tendencami, ki bi se borila z ene strani proti socialnemu konservizmu, z druge strani pa proti socialni revoluciji in bi bila dovolj močna, da prevzame v doglednem času vodstvo državnih poslov? Ali pa je liberalizem definitivno izgubil svojo moč in je že obsojen, da bo igral v političnem življenju Anglije žalostno vlogo stranke, ki je prisiljena podpirati danes konservativno stranko proti socializmu, jutri pa ponuditi socializem roku v borbi proti konservativizmu? Izkličenosti niti tretja možnost, da namreč liberalna stranka kot organizirana politična sila sčasoma sploh izgine.

Na Anglijskem je cela vrsta specifično angleških objektivnih pogojev, ki jih v danem primeru ne smemo prezreti. Prvič moramo računati s starodavnimi tradicijami dveh strank, ki sta se vrstili v vodstvu državnih poslov. Nekateri teoretični vidijo v tem posebnost angleškega nacionalnega genija. Dogodki zadnjih let govorijo za to tezo. Angleška je zadnja desetletja v prvi vrsti delavska država. Celo kmetstvo ljudstvo spada večinoma v kategorijo ročnega proletariata. Liberalna in konservativna stranka sta morali prejšnja leta iskati opore med delavstvom in usmerjati notranjo politiko tako, da bi bilo delavskim interesom kolikor mogoče ustreženo. Naravno, da je bila liberalna stranka delavstvu bolj na roko in da so bile njene socialne reforme v primeri z onimi konservativne stranke neprimerno boljše. Sedanja konservativna vlada pa mora voditi politiko demokratizma in socialnih reform, ker bi ji sicer pretila opasnost od strani delavske stranke. Pod pritiskom razmer bo storila na polju socialne zakonodaje isto ali skoraj isto, kar bi storila na njenem mestu liberalna vlada. Ker je pa liberalna stranka pod vplivom veleindustrije in kapitala, se bo morala prav tako kakor konservativci boriti proti politiki socializacije, ki jo vodi delavska stranka. Z drugimi besedami, koncesija v duhu časa, ki bi jih bila pripravljena dati liberalna stranka, bo dala tudi konservativna vlada, dasi ne tako rada.

Tretji faktor, ki ovira delo liberalne stranke, je zelo zmerni, tipično angleški značaj delavske stranke. Tendenciozne vesti o bolševiški orientaciji MacDonaldovega kabineta so bile volilni maneuver, kar je razvidno tudi iz izida volitev. Konservativci, ki so želi sodeve tega manevra, se prav dobro zavedajo da MacDonald v resnici ni bil nikoli slepo orodje v rokah ekstremnih elementov. Ali tudi, če je angleški liberalizem obsojen, da izgine, bo to le rezultat mirovnega procesa v razvoju političnega življenja angleškega naroda. V borbi za samoohranbo hoče napeti stranka zadnje moči, da reši svojo usodo in obnovi nekdanji prestiž v državi.

Po nesrečnih volitvah so zavihala med angleškimi liberalci raznoglasja in preprič. Staro sovražnost med pristasi Lloyd Georgea in Asquitha se ni pozabljeno, dasi sta se oba voditelja v skupni nesreči sprijaznila. Ljudstvo je izgubilo zaupanje v Lloyd Georgea. V tem je iskati tudi vzrok da je bila liberalna stranka pri volitvah tako strahovito poražena. Dolež je ni znano, kakšno stališče zavzame ta uglaš zveza na angleškem političnem obzorju v novem parlamentu. Nekateri njegovi prijatelji so bili pripravljeni podpirati Baldwinovo vlado, drugi zopet zahtevajo najstrožjo opozicijo. Stranka je zrela torej kolebati, pristaji jo zrušujejo in edina garancija, da ne pride do popolnega razkola, je neomajani vpliv Asquitha. Sam Lloyd George je poveljeval na nekem banketu visoke osebnosti v državniki modrost tega svoločnega, deloholnega liberalnega voditelja, ki je nedvomno največja osebnost v sedanjem političnem življenju Angleske.

Po volitvah je odredil Asquith posebno komisijo, ki naj ugotovi, zakaj je doživela liberalna stranka katastrofalen poraz in odredi vse potrebno, da strankino delo zopet oživi. Komisija je posešla vse večje kraje, kjer se je posvetovala s krajevnimi liberalnimi prvaki. V svojem nedavnem političnem govoru je Asquith naglašal potrebo popolne demokratizacije strankinih organizacij, njenih financ in propagande, ker si liberalizem drugače ne more pomagati na noge. Za vzgled je navedel delavske stranke in idealizem njenih članov ter pozival navzoče k neumornemu delu za liberalizem. Žirar mislja v angleški politiki po njegovem mnenju se ni končal. V liberalnih vrstah se je pojavila modna struja ki se hoče združiti z delavsko stranko. Neki liberalni prvaki je zahteval celo razpust stranke in popolno fuzijo z delavsko stranko. Njemu se zdi, da so tri stranke za državo nesreča (kaj bi rekli o Jugoslaviji?). Asquith je edini državnik, ki bi mogel spraviti na noge liberalizem kot poraženo stranko med dvema malinkima kamnoma. Če se njemu ne pozareči rešila akcija, je vse izgubljeno. Angleški liberalci morajo najti drugo sredstvo, da izrazijo in uveljavijo svoj liberalizem. In to sredstvo vidijo mnogi liberalci samo v delavski stranki.

Amerika se približuje sovjetom?

Demisija Hughesa je sprožila po svetu raznorazne komentarje; večina njih se izraža v tem zmislu, da pomeni izprememba v državnem tajnistvu za vnanje zadeve hkrati izpremembo politike ameriške Unije napram sovjetski Rusiji. Ti komentarji se trdovratno ponavljajo, dasi se z druge strani oglašajo krepka skepsa. Naglašajo, da je težko mogoče, da bi novi državni tajnik Kellogg pomenil preorientacijo v Rusiji prijaznem zmislu, ker je v svoji državi Minnesoti bil vse prej kot naklonjen taki politični smeri. Pač pa je Borah, načelnik senatske komisije za vnanjo politiko, zastopnik take preorientacije. Dalje se trdi, da Kellogg ni moč lažne inicijative in krepko izrazite volje. Da je postal vendarle šef tako važnega mesta, se razlaga na ta način, da hoče predsednik Coolidge voditi svojo lastno politiko in sam odločati tudi v vnanjih zadevah. Potemtakem bi pomenila vnanjepolitična preorientacija, kakor se napoveduje, delo in naziranje Coolidgea samega.

Amerika je bila doslej edina od vele-sil, ki se ni stopila v nikaka pogajanja s sovjeti. Ponovno je nazirala ameriška vlada, oziroma njeni prastaritelji, da ne more biti govora o kakršnihkoli stikih med obema državama, dokler se v Rusiji ne izpremeni režim in se ne postavi notranja državna uredba na demokratične temelje. In niti enkrat še ni bilo čuti iz Washingtona kakih druzgavih vesti niti kakršnihkoli pomirljivih glasov.

Zmaga izkreno tehtnih vzrokov, ki bi napotili Ameriko, da bi hotela stopiti v pravne odnose s sovjetsko Rusijo. Rusija in Amerika sta imeli in moreta imeti

razmeroma malo stikov; Amerika se ni potegovala za ruski trg in ve, da bi mogla Rusijo porabiti le za to, da bi je posodila nekaj od svojih ogromnih denarnih zakladov. Toda, če so napram takim kombinacijam nezaupni že zapadnoevropski denarni gospodarji, koliko bolj bi bili še oni iz ameriške Unije. Brez denarnega posojila pa tudi pravno priznanje ni nič drugega kot brezpomembna formalnost.

Le ova zadeva je, ki bi mogla dovesti Ameriko do druzgačnega zadržanja napram sovjetski Rusiji, in to je daljni orient. Ob Tihem oceanu so se v zadnjih mesecih zgodile važne izpremembe, ki se tičejo tudi Amerike. Notranja borba v Kini je dala naposled zmago — četudi še ne definitivno — osebnostim, ki težijo po sodelovanju z Japonsko in Rusijo. Med Rusijo in Kitajsko se je izrazilo pravno priznanje, ki sta ga akceptirali celo obe bojujoči se stranki. Medtem pa je napredovalo tudi zblizevanje med Japonsko in Rusijo in to izdatno; doslej se je sporazum glede Sahalina, ki je pretil, da postane druga Besarabija. Pogajanja se nadaljujejo in baš te dni se poročajo iz Tokia, da se v kratkem ugodno zaključijo. Tudi se, da je dovolila Rusija Japonski jako dalekosežne ugodnosti, kar je v veliki meri posledica sovrážneza obnakanja zapadne Evrope napram sovjetom.

Formira se torej v vzhodni Aziji nekaka alijansa med Rusijo, Japonsko in Kitajsko. Prva, ki bi mogla imeti škodo od tega, je naša Amerika. Ni ni nikjer tako občutljiva, kot v vzhodni Aziji, ali bolje: na zapadni strani Tihga oceana. Aktivno vmešavanje Amerike bi pač ne dovedlo lahko naglo imelo uspehe ter bi paraliziralo rastočo japonsko napredovanje. Če bi hotel Coolidge z te strani napraviti energičen poizkus, v tem primeru bi pač morla biti domneve glede ameriške preorientacije napram Rusiji utemeljene.

Po slovanskem svetu

Leoš Janaček častni doktor

z. Brno, 29. januarja.

V veliki dvorani Masarykove univerze v Brnu je bil v sredo promoviran znani češki skladatelj Leoš Janaček za prvega častnega doktorja filozofske fakultete. Dvorano so napolnili odlični gostje, predstavitelji češkoslovaškega javnega življenja. Praški glasbeni konservatorij sta zastopala profesorja K. Jirka in J. Suk, vlado min. svetnik Wieser, vojsko general Podhalsky. Iz Brna so prispele k slavnosti zastopniki vseh držav in samoupravnih uradov.

Ko so stopili v dvorano dekant vseh fakultet in akademski senat, so otvorili slavnostni slušatelj konservatorija v Brnu s fanfarami in Smetanovo kantato. Dekan filozofske fakultete dr. Arne Novak je naprosil profsorski zbor, naj povabi rektor k promociji prvega častnega doktorja Masarykove univerze, Leoša Janačka. V obširnem govoru je dr. Novak predložil navzočim velike zasluge Leoša Janačka za češkoslovaško kulturno življenje in harmonijo njegovih del z ljudsko tradicijo. Janaček je v trozvezdju s Křižkovskim in Bartošem najmlajši; v njem je združen veliki moravski ustvarjajoči duh tako, kakor je bil v Dvořaku in Smetani češki duh. Govornik je naglašal tudi Janačkove zasluge za ustanovitev Masarykove univerze in izjavil, da skladatelj zasluži prvi častni doktorat. Slednjič je naprosil rektorja, naj se promocija izvrši na svečan in tradicionalen način.

Rektor univerze prof. dr. Babák je izjavil, da si šteje univerza v čast imenovati Janačka za svojega prvega častnega doktorja. V Janačku je posebej duh Moravske in univerza stori s promocijo samo dolžnost napram obnovitvi svobodne češkoslovaške države, čigar ime nosi. Promotor dr. Beer je nato v latinščini izrekel formulo zaobljube, da bo promovent izpolnjeval univerzitetne odredbe in se ravnal po njenih načelih. Janaček je odgovoril: Sponteo se polično ter se v gniljivih besedah zahvalil za izkazano čast.

Zanimivi so odstavki iz Janačkovega govora po končani promociji. Ko mu je promotor izročil diplomu častnega doktorja Almae matris Masarykianae, je skladatelj izjavil:

«Doležla me je čast, o kateri se mi ni niti sanjalo. Znano je, da je bilo za polnopravno estetsko delo na glasbenem polju — pogrebna svečanost. Nekoč je bilo glasbeno delo vzvišeno, a Kantu se je zdelo kakor kuhinjski posil. Ko se zahvaljujem Masarykovi univerzi, njemu rektorju dr. Eduardu Babaku, dekani filozofske fakultete dr. Arne Novaku, promotorju dr. Antoninu Beeru, slavnemu univerzitetnemu senatu, vsemu profsorskemu zboru in ministrstvu prosvete, se ne zahvaljujem toliko zase, kolikor za izkazano čast in odklonjavo glasbenega dela... Ne bilo bi tega radostnega trenutka, če bi ne bilo naše svobode in neodvisnosti. Spominjam se našega dragoga prezidenta dr. Masaryka. In na njegovo vprašanje, za kakšno ceno je prišel češki narod do razvoja glasbe, odgovorjam: širimo glasbo po vseh zvokih vesolja, ton že poganja globoke korenine in sega v globine, kjer se svetiljaka ideje, s krasnim tonom se ujema tudi filozofija tonov. Naj procveta naša republika, živel njen prezident dr. Masaryk!»

Svečanost promocije se je zaključila z državno himno. Častnemu doktorju filozofije so iskreno čestitali vsi vsučilski profesorji in akademska omladina, ki se dolgo ni mogla ločiti od svojega draga novega kolega.

František Fiedler †

V Pragi je umrl, kakor smo na kratko že poročali, v sredo zvečer v 67. letu starosti dr. František Fiedler, znani češki politik, bivši minister trgovine v dunajskem kabinetu. Rojen je bil 13. decembra 1858. v Dvorih pri Prachaticah. Vseučilsko študije je dovršil v Pragi, kjer je bil leta 1883. promoviran za doktorja iuris. Po sodni praksi je vstopil v službo deželnega odbora kraljevine Češke, kjer je ostal do leta 1889. Od leta 1890. je bil redni profesor pravne in državne vede na češki višji tehnični šoli v Pragi. Po smrti profesorja Pražaka je prevzel njegovo stolec kot redni profesor juridične fakultete. Za politično kariero se je pripravil že v zgodnji mladosti Po Pacaku in Fortu, ki sta zastopala v Bečevnem koalicijskem kabinetu češki klub, sta prišla na vlado leta 1907. Fiedler in Prašek. Fiedler je prevzel trgovinsko ministertvo. Kmalu pa se je moral umakniti, ker je igrala nemška politika že takrat dvorezno vlogo. Na Dunaju je bila na dunajski koalicijski, v Pragi je pa napenjala vse sile, da uniči deželno smoupravo na Češkem. Zato niti Mladotiči niti agrarci niso mogli ostati dolgo na Dunaju marionete in so svoje ministre odpoklicali. Dunaj si je izposojil češke uradnike ali politične veterane, da bi ostala vsaj fikcija češkega sodelovanja v vladi. To je trajalo do vojne. Ko trgovinski minister se je Fiedler izmotal iz te situacije s pomočjo obrambo proti neprestanim napadom nemških poslancev iz Češke na čelu z dr. Schreinerjem, ki je napravil iz vsakega imenovanja češkega uradnika politično ali celo državno afero. Takrat je imela beseda «Postwenzel» na Dunaju svoj poseben pomen in Fiedler, ki ni rad zapustil svojega visokega mesta, je zaslovel po odhodu kot veliki češki politik. Ta sloves mu je pomagal, da je postal po fuziji čeških parlamentarnih klubov v opozicijsko češko zvezo njen prvi predsednik. Ko je pa ta zveza nastopila s obstrukcijo proti Bienenrhu, se je Fiedler umaknil iz političnega življenja in ostal v ozadju do svoje smrti.

Večina njegovih znanstvenih del je posvečena problemom narodnega gospodarstva in javne uprave. Leta 1890. je izdal v dveh zvezkih obsežno delo «Poljedelska politika», nekaj let pozneje pa «Poljedelske zakone». Za časa njegovega ministertva je bila sklenjena trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Zelo se je zanimal Fiedler za vodni promet, ki je bil takrat v rokah trgovskega ministertva. V evobodni češkoslovaški državi ni prišel kot politik več do veljave, pač pa so ga vsi visoko cenili kot strokovnjaka. Fiedler je bil tudi član strokovne komisije, ki je leta 1921. pregledala češke rudnike in predložila vladi svoje mnenje v nameravani socializaciji. On je takrat izjavil, da predlogi socialističnih strank o socializaciji rudnikov niso naperjeni proti kapitalizmu in privatni lastnini, ker nimajo namena odpraviti privatno lastnino, nego so samo izročiti državi. Državna lastnina bi se po njegovem mnenju vrnila v temelje kapitalizma, tako da bi ne bilo za socializacijo.

zem, nego za državni kapitalizem, ki bi bil mnogo slabši nego privatni kapitalizem.

Konec češke revije. Redakcijski odbor «Moderne revije» v Pragi je vsled smrti kritika Arnošta Prochaska sklenil ustaviti časopis, ki je izhajal nad trideset let pod vodstvom svojega ustanovitelja. Revija bo izhajala samo še letos in bo objavila ostale rokopise umrlega Prochaska.

Faderewski v Rimu. Bivši prezident poljske republike Faderewski je pred kratkim nastopil v Rimu. Sviral je pred papemem na svojem klavirju «Steinway».

Uspehi protisovjetske boje v Rusiji. Rusko sovjetsko časopisje objavlja odlomke iz poročila komisarijata za notranje stvari v Ukrajini. Tamošnja omladina se je glasom teh poročil skoro popolnoma odpovedala veri. Število članov verskih organizacij se je skrčilo na minimum. Svečeniški ostavljajo svoj poklic. Samo v Voliniji je opustilo duhovniški stan nad dvajset odstotkov svečenštva.

Poslušajte velikega vladiko Strossmayerja!

Narodna knjižnica v Zagrebu je izdala v jeseni 1924. kot jubilarno številko «Strossmayerjevo Čitanko», ki jo je priredil univ. prof. dr. Milan Prelog. V objavi, ki je temu zvezku ob koncu prideljana, piše založništvo:

O nekaterih naših velikih ljudeh, o njihovih osebnostih in njihovih idejah znajo široki sloji ali malo ali krivo, pa četudi so imena teh ljudi v ustih vsakogar. Tako na pr. pri imenu I. Strossmayerja obično mislijo na njegove zgradbe, dočim celo naši izobraženi krogi razen par fraz komaj kaj več znajo o globokih mislih tega našega velikana o vseh glavnih življenjskih vprašanjih.

Če so te besede namenjene bratom Hrvatim, veljajo v isti meri tudi nam Slovencem, ki smo tako radi — kulturni in izobraženi, da približanje te talnirresnice včasih že kar preseda. Mi Slovenci bi vsakekor morali več študirati, bolj se poglabljati v idejnost naših velikih moč in predvsem več — delati, preden si postegnemo čez obraz krinko vseh onih vzvišenih lastnosti, kakor so omika, kultura, oika itd.

Zgodovinska osebnost Strossmayerjeva mora nas Slovence še posebej zanimati. Ko je bil veliki vladika izbran častnim meščanom mesta Ljubljane, se je za odlikovanje zahvalil v posebni zahvalnici, kjer pravi: Kadar pomislim na južno in slavno borbo, v kateri se slavno mesto Ljubljana in njeni dični sobori od pamtiške bore za slovansko bitje, tedaj sem resnično ponosen, da sem postal častni meščan Ljubljane in sočan njenih divnih soborov. I. doslej je slavno mesto Ljubljana vzporedno z mestom Zagrebom zavzemala mesto v mojem srcu; odslej pa mi bo podvojen dolžnost storiti vse, kar morem, za napredek procvit in slavo dične Ljubljane. Tako se hvala Bogu od dne do dne vseboji v srcu in zavesti enorodnih bratov množice one svete vezi, ki jih rode plemenita stremiljenja po prosveti in umnem napredku.

V času, ko naša čestita duhovščina v Sloveniji z ljubljanskim škofom na čelu, osobito sedaj ob času volitev, z brezobzirno brutalnostjo in divjim hujkanjem posega v strankarsko politični boj ter ščeva ljudstvo na plemenski razdor in separatizem, — v času, ko je naša vlada prisiljena nastopiti pri sv. Stoli proti političnemu strankarskemu udejstvovanju naše duhovščine, ne bo odveč, če se nekoliko ozremo v bogato zakladnico misli in naukov Strossmayerjevega duha in ob njih spoznamo, katerih idej nikdar ne smemo pustiti iz vida, ako hočemo dobro in trdno zgraditi temelj naše države.

Strossmayer in sloga.

Samo ljubezen in sloga moreta spasiti naš narod. Srbi so naši rojeni bratje.

Strossmayer in duhovščina.

Duhovščina, ako je dobra in krepkosti, je največji dar božji; ako je pa slaba, je največja kazen božja. — Nekaterim duhovnikom je naš narod preveč prost in sirov, preveč neskladen in nezgoden. Ah, bratje moji, ako je tako, kdo je temu kriv? Kaj je doslej v resnici storjenega, da bo naš narod bližji in bolj učen? Mi smo vsi nezrelo gorjaje jedli, pa se čudom čudimo, da so nam zobje utrnili in otopeli. Mar ni naša dolžnost, da ga z lastnim blagin in ljubeznivim načinom popravimo in izgladimo, mi, ki smo bolj učenjeni in izobraženi?

Pravi duhovnik ne sme nikogar sovražiti, ne sme nikdar in nikomur nobene niti najmanjše krivice storiti; ali pri vsem tem mora duhovnik s posebno ljubeznijo ljubiti svoj lastni narod.

Neizmerenega ukora je vreden duhovnik, ki na svetilnik postavljen ne sveči, ki ne samo ne dela in ne gradi, temveč tudi to, kar mu je obdržati in ohraniti, razdira in zapuša.

Strossmayer in pravoslavna vera.

Pravi hudobneč bi bil, kdor bi se hotel naše vere poslužiti, da nas osovraži in razdvoji.

Vera, ki bi bila zmerna sejati med brati razdor, ne bi bila vera, nego navadno praznoverje; ne bi bila istina božja, nego ljudska blodnja.

Heetska groba Tolstiega na turneji po zapadni Evropi. Časopisi poročajo, da pride v aprilu na Dunaj Heetska groba Tolstiega Tatjana na povabilo Jane Fervin-Moissijeva. Z Dunaja bo napravila baje turneje po evropskih glavnih mestih ter bo francosko predavala o življenju in delih svojega očeta.

Gmotni položaj učiteljev na Ruskem. Kongres ruskih sovjetskih učiteljev, ki se je vršil pred nedavnim časom, je pokazal, da je gmotni položaj sovjetskih učiteljev še vedno zelo skromen. Ponekod na kmetih morajo živeti učne moči od 15 do 20 rubljev mesečne plače, kar jeved zadošča za preživljanje. Učitelji, ki se udeležujejo komunističnega gibanja, so obsovrženi od ljudstva in nimajo pri seljških nobene zaslombe.

Sovjetska mornarica. Na baltski ladjedolnici v Petrogradu so začeli graditi štiri parnike za sovjetsko mornarico. To bodo prvi parniki, ki bodo zgrajeni v sovjetski Rusiji po oktobrski revoluciji.

Ljubimo brata ne samo zato, ker je z nami eto krvi in en narod in ker je božja volja, da z njim živimo v stoterih odnosnih vsakdanjega življenja, temveč tudi zato, ker smo z njim hvala Bogu v najbližjem sorodstvu naše svete vere.

Bodimo do naših bratov iztočnega obreda polni ljubezni in dobrote in pomnimo, da je nasijanejši dokaz prave vere čista in dobrotvorna ljubezen.

Ne slušajmo nikdar onih, ki bi nas hoteli na kakršenkoli način razdvajati, ker so to očitno naši obči neprijatelji.

Strossmayer in narodno edinstvo.

Dokler živim, hočem opominjati katoliško ljudstvo, da napram bratom Srbom vsikdar vestno vrši ono evangeljsko: Kar nočeš, da tebi drugi store, tudi ti drugim ne stori; a kar bi rad, da drugi tebi stori, stori vsikdar tudi ti drugemu.

Vrhutega ne smemo nikdar pozabiti, da nam okolnosti, v katerih živimo, nalagajo sveto dolžnost, da edinstvo in slogo v našem narodu na vse mogoče načine pospešujemo.

Strossmayer in dijaštvo.

Bodite delavni, bodite marljivi, a prede vsem bodite mi pošteni. Poštenje vam je ona luč, ki presije in krepi vsak plemeniti živec v narodnem življenju. Ako boste vi, bodočnost našega naroda, oplemenjeni s poštenjem, tedaj ga ni, ki bi se zbal za naš narod.

Strossmayer in patriotizem.

Morem odkrito reči, da nisem nikdar ni ene misli zamislil, da nisem nikdar ni enega čustva začutil, posledno, da nisem nikdar ni ene besede izustil ali dejanja storil, ki ga ne bi bil namenil ne samo v dobro svete cerkve in slavo božjo, temveč tudi za pravo slavo, svobodo in dobro našega naroda. Tako bo tudi v bodoče, dokler bom živel. To čustvo in ta misel me bo vsikdar vodila, jaz bom delal do zadnjega diha, da bo naš narod čestit, svoboden in srečen.

Edinstvo, sloga in ljubav našega naroda mi je bila in mi je tudi sedaj etina in največja želja na tem svetu. Za to edinstvo našega naroda sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Kadar bom očuhal s tega sveta, bo moja zadnja molitev za edinstvo mojega naroda. — Vsegamogotni večni bog, usmili se moje dobra naroda in ujedini gal

Strossmayer in naša književnost.

Zgodovina nas uči, da knjiga ne more evesti pri malih narotih, pa niti pri narodih kolikor drago mnogoštevilnih, toda v narečja razdrobljenih, ako se ta ne zlije v en književni jezik.

To uvidevši so vsi večji narodi starega in novega sveta vzrili raznolike življe jezika in nravi v en celotni ustroj ter si ustvarili eno narodno književnost, ki jih dviga na visoko stopnjo narodne prosvete in naobraznosti. Dotlej so že došli razni narodi romanskega in germanskega plemena.

Znano je, da so ta stremiljenja osobito pri Hrvatih in Srbih rodila lepe sadove, in da morejo oni pokazati na dela, ki bi tudi ostalim evropskim književnostim služila v čast. No razboritejši sinovi jugoslovenskega naroda, ki jim je do tega, da svoj narod dovedejo na ono mesto, ki mu gre po odloki božje previdnosti, vsak den jasneje uvidevajo, da dočim bi ujedinjeni mogli utemeljiti in razviti bogato narodno književnost, vsakekor sedaj razcepljeni v srbohrvatsko, samo s črkami razdeljeno, v slovensko in bolgarsko književnost, tratijo zaman ali brez znatnega uspeha lepe sile svojega od Boga nadarjenega uma.

Od tod se je porodila pri njih skoro splošna želja in težnja, da se čimprej najde najkrajši način, kako da se v kolo srbohrvatske književnosti najprej povtegnje bratje Slovenci, ki bi se jim s tem očuvalo narodno življenje in napredek, a nam Hrvatom in Srbom nabavila lepa kita umnih sodelavcev.

Temu kolu bi se mogli približati tudi delavni Božari.

Evo na ta način se kaže povsod na slovanskem jugu vroča želja, da mu bodi ena knjiga. Ta želja, kolikor smela se komu vidi, pa more postati tudi dejstvo, ker ji stoje na službo vsi potrebni deleži uma in časa, in čvrsto sem prepričan, da se bo duh jugoslovenskega naroda prej ali pozneje odel v eno knjigo.

Program
Elitni
kino Matica
1. in 2. februarja

Na zapoved Pompadurke
Lya Mara in Alfonz Fryland.
Predstave ob 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9. uri.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.
Nedelja, 1. ob 15.: »Veronika Deseniška«. Izv.
Ponedeljek, 2. ob 15.: »Pepehu«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Cyrano de Bergerac«. Izv.
Ljubljanska opera.
Nedelja, 1. ob 15.: »Netopir«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 2. ob 15.: »Rigoletto«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Šentjakovski gledališki oder.
Nedelja, 1. »Ljubzen in ljubosumnost«. Mariborsko gledališče.
Nedelja, 1. febr. ob 17. (petih) »Zenitev«. Gustovanje Hudožestvenikov
Ponedeljek, 2. febr. ob 17. (petih) popoldne: »Bratje Karamazovi«. Gustovanje Hudožestvenikov.
Torek, 3. febr.: Zaprto.

Hudožestveniki v Mariboru

V nedeljo popoldne ob 17. (petih) prirede Hudožestveniki Gogoljevo komedijo v treh slikah »Zenitev«. V »Zenitvi« nastopi v glavni vlogi g. P. A. Pavlov kot Podkoljesin. Odličnega umetnika Pavlova, ki ga že poznamo iz predlanskega gostovanja, kot enega najboljših igralcev te družbe (Selo Stepančičev v vlogi Fome Famiča) bomo v »Zenitvi« videli zopet v glavni vlogi. G. Pavlov je do sedaj naš v tej vlogi neprekosljiv. Poleg drugih odličnih umetnikov nastopijo še dame Krasnopoljska, Tokarska, Grečeva ter g. Masalčinov, g. Bakčev in Komedijski »Zenitev«, ki že sama na sebi vsebuje komične situacije, bo z igranjem teh odličnih umetnikov nedvomno vzbujala smeha. Kdor se hoče zares in prav od srca nasmejati, naj ne zamudi ugodne prilike pogledati si to predstavo. Začetek predstave je namenoma določen na 17. uro (ob petih) popoldne, da si bodo mogli tudi zunanji gostje ogledati svetovno slavne umetnike. V ponedeljek, dne 2. februarja takisto ob petih popoldne se vrši poslovična predstava Hudožestvenikov, Dostojevskega dramatičnega romana »Bratje Karamazovi«. To delo je že samo na sebi po svoji globoki psihološki veličini eno najlepših del ruskega genija Dostojevskega in že s tega stališča je vredno, da si ga vsakdo ogleda. V Hudožestveniki so dobili »Bratje Karamazovi« najodličnejše in neprekosljive interpretacije. Delo je razdeljeno v osem slik, v katerih nastopi skoraj celokupni ansambel ruskih umetnikov. Ker je zanimanje za to predstavo že sedaj zelo veliko, še posebno opozorjamo javnost, naj si pravočasno rezervira vstopnice.

Začetek predstave »Hudožestvenikov« v nedeljo 1. febr. in ponedeljek 2. febr. je ob 17. (petih popoldne). Včeraj je bilo javljeno, da se vrši samo predstava »Zenitev« v nedeljo popoldne ob 17. (petih), predstava za ponedeljek pa ob 19.15. Popravljamo na tem mestu, da se vršita obe predstavi Hudožestvenikov v nedeljo 1. febr. »Zenitev« in ponedeljek 2. febr. »Bratje Karamazovi« ob 17. (petih pop.)

Prvi večer Hudožestvenikov v Mariboru je prinesel v petek po daljšem premoru zopet svečano umetniško razpoloženje v Narodno gledališče. Mariborčani so predstavo Gorkijeve igre »Na dnju« tem bolj uživali, ker so igro svojčas že domačin igrali in so imeli torej tem lažje priliko spoznavati globine igralske umetnosti. Gledališče sicer ni bilo razprodano, tem večje je bilo navdušenje ostalih. Po predstavi je drage goste pozdravil pri odprti sceni igralec g. Bratinka, ter jim poklonil lep venci s trobojnico, dame pa cvetje. Občinstvo se dolgo ni moglo ločiti od ljubljenih gostov. Zastor se je moral ponovno in ponovno dvigniti. V nedeljo in ponedeljek za bosta predstavi govtovo razprodani, ker pričakujejo velik obisk z dežele — predstave prično namreč že ob 17. uri.

Nekaj glasbenih beležk

V naslednjem hočemo zabeležiti nekoliko glasbenih podatkov o dogodkih v velikem svetu muzikalne umetnosti. V Stuttgartu na Nemskem se je vršil glasbeni večer mladega skladatelja Richarda Gressa, ki je priredil revijo lastnih kompozicij. Pokazalo se je, da je Gress tak muzikalni talent. — V Krefeldu se je uprizarila na tamšnjem mestnem gledališču Rimski Korzakova opera »Čarjeva nevesta«. Delo je doseglo prav odlični uspeh. — V Helsingforsu na Finskem je bila v prvi polovici letošnje operne sezone premiera nove finske opere »Poljansia«, katero je zložil skladatelj Leevi Madetoja. Delo je glasbeno zelo zanimivo in dragoceno, ne premoderno, ter zelo bogato na melodijah in temah, ki so prav efektivno instrumentirane. — Iz Frankfurta poročajo, da se je tam osnoval »Frankfurtski

baleto» v Valpurgini noči. V baritonski partiji »Fausta« je gostoval g. Boris Popov, član ljubljanskega opernega gledališča. Margaretu je pela g. Popova, Me-fista g. Jovanović, Fausta g. Gukasov. Dirigiral je kapelnik Hristić.

Pianist Ivan Noš na Dunaju. — Pred kratkim je nastopil v dunajski koncertni dvorani slovenski rojak pianist g. Ivan Noš. Izvajal je Brahmov sonato v F-molu in Beethovno As-dur sonato op. 110. Dunajska koncertna kritika je ocenila Noša kot resno stremečega umetnika, ki je dosegel tudi večji nalog. Splošno se je naglasilo ob tej priliki, da posveča Noš več pozornosti globini dela samega kakor zunanjemu efektu v izvajanju. Gospod Ivan Noš se pripelje sedaj na turnejo po Češkoslovaški, Avstriji in priredi pozneje več koncertov tudi v domovini.

Na koncertu pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki se vrši v sredo 4. II. v Unionski dvorani, se med drugim izvajata tudi 6 Sukovih ženskih dvo-spevov s štirinajstimi klavirskim spremljevanjem. Čehi pristavljajo te dvo-speve med najboljša dela cele češke glasbene literature ter so v resnici pravi biseri, polni prelepih melodij. Njihov avtor Josip Suk, učenec in zet slavnega Dvoraka, je danes ravnotežni praški konservatorij in eden najpovoljitejših, pa tudi najslavnejših sodobnih čeških kompozitorov. Napisal je veliko število raznih skladb in je danes poleg Viteslava Novaka vodnik čeških modernih kompozitorov. — Predprošnja vstopnic v torek in sredo cel dan v Matični knjižarni. 276

«Dalmacija». — Splitska podružnica Udruženja inženjerjev in arhitektov je svojčas izdala lepo in vsebinsko bogato knjigo o Dalmaciji. Knjige je še precej izdovolj na razpolago po ceni 60 Din s poštnino vred, ki jo po dnevi osebnost, jo dobi za 55 Din. Naroka se pri Udruženju inženjerjev in arhitektov v Ljubljani ali pri inž. Meacingerju, gradbena direkcija, Ljubljana.

Društvo leposlovec v Beogradu. V četrti zvečer so se sestali v prostorih beograjske univerze beograjski leposlovci in so sklenili, da se združijo v posebno društvo. V okviru društva se ustanovi tudi klub. Občni zbor beograjskih leposlovecv se vrši v prostorih Novinarskega kluba dne 2. februarja ob 9. uri zvečer.

Premijera nove Viničenkove drame v Splitu. V petek zvečer se je vršila v splitskem Narodnem gledališču prva predstava Viničenkove drame »Črni panter«. V naslovni vlogi je nastopil Rusinja gospa Lidija Manveljeva, ki je igrala glavno žensko partijo lani v istega pisatelja tragediji »Laža«.

Filichova opera »Padec Arkuna« v Pragi. Prošlo soboto zvečer se je izvajala v praškem »Narodnem Divadlu« zadnja opera češkega skladatelja Zdenka Fibicha »Padec Arkuna«. Delo je nastalo v letih 1899. do 1900. in skladatelj ni doživel njegove prve uprizoritve. Opera prikazuje boj krščanstva proti polabskim Slovanom in je zelo monumentalna zgradnja ter ima krasna lirčna mesta. Dirigiral jo je kapelnik Winkler, in scenaraj na Vlastislav Hofmann. Glavni vlogi sta bili poverjeni pevki Adi Nordenovi in Juriji Humli.

Turneja Jaroslava Kocjana po Rumuniji. Znani češki goslar Jaroslav Kocjan je pravkar končal svojo turnejo po Rumuniji, katero je posetil za Kubelikom in Piholo. Nastopal je povsod pred razprodano koncertno dvorano. Sedaj odpočiva v Bolgariji in potem obišče našo državo ter končno še Italijo. Kocjan je koncertiral že tudi v Ljubljani.

Liztov oratorij »Kristus« v Gradcu. V Gradcu se je te dni izvajal Fr. Liztov oratorij »Kristus«. Sodelovali so: graško moško pevsko društvo, graški operni orkester in solisti: Löfler, Wilhova, Pampichler, Kirschner in Studlerjeva. Pri orglah je bil prof. Köbe, a dirigiral je kapelnik Karel Auderleth.

Novi drama »Pi-atelja Borgheseja.« Avtor drame »Nadvojdola« Borghese, je napisal novo odrsko delo, ki nosi naslov »Lazar« in katerega uprizori prvi ljubljanski gledališka družina Melato.

Sokol

IV. glavna skupščina JSS.

Starešinstvo JSS razpisuje na nedeljo dne 22. marca 1925 ob 9. dopoldne šesto glavno skupščino Jugoslovenskega sokolskega saveza v Brodu na Savi. Dnevni red: Poročila starost, tajnika, načelnika, blagajnika; poročilo gospodarskega odseka in proračun za leto 1925; poročila prosvetnega, statističnega, zdravniškega in organizacijskega odseka; predlog preglednikov računov; predlogi odbora in saveznega starešinstva; predlogi žup; izprememba pravil JSS; volitev starešinstva; prireditev v letu 1925; predlogi o izpremembi sokolskega kroja; slučajnosti. Župe pošljejo za vsakih 500 članov po enega zastopnika na glavno skupščino. Predlogi žup morajo biti vloženi vsaj 14 dni pred glavno skupščino pri saveznem starešinstvu. O ostalem glej Poslovnik glavne skupščine JSS., Organizacija JSS., stran 119.

Dne 21. marca se bo vršila ob 18. uri v Brodu na Savi odborova seja JSS z nastopnim dnevnim redom: Razgovor o predlogih žup, teritorialna razdelitev žup, prireditve v letu 1925. in slučajnosti.

Isti dan ob 20. uri seja zbora župnih načelnikov tudi v Brodu. Dnevni red tej seji je določen takole: Poročila načelnika, volitev načelnika in njegovih namestnikov, načelnice in njenih namestnic, izpitne komisije za savezne prednajske izpite in slučajnosti.

Ob 21. ima seja še kandidatski osek, ki bo postavil kandidatsko listo za savezno starešinstvo ter jo predloži na glavni skupščini, da se s tem poleg skupščine razbremeni in okrajša.

Sokolsko društvo v Brodu na Savi bo ukrenilo vse potrebno, da se skupščina tem bolj pripravi in da bodo imeli delegati žup, ki bodo prisiljeni prenočevati v Brodu, čim udobnejše stanovanje. Zato naj župe obenem, ko javijo župne zastopnike JSS., sporočijo sokolskemu društvu v Brodu imena onih delegatov, ki reflektirajo na prenočišče.

Na čast gostom priredi sokolsko društvo v Brodu v nedeljo zvečer po skupščini telovadno akademijo.

„Naš sokoški dom“

V Mariboru je začel izhajati nov sokolski list pod gornjim naslovom. Ta list je glasilo odbeska za zgradbo sokolskega doma v Mariboru in obenem društveno glasilo mariborskega Sokola. Urednik listu je br. dr. Maks Kovačič, znan sokolski delavec na prosvetnem polju. Zanimivo je v sedanjih težkih časih to, da dobivajo list člani brezplačno, uprava samo prosi prostovoljnih prispevkov za gradbeni fond. Kako bo list izhajal, ni razvidno, ker o tem ni nikakega poročila. Trije članki se petajo s sokolskim domom in utemeljujejo nujno potrebo zgraditi sokolskemu društvu v Mariboru lastno steno, če hoče društvo uspevali in napredovati. Kakor poročila kažejo, je odsek za zgradbo doma jako aktiven, ker izkazuje že preko 220.000 Din premoženja, ki ga je društvo zbralo večinoma šele v zadnjih letih. V tem znesku je zapodeno tudi društveno stavišče, ki je cenjeno samo 5000 dinarjev in je za stavbo tudi premajhno.

Ostala poročila se nanašajo na sokolsko društvo, in sicer so priobčena tajnikovo, načelnikovo, blagajnikovo, knjižničarjevo in prosvetarijevo poročilo, dalje poročilo gradbenega, mladinskega in glasbenega odseka, kola jahačev in odseka na Pragerskem. Vsa ta poročila so bila namenjena za društveni občni zbor, ki se je vršil v nedeljo dne 25. januarja. Poročila so jako zanimiva in pričajo, da posamezni društveni funkcionarji prav dobro delujejo in se zavedajo svojih sprejetih dolžnosti. Telovadni izkaz kaže dobro udeležbo, obenem pa je razvidno kako je rastle in padlo število telovadnih zlasti v poletnem času.

Pod skromnim naslovom »Z naše uprave« je nanašanih lepo število dobrih namenov članstvu v vrednosti in upoštevanje. Naj bi članstvo in odstavek prav točno prebralo in se tudi po njem ravnilo, na pretek v društvu bo potem zagotovljen, pa tudi gmočno bo društvo in celotna sokolska organizacija dosti bolj podprta. Listu »Naš Sokolski dom« želimo dobrega razvoja in obilnega uspeha.

Občni zbor Sokolskega okrožja Ljubljana II. župe Ljubljana I. se vrši na Sečnici, v ponedeljek 2. februarja t. l. ob pol desetih dopoldne v društvenih prostorih Sokola II. na realki z običajnim dnevnim redom.

Ljubljanski Sokol razpolaga v prihodnih dneh svojem članstvu poštnežekov, na položnice v serbo poravnave društvenih prispevkov. Prosimo brate in sestre, da vplačajo ali Din 25. t. l. Din 18. t. l. narine za I. polletje in 7 Din župnega in saveznega poreza ali pa skupno za celo leto Din 43. Obenem prosimo, da vplačajo enkratni izredni savezni prispevek Din 20 oni bratje in sestre, ki tega še niso stili. — Odbor.

Sokol II. Društveni prosvetni odbor Sokola II. ponovno opozarja svoje članstvo, da se vrši danes ob 11. uri na realki predavanje br. K. Parzerja o temi: Zgodovinsko ozadje telovadbe. Udeležba obvezna.

Sokolsko društvo v Boštanju ob Savi je imelo dne 11. januarja IV. redni občni zbor, na katerem je nastopal župo Zagreb br. Fran Drnovšek. Poročila posameznih funkcionarjev so bila zadovoljiva. Živahno je bilo delovanje prosvetnega odseka, ki je uprizaril 3 gled. pred-

To je pravi zametek

Aspirin
tableta Bayer

Katero izvrstno polajšavajo boli

Pazite na modro-bele-rdečo pečatno znamko!

stave, priredil 4 družabne večere, izposodil 325 knjig, ter imel 8 raznih strokovnih in poučnih predavanj. V društvu je naročenih 55 izvodov Sokolskih listov. Pri volitvah so bili izvoljeni: starosta br. A. Drnelj, nam. br. I. Zagrajski, načelnik br. K. Verk, nam. br. J. Slapšak, načelnica ses. R. Lisee, tajnik br. Dobovšek, blagajnik br. L. Pečar, prosvetar ses. A. Celnar, pregledovalec: ses. O. Slapšak in brat J. Klemenčič. V novem letu se je dne 18. januarja v Boštanju in dne 25. januarja v Sečnici uprizarila veseloigra dr. Stolba: »Stari grehi«, oblikrat z dobrim uspehom.

Filatelija

Novosti

Brazilijska: 10 R lilasta, 20 R olivna, 100 R oranžna, 400 R sinja, z vodenim znakom peteržarke zvezde in deli besede »CASA DA MOEDA«.

Francijska: 25 c. zamotko lilasta — rjavolilasta, 75 c. sivomodra — ultramarin, dvobarvni tisk na belem papirju, zobč. 14; ob priliki mednarodne razstave za umetn. obrt s podobo umetnika, ki poslikuje vazo; original risal Backer, vrezal Mignon. Kolumbijska: 5 cen'nov, vinske barve, zobč. 13 1/2, general Bolivar.

Monakova: 1 c. siva, grb, 20 c. lilasta, Knezoza glavna, zobč. 14 : 13 1/2.

Patialska: 1 anna, rjava, na znamki Britanske ljudje črna natisk »PATIALA STATE«.

Salvadorska: 1 c. rjavolilasta, 2 c. rjavoredeča, 5 c. črnosiva, 6 c. modra, zobč. 12 1/2, razne slike.

Urnuvaja: 5 m. siva, 5 c. bledomodra, 8 c. ruznata, 10 c. zelenomodra, 12 c. modra, zobč. 12 1/2, slika pribe na papirju brez vol. znaka, format 16 : 21 mm.

Velika Britanija: 2 1/2 P. ultramarin, 8 P. rjavolasta, nadaljevanje serije z novim vol. znakom.

„BALKAN-KOLEKTOR“, Kranj krožek za nabiranje znamk, razglednic, bankovcev itd. — Nad 350 članov v tu in ino-emstvu. — Kroženje znani. — Udobno zamenjavo duplikatov. — Ilustr. časopis. — Prospekt brezplačno. — Podpirajte svojo domačo krožek! 404

Potrebno naredbe je izdalo poštno ministstvo pod št. 736, v Uradnem listu št. 112. z dne 2. decembra 1924, kjer naroča poštini uradom, da morajo biti vsi žigi vedno čisti in čitljivi in da zadostuje le en žig za več znamk, če jih le zadostno oblikerira. Uradi naj posebno pazijo, da je barva dobra in so pečati čisti ter žigi nikdar zmazani. To naredbo je seveda izdalo nemško drž. poštno ministstvo, ljubljanski ekonomat pa še vedno razpošilja kolonaz za žigosanje, dočim so na litvanskem žigi v resnici kot tiskani.

Odraz smatramo za najboljši izraz, kar smo jih dobili za »Abklat«, kar izraža nejasno sliko originala. Pohvalno je, da se je toliko filatelizistov udeležilo iskanja primernega izraza, a so po večini predlagali »odtis«, kar je vendar nemški »Abdruck«. Da Koseski še živi, priča neznanstveno lepa beseda »odpisok«. Filatelizistolog je sicer skril svoje zasluzno imo, objavljen sosiske in odraze je pa vzel.

Slovensko filat. društvo v Ljubljani ima redne sestanke vsak torek zvečer v restavraciji pri »Slonu«, svoj letošnji občni zbor pa ravnotam dne 17. februarja t. l. z običajnim dnevnim redom. Društvo s 63 člani ima več odličnih starejših strokovnjakov s krasnimi čez stari meje znanimi zbirkami, zato pa vsem zbiralcem priporočamo, naj se društvu pridružijo, ker se lahko mnogo nauče in pridobijo.

Ernst Marré, glavni urednik Michelovega kataloga je nenadoma umrl. Bil je izredno uslužen svetovalec in neutruljiv dopisovalec in prijatelj mnogih jugoslovenskih filatelizistov. On je sprejel precej obširno obdelane slovenske znamke v katalog I. 1923, pa je moral razvrstitve pozneje zapel proti svoji volji skrajšati. Isti svetovalec so ga naznanje pripravili celo do tega, da je črtal slovensko veljavno »cinar« in jo zamenjal z »clerjem«, katerega v Sloveniji nismo nikdar rabili, samo da bi ustregel tudi njim. N. v. m. p.

Listnica uredništva

G. Dragutin Nuber, Pančeva. Prosim za natančen naslov. Važno poročilo. A. G.

Lastnik in izdajatelj Konzorij »Jutro«, odgovorni urednik Fr. Bravčič, Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

ZAKAJ TAKO TEČETE,
KO DOBITE VENDAR

ZLATOROG MILO
V VSAKI TRGOVINI!

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Zagreb, 31. januarja.

Na efektivnem tržišču je bil položaj ta teden nespremenjen. Nekaj živahnosti je bil promet v bančnih papirjih, pri čem je bilo največje zanimanje za Eskomptno, ki pa je nekoliko oslabela. Znatneje je poskočila le Kreditna Zagreb. V industrijskih papirjih je bil promet neznamenit.

Dinar se je tudi ta teden gibal na višini 845-850 v Zürichu in je torej stabiliziran. Tudi zagrebško tržišče se je stabiliziralo napram dinarju; trgovanje se ravna vedno po curški pariteti. Tečaj je beležil dnevne spremembe le 2-3 točke navzgor ali navzdol. Samo v sredi tedna je znatneje poskočila deviza na Italijo, in to v skladu z mednarodno žvriščo lire. Blaga je bilo ves teden dovolj. Povpraševanje je bilo precej majhno. Narodna banka ni intervenirala razen v žetvici v devizi na Italijo. Promet se je dnevno gibal v višini okrog 7 milijonov, posamezne dneve pa ni dosegel niti 6 milijonov Din.

V današnjem s v o b o d n e m prometu v efektivnih ni bilo poslov. V devizah je bila tendenca zelo slaba, a prometa nikakega. Blaga je bilo dovolj. Za blago so zabeležene naslednje transakcije: Dunaj 0-0860, Italija 250-25, London 205, New York 61-35, Pariz 333-5, Praga 183 in Švica 1187-5.

Splošno naraščanje draginje

Cene prikazujejo na celim svetu tendenco naraščanja. V skladu s tem svetovnim naraščanjem draginje je, da pri nas kljub znatnemu skoku dinarja cene nekaterih produktov niso nazadovale, temveč še celo porasle. V nastupnem navajanju gibanje cen v nekaterih državah.

V Italiji pokazuje indeks cen v drugi polovici 1. 1924. splošni porast za 10 odstotkov, a v samem decembru za 3 odst.

Povprečni letni indeks 1. 1923. je znašal 535,78 ter je poskočil 1. 1924. na 553,51. Samo v mesecu decembru beleži indeks 640.

V Angliji je v juniju splošni indeks beležil 176,6, a v decembru že 189,3.

V Franciji beleži splošni indeks porast od 507 v oktobru na 518 v decembru.

V Nemčiji prikazuje indeks «Frankfurter Zeitung» porast od 138 koncem oktobra na 145 koncem decembra (cene kalkulirane v zlatu).

Najbolj po naraščale cene v Zveznih državah, ako uvažujemo pri tem še to, da je dolar najstabilnejša valuta. Ameriški indeks cen na debelo prikazuje porast od 143 v juniju 1924. na 192,4 v prvem tednu januarja t. l. Nakupna moč dolarja je v istem času oslabela od 69,9 na 62,7 odst.

Pri vseh teh indeksih služijo kot podlaga predvojen cene, ki se označujejo kot 100. Tako vidimo, pri ameriškem indeksu, ki mu je podlaga zlata valuta, da je dejanska draginja poskočila izza predvojne dobe do 7. januarja 1925. za 59,4 odst. V Nemčiji je porasla draginja po zlatih cenah do konca 1924. za 45 odst. Pri nas je beležil letni indeks «Privrednega Pregleda» v decembru 2112, odnosno na zlati podlagi 165, kar pomeni porast draginje napram zadnjemu predvojnemu letu za 65 odst. Porast cen na zlati podlagi je v naši državi v glavnem zato tako znaten, ker se je proti koncu 1. 1924. dinar dvignil, ne da bi se moglo cene tako hitro ravnati po stanju dinarja.

Kmetijsko-nadaljevalni tečaj

Vprašanje kmetijsko-nadaljevalnih tečajev se pri nas nikamor ne gane. Kot vzrok se smatra v splošnem pomanjkanje potrebnih sredstev za vzdrževanje takih tečajev. Na tem je veliko resnice, toda ne vsa. Važen čimbenik v vrsti raznih pogojev je tudi vsakokratni voditelj osnovne šole. Če ta nima veselja in potrebnih zmožnosti, se ne da nič napraviti. Toda sposobnost moči bi se dala pri nas dobiti, saj je dosegljivo do 100 učiteljev absolviralo take pripravljavalne tečaje za kmetijski pouk na osnovnih šolah in za vodstvo kmetijsko-nadaljevalnih šol. Potrebna sredstva bi se dala tudi dobiti, vsaj je nekaj tozadevnega kredita tukaj, ki se ni izčrpal.

Ker ni od strani poklicnega učiteljstva nobene iniciativne sketije za vpetje v takih tečajev, ostane še ena pot odprta za pridomo do teh tečajev. Treba je namreč, da se zainteresirajo za te tečaje še vse krajevne organizacije in korporacije in da se to poprimajo reševanja kmetijsko-nadaljevalnih tečajev. Kmetijske organizacije, kakor kmetijske podružnice in gospodarske zadruge, krajni šolski svetovi, župani, domače posojilnice, vsi domači inteligenti, vsem tem čimbenikom mora biti na tem ležalo, da se šoli odrasla kmetijska mladina naprej izobražuje za svoj poklic in za svoj stanovski napredek. Pri reševanju tako važnih vprašanj ne zadržuje je dobra volja osemstopenjske šolskega voditelja, ampak treba je pobude in skupnega nastopa vseh resničnih prijateljev naše kmetijske mladine, vseh čimbenikov, ki imajo merodajno besedo in ki razpolagajo tudi s potrebnimi gnetnimi sredstvi, da se lahko potem skupne samopomoči vzdržujejo taki tečaji.

Pomislimo, da so se ustanovile prve kmetijske šole murske po kmetijskih podružnicah, da so bile tedaj društvene in da se jim je dopravljal dovolj velika potrebna dežela, oziroma državna podpora in da so se šole pozneje prevzele v deželno upravo. Izgledujo se na takih primerih! Na Češkem in drugod je bilo več šol tako zasnovanih, predno so prišle do državnih podpor.

Pri nas imamo šolske občeje po tako ugodnih krajih, da bi s pomočjo podpor od strani lokalnih korporacij lahko vzdrževale take kmetijsko-nadaljevalne tečaje. Treba le nekoliko revije po raznih naših krajih, da se ugotovi, kje bi taki tečaj lahko napredovali brez večjih vnanjih podpor. Saj po takih bolj ugodnih situacijah krajih, naj bi se začelo s kmetijsko-nadaljevalnimi tečaji!

Seveda je tudi skrbeti, da so potrebne učne moči na razpolago. Taka šola bi morala imeti za voditelja moža, ki je usposobljen za vodstvo takih tečajev in bi se morala tako učiteljska mesta tudi s tem pogojem oddajati. To bi ugodno vplivalo na ves učiteljski naraščaj, ki bi se potem gotovo z večjo vnemo porijel in posvetil kmetijsko-prirodoslovnemu pouku, kakor se to danes dogaja in opazuje, najprej na učiteljsku samem in potem zunaj v praktičnem življenju. Deklar se ne pokaže potrebe in uspehi praktičnega delovanja na tem polju, toliko časa manjka mladini potrebnega smisla in navdušenja za ta študij.

Pri nas je treba, da organiziramo kmetijsko-nadaljevalne tečaje po tistih šolskih občinah, ki imajo najugodnejše pogoje za take tečaje. Na to pa je treba z vsemi šolskimi delatci na to, da jih realiziramo. Potrebna pobuda mora priti od ene in druge merodajne strani!

Na Nemškem štaterskem imajo danes 57 kmetijsko-nadaljevalnih tečajev. Pri nas je prva in največja davila, da ne zaostajamo za njimi!

Taksa na vozila

III. Takse oprostitve.

Kakor skoro pri vsaki taksi, tako so tudi pri taksi na vozila dovoljene podgotovimi pogoji nekatere izjemne oprostitve. Te oprostitve se nanašajo lahko samo na letno takso ali pa tudi na privajno takso.

1. Privajne takse ne plačajo:
  - 1.) državna vozila;
  - 2.) samoupravna (občinska) vozila;
  - 3.) vozila diplomatskih in konzularnih predstavnikov, če dokažejo lastniki, da postopa njih država enako proti našim ondotnim predstavnikom (reciprocieta);
  - 4.) vozila, ki so popolnoma neuporabljiva, in
  - 5.) vozila, ki so izdelana v tuzemstvu, dokler so še v skladišču pri izdelovalcu in se ne uporabljajo za vožnjo.
- II. Letne takse ne plačujejo:
  - 1.) vsa ona vozila, ki so oproščena privajne takse;
  - 2.) vozila, ki jih uporabljajo lastniki prevoznih podjetij ali fiakerski izključno za prevažanje potnikov, ako plačujejo od prevoznikovega obrta davek;
  - 3.) tovorni avtomobili pri vseh podjetjih, če se z njimi ne prevažajo potniki in če se tudi z njimi lastniki stalno ne vozijo, in
  - 4.) avtomobili in fiakerski vozovi, ki se nabavljajo pri obrtnih prodajalcih teh vozil, če jih ti prodajalci ne uporabljajo za osebno potrebo.

Za državna vozila se smatrajo le ona vozila, ki so lastnina države. Vozila, ki so lastnina državnih uradnikov, se ne smatrajo za državna, takse oproščena vozila, čeprav so si jih uradniki nabavili morda samo za službene potovanja. Državni uradniki morajo torej za svoje vozila plačati take takse.

To velja tudi za zdravnike, duhovnike, babice itd.

Naredba delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 22. marca 1922 št. B. II. 5/71. (Ur. list št. 36/1922), glasom katere plačujejo duhovniki, učitelji, notari, trgovci, državni uradniki, častniki itd. za svoja vozila samo privajno takso, ne pa tudi letne takse, se je nanašala samo na navadne dvokolesne vozove in navadne vozove na vzmeteh (stajervarje, zapravljeve in slične vozove), ne pa tudi na fiakerske vozove in avtomobile, a ta vozila ne plačujejo glasom (kasneje) naredbe delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 1. septembra 1922 št. B. II. 5/116. (Ur. list št. 96/1922) letne takse samo oni, ki so naštetih v točki 3. člena 49., odnosno sedaj 105. taksejnega pravilnika. (Glej zgoraj II. št. 1. to 4.), tam pa prej navedene osebe in niso naštet.

Isto, kakor z državnimi vozili, je tudi s samoupravnimi (občinskimi). Če je vozilo lastnina županova, se ne more smatrati za občinsko vozilo, čeprav ga župan uporablja samo za vožnje v občinskih zadevah. Takse prosta so le vozila, ki so izključno lastnina občine.

Ako kdo taksi zavezanega vozila iz kakršnegakoli razloga ne uporablja, še ni letne takse prost radi neuporabnosti vo-

zila. Generalna direkcija posrednih davkov je z naredbom z dne 3. avgusta 1922 št. 18.172 (Ur. list št. 90/1922) izrecno razglasila, da so prijavi in letni taksi zavezana vsa vožnja porabna vozila, ne glede na to, ali se ta vozila uporabljajo ali ne, kakaj namen letne takse da ni, obdavčiti uporabo vozil, nego, s takso obremeniti luksuzna vozila, kakršna so ravno fiakerski vozovi in avtomobili.

Takse prosta so samo pokvarjena in neuporabljiva vozila. Kot neuporabljiva vozila se na po finančnem okrajinu razmatelstvu v Mariboru priobčeni narebni generalne direkcije posrednih davkov z dne 24. oktobra 1924 št. 4005 ne smejo smatrati za vozila, ki so samo popolnoma razdelana, temveč samo ona vozila, ki se sploh v uporabo stanje več spraviti ne da. Da mora biti neuporabnost vozila v vsakem primeru komisionalno ugotovljena, je odredila generalna direkcija posrednih davkov z dne 8. marca 1922 št. 5291 (Ur. list št. 36/1922).

Trgovci z vozili morajo plačati za vsako v skladišču preveženo vozilo privajno takso po 200 Din, pa natisi ho to vozilo izdelano v tuzemstvu ali uvoženo iz inozemstva. Te privajne takse so prosti le oni trgovci, ki sami v tuzemstvu izdelujejo vozila, ker edino izdelovalci so oproščeni privajne takse, preprodajalci pa ne.

Letno takso plačajo trgovci z vozili le za ona vozila, ki jih uporabljajo za osebno potrebo. Za osebne vožnje se seveda ne smejo smatrati za pokusne vožnje, ki jih izvrše kunič še pred nakupom vozila, da jih preizkusijo. Take vožnje nikakor ne morejo biti zadosten razlog za plačilo letne takse, ker ne bo hotel nikdo kupiti voza, ki ga ni preizkusil.

Lastniki prevoznih ali fiakerskih obrtov, ki plačujejo pridobinski davek za svoj obrt, so prosti letne (ne pa tudi privajne) takse za vse one avtomobile in fiakerske vozove, ki jih rabijo v svojem obrtu samo za prevažanje potnikov in za prevažanje tovora. Oni, ki uporabljajo dotična vozila tudi za druge vožnje, morajo plačati, kakor je finančno okrajno razmatelstvu v Mariboru z naredbom z dne 2. oktobra 1923 št. 6909 izrecno opozorilo, ne le privajno, temveč tudi letno takso, čepravno plačujejo pridobinski davek.

Na ta način je popolnoma oproščeno, ako imajo lastniki vozila, da se bo izognili plačilo takse, kakor hitro prijavijo fiakerski obrt in plačajo pridobinski ali obrtni davek, pa natisi se vozil s tem vozilom tudi sam, njegovi rodbinski člani ali kdo drug.

Iz naslova, da rabi voz za prevažanje svojih potrebščin ali poljskih pridelkov, ne more biti dorek takse oproščeno, če vozi, ker se ne preizkita, tako onemogoči vadevalne naredbe nanašale samo na tarhe vozove, ki se niso smatrali za fiakerske vozove in ki sedaj sploh niso več zavezane taksi na vozila.

(Nadaljevanje sledi.)

Tržni pregled

LJUBLJANSKI TRG.

Trg je bil ta teden v splošnem dobro založen, le perutnine je sem in tja bilo premalo. Podražili so se sadje, zelenjava, moka in perutnina, dočim kažejo ponovno znatno oslabljenje cene slanini in svinjskemu mesu. Jajca, mleko in mlečni izdelki ostajajo na nizkih cenah.

Goveje meso se je prodajalo povprečno po 20 do 25 Din, slanina pa okrog 25 Din, svinjsko meso po okrog 25 do 28 Din kg. Kokoši 35 do 75 Din komad. Jajca 1,25 do 1,50 Din komad. Sirovo maslo 30 do 50 Din kg na trgu, drugače je dražje.

Sadje in zelenjava sicer ne primanjkuje, vendar je že manj tega blaga na trgu. Jabolka so se podražila na 3 do 8 Din kg po kakovosti. Solata 1,75 do 2 Din merica.

Moka se je podražila, in sicer «0» na 7,50 Din za kg. Cene drugih živilom nespremenjene.

— **Položaj na našem žitnem tržišču.** Vsa ta teden je bila tendenca na tržišču precej žvrišta. Naše cene so poskočile svetovno pariteto, radi česar je izvoz ta teden popolnoma oslabil. Posebno močno naraščalo cene pšenice, ki se je najvišje plačala privatno že po 500 Din. Na novozadnji borzi se ta cena ni dosegla. V Trstu je pripela to dni še večja partija ameriške pšenice; pričakuje se tudi rusko blago. Zaradi visokih cen pšenice je tudi cena moke žvrišta. Izvažale so se ta teden le manjše količine pšeninih otrobov, in sicer z Madžarske, Avstrije in Italije. Kako se bodo cene pri nas nadalje razvijale, so težko razsoditi. Nedvomno so sedaj mnogo previsoke in zato ne konvenirajo inozemstvu.

— **Položaj na tržišču jaja.** Produkcija radi ugodnega vremena vzpeta narašča. Blaga je dovolj na ponudbo in so nakupne cene povprečno 1 Din komad. Na ljubljanskem trgu se dobe jajca po 1,25 do 1,50, a na mariborskem po 1 do 1,25 Din komad. Pri napredujoči produkciji je računati na nadaljnje oslabljenje cen, natisi če bo ostalo vreme tako toplo. Izvoz je majhen.

— **Dohodki glavnih carinarnic v drugi dekadi januarja** so znašali 44.824,248 Din. Največje dohodke izkazuje carinarnica Zagreb - luti kolodvor in sicer 10 milijonov 35.061 Din; potem slede: Beograd, železniška postaja 4.249.410 Din, Ljub-

ljana 3.919.131, Skopje 3.293.571, Beograd, Sava 2.844.404, Subotica 2.610.870, Novi Sad 2.313.267, Maribor 2.253.824 dinarjev, Sarajevo 1.754.345, Sočak 1 milijon 460.936 Din, Split 1.454.324, Oslje 1.037.837 Din itd. Ostale carinarnice pokazujejo dohodke pod 1 milijonom. Med temi izkazuje slovenski carinarnici Jesenice 642.866 in Rakek 176.923 Din. Skupni carinski dohodki od 1. aprila 1924 do 30. januarja t. l. znašajo 1384 milijonov 97.374 Din, napram 1373 milijonom 69.437 Din v enakem času prejšnjega leta.

— **Glavna redna skupščina Narodne banke** v Beogradu se bo vršila dne 8. marca t. l. ob 9. dopoldne v bankinih prostorih. Med drugim so na dnevnem redu volitve šestih članov upravnega in treh nadzornega odbora.

— **Prvi poljski kapital** v naši državi. Časopisje poroča, da je neka poljska finančna skupina prevzela financiranje rafinerije olja v Dravogradu. Ako je vest točna, bi bil to prvi primer sodelovanja poljskega kapitala v naši državi.

— **Kredit za reparature vagonov.** Ministriški svet je odobril kredit 8 milijonov Din za reparature vagonov v privatnih podjetjih.

— **Odložitev konference** producentov sladkorne pese in tvornicarjev sladkorja. Radi volitev je omenjena konferenca, ki je bila določena na 31. t. m., odložena za poznejši čas.

— **Izvoz češkoslovaškega tekstilnega blaga** v Jugoslavijo. Po končnih številkah o češkoslovaškem izvozu tekstilnega blaga v 1. 1924. je razvidno, da se je izvozilo bombaznega in volnenega blaga za okrog 4300 milijonov Kč. Največ se je izvozilo v Avstrijo, in sicer za 1377 milijonov Kč, potem v Nemčijo za 665 milijonov, v Madžarsko za 547 milijonov, a na četrtem mestu je Jugoslavija, v katero se je izvozilo za 380 milijonov Kč.

— **Oslješka sladkorna tvornica** je tako preskrbljena s peso, da bo njena kampanja trajala do konca marca.

— **Novo železniško delavnice.** Prometno ministrstvo je določilo posebno komisijo, ki se nahaja sedaj na potovanju po Srbiji ter išče primeren kraj za zgradbo novih državnih delavnic za popravilanje vagonov in lokomotiv. Material za te delavnice bo prispel iz Nemčije na račun reparacij.

— **Porast cen v Avstriji.** V mesecu januarju izkazuje avstrijski indeks cen v veletrgovini porast za 2 odst. 21.181 točk, kar odgovarja indeksni številki 147 v zlatu. Najbolj so poskočile cene življenjskih potrebščin in večini kovin.

— **Vest o fuziji Anglo-banke** z Länderbanks. Z Dunaja poročajo: V finančnih krogih se vztrajno zdrži vest po kateri se bo Anglobanka fuzionirala z Länderbanks.

— **Nadri nemškega državnega proračuna** za 1925-1926. predvideva 5920 milijonov državnih mark dohodkov in 5937 milijonov državnih mark izdatkov. Proračunsko leto v Nemčiji se pričinja s 1. aprilom.

— **Fuzija dveh nemških bank.** Iz Berlina javljajo, da se vrše pogajanja glede fuzije Esenskega kreditnega zavoda (Esener Kreditanstalt) z Nemško banko (Deutsche Bank).

— **Monopol višgalice** v Poljski. Iz Varšave poročajo, da se bo poljski parlament bavil v kratkem z zakonskim načrtom o uvedbi monopola na višgalice v Poljski. Poljsko finančno ministrstvo namerava monopol višgalice dati v zakup neki ameriško-švicarski delniški družbi za 25 let.

Ako beli glava, ali če imate omotico, ali če težko dišate, ali če vam utripuje srce, sežite takoj po staro preizkušeni **Franc Jožefovi grenčici.**

Vreme

Po dolgem času se je vreme v preteklem tednu temeljito spremenilo. Sprememba se je pričela proti pričakovanju že v nedeljo s tem, da je popoldan nastopila jugozapadna struja v ozračju in privedla vlažne oblake od morja in že pozno zvečer povzročila nekoliko snega. Ta nagla sprememba je bila povsem nepričakovana, ker je prejšnje nad srednjo in južno Evropo gospodoval visok zračni tlak, ki ni dal sklepati na spremembo. Sprememba je nastala vsled tega, ker se je okrog nedelje nad srednjo Italijo in bližnjim Tireskim morjem razvila neznatna depresija, katere jedro pa je še vedno kazalo 770 mm močan zračni pritisk, tako da je bila to le relativna depresija, je relativno nizek zračni tlak, ki pa je zadostoval, da so nastopile padavine.

Istovrstno se je pojavila neznatna depresija nad Severnim morjem med Anglijo in Dansko, ter istotako povzročila padavine. Odtlej pa je visok zračni tlak razpadal in se umaknil na skrajni jug in jugovzhod, dočim je na njegovo mesto pritisknila velika depresija z Atlantskega oceana ter dovedla preko severozapadne polovice Evrope tople južnopadne Severozapadno od Alp je nastopil znova dež, mi pa smo ostali še vedno nekako na sredni med visokim in nizkim zračnim tlakom, dobili smo sicer južno, pomladansko toplo vreme, a brez dežja. Dež, prvotno sneg, se je sili le toliko časa, dokler se je ob tleh še držal mrzel zrak in so se različne segrete zračne plasti stikale ter mešale; ko pa je jug prevladal tudi spodaj in odgnal ostankne shladenega zraka, je prenehal tudi dež.

Slično toplo, a vlažnejše vreme je vladalo povsod severozapadno od nas. Nad Rusijo je je baš isti čas vdrl znova toredno mrzel zrak s severa ter se pomika proti jugu; že v četrtek so imeli povsod severno od Moskve temperaturo do 25 stopinj C pod ničlo.

Konca mtedna je še vedno pomladansko toplo, a hitre spremembe so zelo verjetne.

Polenovka
namečena
FRAN KRAM, Ljubljana

J. Stjepušin
Sisak 40/a

priloga
boljša tamburice, vrane, partiture in ostale potrebne stvari za vse glasbila.

Priloga
novi izdajo
Janko Kersnikovich
romanov:

Cyclamen
Broš. 22 Din, vez. 27 Din, post. 1-25 Din

Agitator
Broš. 18 Din, vez. 23 Din, post. 1-25 Din

Izdala jih je
Tiskovna zadruga
v Ljubljani

Posol 387a Posol
Trgovci in gostilničarji.
Jedilno namizno orodje v velikih izborih nudi po ugodnih cenah veletrgovina
OSVALD DOBEIC
Ljubljana, Sv. J. k. b. trg 9.

Prodajalco
sprejme molna trgovina
Srečko Vršič, Ljubljana, Selesburgova 8.
Vstop 1. ali 15. marca t. l. Gospodinja, ki posna dobro Ljubljano, je serbirala delj časa v Ljubljani v enaki trgovini in rokavic, ima prednost. Predstaviti se je v 14 ure dan od 13. do 14. ure v stanovanju, Gledališka ulica 4/I. 377 a

Brez posebnega obvestila.

Kruti neizprosna usoda nam je po kratkem mukopolnem trpljenju vzela našega prebлага d-brega soproga, oziroma očeta, svaika, tasta in starega očeta, gospoda

Stanko Marina
profesorja v pokoju

Pogreb se bo vršil v ponedeljek 2. februarja ob 16. iz mrvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sveta maša zadušnica bo darovana v torek 3. februarja ob pol 9. v frančiškanski cerkvi. Prosimo tihega sožalja.

MARIBOR, 31. januarja 1925.

Ljubica Marinova, soproga. — Eia Kosovanova, dr. Viljem Marina, Ljubica Lebarjeva, Stanko Marina, otroci. — Ferdo Kosovan, viš. dav. upravitelj, med. dr. F. Lebar, zeta. — Marta Marinova, svaika. — Vsi vauki in ostali sorodniki.

OBLEKE NA OBROKE
MESTNI TRG 3
O. BERNATOVIC

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

„Devojka bo osvobodjena, na to dajem svojo plemiško besedo!“ še enkrat slovesno obljubi vojvoda. „Da, ako vi to storite, potem ste zares velik knez, monseigneur!“ mu pravi Bussy. Potem vzame vojvodovo roko, ono, ki je podpisala že toliko lažnih obljub, in jo počasi in spoštljivo poljubi. Ta hip se zaslišijo koraki v predsobi. „Evo ga, on prihaja!“ pravi Bussy. „Da, naj vslopi gospod de Monsoreau!“ kliče na prijavo Franjo Anžovinski s strogošijo, ki jo je Bussy smatral za dober znak. Monsoreau vslopi, in mladi plemič, ki je mislil, da je že dosegel svoj cilj, se ne more vzdržati, da ga ne bi pozdravil z nekakšno lahno ironijo. Nadlovec pa odvrne ta nasmešek z onim steklenim pogledom, za katerim je umel zakrivali stola prava čustva. Bussy je odšel, da počaka na hodniku, se pomešal med ostale vojvode-dvorjane, ki so se mu spoštljivo umikali, in ni pokazal nič onega strašnega strahu, ki je divjal v njem za usodo ljubljence. Poznal je Monsoreaua in vedel, da se ne bo vdal brez odpora. Ali vseeno je zaupal pricu toliko, da ga bo obvladal. Res se je kmalu na to iz kabine zaslišal oster princ'ski glas, in Bussyju zadrhti srce radosti: „O, on drži dano besedo!“ Ta glas odjekne še enkrat, in vsi prisotni se vznemirjeno spogledajo in utihnejo. Notri se dogaja kaj važnega? Bussy čaka, in četrť ure je poteklo, pa še ena. Kaj se godi? Ali je Monsoreau vojvodo premagal, ga pregovoril?

Naenkrat se odpro vrata vojvodove sobe, in začujejo se veseli glasovi. Bussy je vedel, da bi se razgovor moral tako končati, da bi takšni glasovi ne smeli biti slišni. Zato je vznemirjen in razjarjen v dno duše. Glasovi se približujejo. Preden se pa dvigne zavesa, se Bussy približa in sliši vojvodove besede:

„Zbogom, prijatelj moj. Stvar je urejena!“
„Prijatelj?“ zašepeta Bussy. „Kaj to pomeni?“
„Monseigneur,“ odgovarja Monsoreau princu, „po vašem mnenju se torej stvar sme sedaj javno proglasiti?“
„Seveda, seveda, vse te tajnosti so bolj otročje. Proglasi javno, da bo kraj temu!“

„Torej jo naj še noč predstavi kralju?“
„Pripravi soprogo brez strahu. Jaz bom že vse pripravil.“
Vojvoda pristopi še bliže k vrhovnemu lovcu in mu nekaj zašepeta, česar Bussy ni mogel razumeti, slišal je pa Monsoreauov odgovor: „Tudi to je že storjeno, monseigneur!“
Monsoreau se pokloni zadnjič pred vojvodo, ki je z očesom pogledal po prisotnih, Bussyja pa ni opazil, ker je le-ta stal preblizu portijere.

Monsoreau se postavi pred portijere pred zbrane plemiče, ki so nekako opazili, kakor da je to najnovejša zvezda od milosti vojvode, in kakor da Bussyjeva zvezda gasne, zato ga poslušajo spoštljivo in brez diha; ko Monsoreau proglasi:

„Gospoda moja, dovolite mi, da vam nekaj priobčim. Gospod vojvoda mi je pravkar blagovolil dovoliti, da vam proglasim svojo poroko z gospodično Diano de Méridor, ki je že mesec dni na tistem moja žena. Noč jo predstavi Njegovemu Velikanstvu kralju.“

Bussy je otrpnil. Nepríčkovan udarec je bil prejak, in plemič je kar prebledel. Tega ni pričakoval nikoli. Nato pogleda pod

zaveso, in Bussy in vojvoda izmenjata pogled, Bussy je s svojim pogledom izrazil svoj popolni prezir, vojvoda pa je s svojim pogledom priznal veliko svojo zadrego. Bussy stori kretnjo kakor da hoče stopiti k vojvodi, ta ga pa prehiti in spusti zaveso. Ko stopi Bussy zares za njim, zasliši, da je vojvoda obrnil ključ v ključavnicu. Pobegnil je pred njim!

Bussy začuti, kako mu je jeze kri zaplala na sence, roka mu mehanično seže po meču. Ali obvlada se, preden je kateri dvorjan zapazil njegovo razburjenost, in oddalji se skozi stranska vrata ter naglo odide na svoj dom.

Baron in Diana sta čakala na Bussyjevo obvestilo in bila v prijetnem pričakovanju. Ali ko ga zagledata prihajajočega bledega, razmršenih las, krinketa. Diana je takoj vse razumela. Vojvoda je prelomil besedo, izdal prijatelja... ki prihaja poražen.

„Gospoda,“ pravi Bussy, „prezira me, mrzite me! Zdi se mi, da nisem nič na tem svetu! Mislim, da kaj premorem. Pa vidim, da ne morem. Gospa, vi ste sedaj zares gospa Monsoreauova, zakonito priznana žena, in zvečer boste v tem svojstvu predstavljeni kralju. Jaz sem ubog idelist in vernik, a vojvoda je svojo besedo požrl in je izdajnik.“

In Bussy pusti očeta in hčer v največjem zaprepačenju in odhiti po stopnicah, prevzet gneva in bolesti, zajaše konja in ga

zbode z ostrogami ter požene žival v dir, kamor je sama hotela, po ulicah, da so se ljudje kar križali in preplašeni razbegali.

Kako je prišlo do premembe pri vojvodi? Prav lahko. Monsoreau je pokleknil preden in ga kot svojega kronanega kralja zaprosil za odpuščanje in za potrjenje zakona, katerega je sklenil na tistem in v preveliki ljubezni, s sklicevanjem na tajno kronanje je pridobil oklevajoče in brezvestno srce vojvodsko, a nazadnje je z ledenim glasom dodal, da se od svoje žene ne more ločiti, ker jo tako ljubi, da bi mogel za to ceno tudi izdati kronanje v cerkvi svete Genovefe. In vojvoda je strah stisnil grlo, in privolil je...

XIII.

NA POSETU PRI HENRIKU III.

Zares je še istega dne zvečer gospod de Monsoreau predstavljal svojo ženo kraljici materi in kraljici. Gospod de Morvilliers pa je tačas javil kralju, da je za drugi dan sklican veliki kronski svet, ki se je redno obdržaval, in kralj je bil v težkih skrbeh. Dasi sta kraljica mati in kraljica mlado gospo prav prijazno sprejeli, jej je vendar celo predstavljanje bilo nadve neprijetno, in vesela je bila, da je večer minil prav kmalu zaradi kraljevih brig.

Morvilliers, ki je Henrika Valoisa dobro poznal, je vedel, da kralj zvečer svojih svetovalcev ne posluša s potrebno zbranostjo. Pač pa je vedel, da se kralj večkrat ponoči predrami, da potem vstane in razmišlja važne državne posle, in je dobro računal. Tudi noč je bilo tako. Sredi noči je kralj vstal, si nataknil copate, se ogrnil z nekakšnim širokim ogrinjalom in si nataknil kapo, maske si pa ni snel, in je tako, sličen nočni pošasti, marširal čez hodnik v Chicotovo sobo. Gaskonjec je trdno spal in žagal grče. Henrik ga trikrat potegne za ramo ali ga ne more zbuditi.

Sele, ko ga kralj na vse grlo pokliče, se Gaskonjec zbudi. „Kaj se je zgodilo?“ vpraša in sede. „Ej, prijatelj, kako moreš tako trdno spati, kadar tvoj kralj bedi?“ „Nič drugega?“ vpraša Gaskonjec in zopet leže ter leže vprašuje: „Kaj pa je, ali težko prebavljaš, sinko moj? Bodi zmernejši!“ „Saj nisem skoraj nič okusil sinoči!“ „Pa si tako bled!“ „To je moja nova platnena krinka za spanje!“ „Torej nisi bolan?“ „Nisem.“ „Zakaj me pa hodiš buditi?“ „V skrbeh sem. Ne vem, kaj mi hoče v velikem svetu priobčiti gospod de Morvilliers, moj redarstveni minister!“ „Pa zato si mene prebudil? Zanesi se na kancelarja!“ „Da, ali...“ „Reči hočeš, da nisi on ne ve vsega! Res. Na primer, ko te je enkrat v ulici Froimantel nekdo od zadaj udaril, krivca še do danes nimajo, je li? No, pa ti povem, da sem to bil jaz, ker si sunil mojega paža.“ „Ti? Potem te dam bičati!“ „O tem sedaj ne govorimo. Ali pravim ti to pripovedko zato, da vidiš, da tvoj kancelar res ne ve vsega. Ukazal si mu, da najde storilca. Ga je li našel?“ „Ni.“ „No, prav, Henrik moj, lezi in zaspi. Prepričan si lahko, da tvoje redarstvo ni mnogo vredno.“ Henrik se zmajaje z glavo vrne v svojo sobo, in ker nima nikogar, komur bi potožil svojo bol, se pritoži pri Narcisu, svojem lepem lovskem psu.

Drugo jutro se je res sestal veliki svet, čigar sestav se je menjal, kakor je pač kralj delil svoje prijateljstvo. Sedaj so bili člani velikega sveta Quélus, Maugiron, Epernon, Schomberg, ki so že štiri mesece v veliki milosti pri kralju, in pa kraljev brat vojvoda Anžovinski, le-ta po svojem rangi in rojstvu. Udeležil se ga je pa seveda tudi Chicot in kancelar Morvilliers.

Chicot sedi ob kraju mize in s škarjami reže ladijce iz papirja ter jih niza drugo za drugo, na vprašanje pa da pojasnilo, da gradi brodovje za Njegovo Velikanstvo. Kmalu pride Morvilliers kot zadnji. Imel je na sebi svojo najumnejšo obleko. Globoko se prikloni pred kraljem, in Chicot mu pokloni vrne. „Sem li pred kronskim svetom?“ „Da, pred svojimi najboljšimi prijatelji,“ odgovori kralj. „Da čujemo, o čem pojde posvet.“ „Sire, to mi daje sigurnost, da smem govoriti kakor treba. Prihajam namreč, da Vašemu Velikanstvu javim strašno zaroto, katero sem zasledil.“ „Zarota?“ vpraša kralj vznemirjen, vsi poslušnejo, vojvoda Anžovinski prebledi, Chicot pa odloži svoje škarje. „Cuješ, brate moj, pravi kralj vojvodi, gospod kancelar govori o zaroti!“ Nemirnim, nezaupljivim pogledom se ozre vojvoda po prisotnih plemičih, ki so njegovi sovražniki, potem zašepeta z bledimi ustnicami: „Je li mogoče?“

„Da, da, monseigneur,“ potrdi Morvilliers, „zarota je zelo opasna.“

Čenjenim trgovcem in industrijem se priporoča solidno domače
spedijsko podjetje

„JUGOPORT“ na Sušaku, Uskoška ulica št. 55.

Podružnici podjetja na Raketu in Jesenloah. Prevzema vsakovrstne
transporte, ucarinje in vkladiščenja blaga. Informacije brezplačno!

HINKO KISLINGER
MARIJA FABIANI

poročena

Ljubljana, 1. februarja 1925.

Na obroke in posodo
prve svetovne fabrikate: **STEINWAY, FÖRSTER, BÖSEN**
DORFER, Original **STINGL** itd. dobite le pri
muziku-akrovojaku (bivšem učitelju Glasbene Matice)
ALFONZ BREZNIK
Ljubljana, Mestni trg 3, poleg magistrata.
Istotam najpogostejša izbira vsakovrstnih godal, mojstrskih violon
in najfinjših strun. Najpopolnejša trgovina Jugoslaviji!

„ANČICA“

talionica kovina, ljevaonica fosfornih bronci,
tvornica armatura, okova i metalne robe

Vlasnik: DRAGUTIN SCHREIBER

Poslov.: Doškovljeva 34 **ZAGREB** Tvornica: Na Kanalu

Moč in mladost!

hitro povrne mnogo preizkušeni «Neokratosin».
Uporablja se z najboljšim uspehom pri slabokrvnosti, bledici, slabih živcih, bolezni, pri nočnih polucijah, razdraženosti, depresiji, seksualni navrženosti, onaniji, imotenci, poljanju telesnih moči, mrzljavi, nerazpoložnosti in zopnost pri ženskah.
Cena zavitka 60 Din. — Razposilja ga, če se znesek pošlje v naprej (v pismu) in 15 Din za pošiljalne stroške, družba:
Gesellschaft für chemische und metallurgische Industrien m. b. H.
Wien XIII/2, Wiedgrillgasse 5.

Vse potrebščine za strojepis.

Pisarniške opreme.

L. BARAGA, LJUBLJANA.
Selenburgova ul. 6/A.

Tovorni avto

se bo poceni prodal na sodni dražbi v
Križevcih št. 57 pri Ljutomeru dne 5. februarja ob 10. uri dopoldne. Avto je dvetonski, skoraj nov, v brezhibnem stanju.

Zastopnika

dobro vpeljanega, mladega in agilnega za Ljubljano in okolico, išče večja tovarna nepremičljivih plah, vrec, jute, platna in lanenih izdelkov. Ponudbe pod „Tekstilna industrija“ na upravnistvo „Jutra“, kjer se izve tudi naslov tovarne. 363/a

Prometni zavod za premog, d. d.

v LJUBLJANI

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpevca na debelo

Inozemski premog in koks

vsa vrsta in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostalni čaškoslovaški in angleški koks za litarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi 70

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta šte. 15/1

Brzjaviti: **TRGOVSKA**

PODRUŽNICE:
Maribor, Kamnik,
Konjica, Novo mesto,
Ptuj, Rakov,
Slovenjgradec.

TRGOVSKA BANKA, D. D. V LJUBLJANI

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA Din 19.000.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURA:
Prevalje.

Kapital

Trgovino
mešanim blagom vseh
vrst, predvsem pa

Vdova

Kot družabnica

gospodičn. Ponudbe
ravo „Jutra“ pod št. 1.
23

9000 Din posojila
18 čez kratko dobo.
nadbe na upravo „Jut

Okultni svet,
jemo potnoč v pehlo

afajla po plovah in f
afajla, Din 25. Plovna
afajlara" na apr. Jul

nesrečnem zakonu
banema gospa, streda
varčna gospodinja,
pronto opravo, se želi
viti s solidnim komod

Samostojen gospod
i žena z davo, stare
-25let. Dopise na upr

di pomanjkanja
znar

zdrava, čedna, s iz
entnim poklicem in p
tino 40.000 Din premo
potem doplačovanja
jito spoznati vrline

znanjega, akademskega, razumnega gospoda, v letih 27-33 let. Neanonimno, obširno življenjepisno pismo, ki je poslati na upravo, na "Dub slapu".

Poseslnik in obrtnik

na dopisovati s pošto
lepo deklico, staro o
24 let, z nekaj premo
Dopise je poslali na p
inico „Jutra“ v Maribor

Genitive

Gospod

delovanja. Vdove s pose-
bnim primerom kraja, m-
jučene. Cenjene neaonim
se je postali, že mogoče
o, katere se v mnogih
e, pod hitro obrača v bod

Ljubezni

ve od 18-26 let in z bol-
nolenja, naj polijejo st-
naslov na upravo «Jutr-
«Popolna kmeta», 33

Samostojna gdc.
polna, zelo izobražena, iz
potem prša, ki naj bi
mal, da je v življenju
men iz prijateljstva bi

Samostojen obitnik

oc star, keli znanja
o fenitve, a gospodice
serne starosti, ki je t
a čevljarsko obrti, b
e ponudbe a slika n
va "Juica" pod znač

Tovarnar

enjem, v svrhu šentit
ene depše s podatki s
užnice „Jutra“ v Mar
pod „Srečna bodočnost“.

Vdovec

...kukera bi bila rea dabi
podnja. Premošnje po
naka stvar. — Dopoln
vo „Jutra“ pod značk
ra gospodinja 1122“.

(Dolje na 15. strani.)

Alaska

Orgelharmonium

nov, pripraven za kino, kn-
varno, koncerte, visok 2 m
pol m, se proda za 30.000
Din. — Načrt na ogled pri
upravi „Jutra“.

Gramofon

amerikanski, skoro nov in 20
dvoj. plošč, po niski ceni proda
Franc. Vica, Mozurkog št. 197,
Dolenjsko.

Eleg. kratek, črn klavir

(Suzalinger), se takoj zelo
ugodno proda v Mariboru,
Zidovska 1/1.

Živali

Volčji psi

stari 8 tednov, se oddajo po
niski ceni. — II. Demšar,
Celovška cesta 14 (slovenski
Kupač & Co.)

Izgubljeno

Lovska puška
se je izgubila. — Kdor jo je
našel, se prosim, da jo odda
proti nagradi v upravi
„Jutra“.

Večja vsota denarja

se je našla v Florjanski ulici.
Vpraša se pri Franji Vrtnar,
Hovca 19.

Razno

Postranski zaslužek

(zamo za moške)
se nudi s prodajo zanimivih
pikantnih razglednic, klopice
na upravo „Jutra“ pod šifro
„Redni dohodki“.

Častniki in orožniki

Izdelujem po najsilnejših rešah
uniforme po meri. — Inam
vedno v zalogi kamparni,
struži, blazni za plašče ter
vse vojaške potrebščine, ka-
kor: kablje, čepce, tenjune,
svečke, aluminijevke itd. —
Cene solidne. — Simon Kil-
manek, Ljubljana, Sečinska
gora ulica 6.

18 let

priskane „Laruto“ pletile
brezokolišne odpravljajo kapa-
vico (Tripper). — Dobiva se
po vseh lekarnah po 20 lito
skratka. Po pošti: razpisilja
lekarna H. Hum, Subotica.

Naslove

trgovskih in produkcijskih
podjetij, raznih strok tu in
invenetiva, dobavila „Pore-
dovalec“, Sv. Petra c. 23.

Potniki z galanterijoi

Pišite za informacije glede
soprodaje zelo lepe stvari
pod „Pipar“ na upr. „Jutra“.

Na dan volitev

si lahko želo za vsa pristojna
brezokolišna dokazila (mimo-
vo, bezgove in dr.) ki jih do-
bijo (osebno ali po pošti) pri
„Sveti Vojski“ v Ljubljani, Po-
ljanski nasip 10.

Anton pl. Kappus
sudski kapetan II. kl.
Magda pl. Kappus
rojena Hadži-Pecova
poročena
25. januarja 1925
Kamna gorica Štip

IVAN JAX in SIN LJUBLJANA
Gospodarska c. 2.
Najboljši šivalni stroji in
pletalni stroji. — Iz-
borna konstrukcija in
elegančna izvedba iz
tovarne v Linzu.
Ustanovljena l. 1867.
Vezanje poučuje
brezplačno. — Posu-
mezni deli koles in
šivalnih strojev.
10letna garancija. Pi-
salni stroji Adler in
Urania. — Kolesa
iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Walfenrad, Kayser.

Oklic.
Prostovoljna dražba se vrši
dne 15. februarja ob 3. uri popoldne v
Smokuču št. 23.
Prodajala se bo hiša in zraven spadajoče
parcele pod vl. št. 87 kat. obč. Dostoje, pod
vl. št. 1005 travnik, pod vl. št. 1006 njiva, pod
vl. št. 1007 sadni vrt ter zraven spadajoče
sremške pravice.
Hiša obstoji iz 9 sob, kuhinje, kleti, hleva
itd. Je na lepi solnčni legi, pripravna za upo-
kojenke ali letovišcarje.
Izključna cena 40.000 Din.
Natančnejši dražbeni pogoji so na vpogled
pri županstvu na Breznici, pošta Žirovnica.

Ličen paviljon

se poredi proda. — Istotam je
naprodaj aparat za izdelovanje
brezalkoholnih pijač. Naslov v
upravi „Jutra“.

Ali bi se našla

namljena mati, ki bi vzela
6 mesecev staro deklico na
svojo? Naslov pove uprava
„Jutra“.

Otroka

(dojenčka) ali večjega —
sprejemam v dobro oskrbo.
Vprašati je na Poljanski c.
št. 15.

Zastopstvo

za Italijo, lito prvotratna
turolovska tvornica zob-
trebec. — Ponudbe naj se
posljo na Viola Maselmo,
Trst, Via Settemilaue 8.

Kuhati se želi privučiti

21letna mladenka v Ljub-
ljani, zato bi pomagala brez-
plačno v kuhinji. Ponudbe
pod „Kuhinja“ na upravo
„Jutra“.

Pisanje naslovov

se odda na dom. Ponudbe s
navedbo zahteve na upravo
„Jutra“ pod šifro „Naslov“.

Pisarniška dela na dom

sprejme gospodinja. Ponudbe
pod „Točna 1039“ na upravo
„Jutra“.

Vsakovrstne naslove

dobite pri „Poregovalec“,
Sv. Petra cesta 23.

Za svojo se odda deklico

stara 6 mesecev, ki je brez
naslov. Naslov pove uprava
„Jutra“.

Prisilna dražba

Dne 4. februarja ob 9. uri
se bo prodalo na prisilni
dražbi pri premoženju v
Razetu pri Novem mestu
ca 15 vagonov premoga in
en berjav s klen. Natančnejše
informacije dale g. dr. Franjo
Ivančič, odvetnik v
Novem mestu.

Na dobro hrano

se sprejmeta dva gospoda.
Naslov pove uprava „Jutra“.

Naslovi

Italijanski importirer za
les in lesne, tvornice, import-
nih in eksportnih družb vsake
vrste, se takoj dostavijo. —
10 naslovov, skratka: pošne
stroške 10 lito. — Pobjilica
Celovška, Trieste XX. Fe-
tembre 65.

Strojno pletenje

Točno in lepa izdelava —
niska cena. Zeljarska ulica
št. 11/1.

Morsko travo

prima, dobavi najceneje
„Fructus“, Ljubljana, Tabor
št. 2.

Vinočič

Najboljša stajarska in do-
ljanska vina kakor: Silva-
nce, Tramince, Burgundec,
Hajolan, celček iz Gadoro
peči. — Dobri Silvanec čen
ulico 1 Din ceneje. „Groska
klet“, Ljubljana, Mostar tra-
št. 13.

Najstarejša semenska trgovina

Al. KORSIKA v Ljubljani

Bleiweisova cesta-Vrtača (v lastni hiši)

ki prideluje semena sama, naznajuja, da je izšel njen
cenik za leto 1925 in da ga oddaja brez-
plačno.

Zahvala.

Veže me iskrena dolžnost, da
izrekam tem potom svojo zahvalo
g. dr. L. Zalarju na Sv. Petra
cesti št. 26, za temeljito ozdravljenje
ishiasa, na katerem sem dalje časa
bolebala.

Justina Pečnik.

Od ministrstva
za trgovino i in-
dustrijo konces.
kroina šola
Zidovska 5.
Ljubljana
otvori s 1. februarjem
splošno krojno šolo
za krojače, šivke in za
dame, ki se želijo iz-
obraziti za svojo upo-
rabo. Ponudilo se bo
noleg vsega splošnega
učbenika tudi je prve
pomladne mesece. Pouk
bo večer in dnevni
Vstopnine dnevno od
8. do 12 in od 2. do
6. ure svečel ali poletni
pouk.

Trgovci kolesi Samo na debelo! Trgovci s šivalnimi stroji

Mehaniki,
zahtevajte cenik
za kolesa, šivalne
stroje in nle nadomestne dele
ter pnevmatiko iz skladišča

Ivan Auerhammer
zastopnik komisije zaloga tvrdke Jos. Schweitzer & Sohn
359a LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 3

Industriji, pozor!

V Ljubljani je v neposredni bližini kolodvora pod
najugodnejšimi pogoji **naprodaj**
moderno tvorniško poslopje
s pripadajočim zemljiščem v izmeri 21.800 m².
Poslopje z velikimi in manjšimi delavnicami je popolnoma nova
železobetonska zgradba, ki je pripravna za vsako panogo industrije.
Naslov pri upravi „Jutra“.
Domači industriji, ne zamudite te ugodne prilike!

Ločitev zakona

Mož: je noizogibna, ako dohim v jedi se enkrat ščurka!

Žena: Bog! Saj mi pijajo ščurki že ves čas kri, la kaj pomaga, če pa ni
sredstva zoper nje!

Mož: Prej ga res ni bilo. Toda koncesionirani zavod „Pana“ v Ljubljani
na Poljanski cesti 12 je iznašel sredstvo, ki pomori brez vsake nad-
ležnosti in brez vseh posledic vse ščurke, miši in pošganje. Pojdi ali pa
piši takoj tja!

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 40
Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za
palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
stopnice, ledence, paviljoni, verande, lesene ograje L. T. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žara. Tovarua furnir.

RADIO „SILVERTOWN“

kompletne Radio-aparate in sestavne dele kakor Anodne
baterije od 63 volt, akumulatorje od 6 volt in 85 AH,
Cossor cevi, ebonitne gumbje, material za antene, izolatorje,
prekinjala, premenljivo in stalne kondenzatorje, telefonska
služala od 2000 do 12.000 Ohmov, reostate, zvočnike od
2000 Ohmov, transformatorje raznih obmerov itd., vse pro-
izvodi glasovite angleške tvornice „SILVERTOWN“, London
ponuja amaterjem in trgovcem

SAVEZ BRITANSKIH INDUSTRIJALACA
(ASSOCIATED BRITISH MANUFACTURERS) NEAR EAST (LTD.)
ZAGREB, SAJMIŠTE, PRODULJENA HATZOVA ULICA 56
Trgovci in preprodajalci zastonj popust.

Dravogradska rafinerija v Dravogradu sprejme takoj
izprašanega strojnika

jugoslovana, ki bi izvrševal tudi ostala ključavničarska dela, ter nad-
zoroval delo pri parnem kotlu in razume tudi manjše poprave pri
električni napeljavi. Ponudbe s spričevali o dosedanjem službovanju ter
opisom istega kakor tudi zahtevke plače je poslati na gornji naslov,
ali pa se predstaviti osebno.

Ženini, neveste

ki si ustvarjate svoj lastni dom dobite za to potrebno

pohištvo in modroce

lepo izdelano po zmernih cenah pri trvdiki

F. Fajdiga sin

pohištvono mizarstvo 248a

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 17.

Prvovrstnega knjigovodjo (kinjo)

išče tovarna blizu Ljubljane za popoldanske

ure, oziroma za gotov dan v tednu.

Natančne ponudbe z navedbo dosedanjih
služb in zahtevo plače prosim pod „Ze
popolnoma urejeno knjigovodstvo“ na
upravo „Jutra“.

Naznanilo.

Slavemu občinstvu v viliand naznanjam, da sem
otrnil v Sp. Šiški, Jernjeva cesta 58 po o-
noma na novo preurejeno

klobučarsko delavnico.

Izdeloval bom najboljšje in najsolidnejše klobuke
ter sprejemal tudi popravila.

Priporočam se cenjenemu občinstvu ter beležim
z odličnim spoštovanjem

M. Kukman, klobučar

327a

Išče se v najem
lokal za tvorniško podjetje

200 do 300 m² površine, širina najmanj
8 m. Kraj ob železnici, z električno raz-
svetljavo in pogonom imajo prednost. —
Ponudbe na „Realia“, Ljubljana, Dunajska
cesta št. 21.

Compound parni stroj

od praške tvornice strojev d. d., prej Risten
& Co., iz leta 1902, pri dveh cilindrih 250 P. S.,
10 Atm. pritiska, 100 okrajčaje v minuto.
Cilinder za visoko napetost z Radovanovič
krmilom, cilinder za nizko napetost 7 riling
za pogon z vrvjo se proda radi preureditve
obrata jako poceni ali pa zamenja za drugi
80 do 100 konjski dvocilindrski parni stroj.
Vprašanja, odnosno ponudbe na Kon-
zervno tovarno „Globus“, d. d., Vrh-
nika pri Ljubljani.

Živo perutnino

kupuje stalno v vsaki množini, in sicer:
pohance, kure za peči, kure in purane,
ter jo plačuje po najboljših dnevnih cenah

E. VAJDA
Čakovec (Medimurje).
Telefon 59, 3, 4.

Zahvala.

Ob težki izgubi naše prerano umrle, nepozabne soproge, mamice,
stare mame in tače, gospe

Ane Gorjup

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam izrazili svoje sočutje,
oziroma vsem, ki so blagopokojnico v tako velikem številu spremlili
na njeni zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo gg. zdravnikom
dr. Baumgartnu in dr. Jensterlu, katere sta v času bolezni tako
požrtvalno nudila pokojnici zdravniško pomoč ter lajšala nje
teško bolezen.

Žalujoči ostali.

Vodne turbine,

avtomatične regulatorje,

zatvornice itd.

Izdeluje in dobavlja

Ing. F. SCHNEITER, Škofja Loka.

Konkurenčne cene! Prvovrstne reference!

Zahlevajte ponudbe! 406a

Litoželezne stebre

stare iz la litine kupimo večje število.
Ponudbe na Strojne tovarne in livarne,
430a Ljubljana, Dunajska cesta 35.

Zaradi preselitve

se proda kompletna naprava električne luči, in
sicer:

1 bencin motor 3 HP;
1 generator (Dynamo 1 1/2 PS);
1 predloga (Vorgeleger) s potrebnimi jermeni;
1 marmornata deska stikalnica z amper- in
volt-metrom

ter razni material. Eventuelno se proda vsako
posebej Naslov pove uprava „Jutra“.

370a

Jakob Janež

ze 35 let oblasivene konces.
vodnjakarski mojster

Ljubljana, Hradečkova vas 32

naznanja, da je v Sloveniji
edino levo upravičen, napra-
viti in popravljati vodnjake
ter vodovode. — Ker so se
razni ljudje, ki niso bili v
vodnjakarski stroki zadostno
izobraženi, pri opravi vod-
njaka smrtno posrečili,
sradilnega se mora svariiti
vsakega, da odda samo ujemu
vodnjakarska dela v izvršitev.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutra“

Zasebni učni zavod Ant. Rud. Legat v Mariboru

Lastna specialna delavnica za popravila pisarniških strojev.

Novi tečaj za strojepljajo, slovenske in nemške stenografije, knjigovodstva in srbohrvaščino (tudi posamezni pouk)

začetek dne 3. februarja 1925.

Vpisovanja in prospekti v Specialni trgovini s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100. Noben podružnice!

Sedaj je dobro!

pravi moč, ko mu je njegova pametna žena hrbet in njo nadgrnila s FELLERJEVIM BOLEČINE OLASAJAJOČIM ELSAFLUIDOM. Imate bolečine v udih? Nabolj? Glavobol? Zobobol? Grče? Trpite na slabosti? Slabem splošju? Nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsafluid, kateri vam bo v hudih dneh dober prijatelj. En zavoj s 6 dvojnatimi ali 2 specialnimi steklenicama s zavojnico in poštno za 62 dinarjev pri lekarnarju EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI, Elsatrg 2/5, Hrvatska. 46 a III

„AUGOLATOR“

Inhalacijski aparat ne sme manjkati v nobeni družini, oskrbi si ga mora vsak posameznik, ako skrbi za svoje zdravje. — „AUGOLATOR“, inhalacijski aparat, zdravi z najsigurnejšim uspehom vse bolezni sapnih organov, kakor: prehlajenje, kašelj, oslovski kašelj, naduha, goltančini in bronhijalni katar, vnetje in pljučne bolezni, vnetje pljučnih konic, posledice influence, astme itd. Prednosti aparata: Razhlajajoč olajša in vodeno tekočino. Ni v nikakoli zvezi s kurjavo, torej ognja varen. Komodno se more uporabljati tudi v postelji. Takoj po uporabi se pacient lahko poda na mrzli zrak ter je popolnoma zavarovan pred ponovnim prehlajenjem. Presenetljiv učinek takoj po uporabi. Cena takoj uporabi jivega in popolnega aparata „AUGOLATOR“ 135 Din, poštnina in ovojnjica se zaračuna posebej.

Zahtevajte takoj brezplačnih prospektov.

JOŽE ČEBULJ

agentura - komisija, Jesenice na Gorenjskem
Generalno zastopstvo za SHS.

SINGER šivalni stroji

so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, BOURNE & CO., NEW YORK

Prodaja na obroke

LJUBLJANA, Štefančeva ul. 3

Centrala za SHS: 35-a

ZAGREB, Marulićeva ulica 5

Zastopstva v vseh mestih

Trgovina

MARIJA ROGELJ v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 26

v bližini kolodvorske ulice

prilagojena bogato zaloga sukna, črta, klota, cvilha, oksforda, celofana, sifona, bele, rjave in modre kotilnice, bele in rjavega platna za rjuhe, volnene in svile jumperje, usadne in svile rute in serpe, volno, pavlo in nogavice, kravate in različno drobnarijo. 206a

Blago dobro! Cene nizke!

Trgovska hiša

dvonadstrepna, s trgovskimi lokali, prostim stanovanjem za kupca, novim hlevom in skladiščem ter velikim dvoriščem, se za izredno nizko ceno in pod izjemno ugodnimi pogoji prodaja. V hiši je električna razsvetljava in telefon. Ponudbe pod „Ljubljana, pošto pre-“ dal št. 914. 390-a

Oglejte si zalogo!

Razpošiljalnica

Josip Ivančič

Ljubljana

Miklošičeva cesta 4.

Specialna zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega sukna. 395a

Velika izbira vseh vrst podlog za moške obleke. Prodaja se na veliko in malo po najnižjih tovarniških cenah.

Naročite vzorce!

Cvetličarna Anton Bajec

Ljubljana, Pod Trančo št. 2

oskrbi vsak dan sveže cvetje šopka in vaze, trakove z napisi itd. točno in po smernih cenah. 46a

Prodaja se

vsled odpotovanja dobro vpeljano

stavbeno in strojno ključavničarstvo

v industrijskem kraju. Ponudbe pod „Ugodni pogoji“ na upravo „Jutra“. 349/a

Poskusite enkrat s terpentinovim „GAZELA“ milom!

Naročajte si takoj
naš največji ekonomski časopis:

BANKARSTVO

z redakcijami v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani

„BANKARSTVO“, je po svoji tiraži največ čitana, po svoji tehniški opremljenosti najodličnejša, a po vsebini in po slovesu svojih sodržnikov, naša najbolje urejevana privredna smotra. — Obsega vsa področja narodne privrede. — Izhaja mesečno v zvezkih od najmanj petdeset velikih revijalnih strani in pri njej sodeluje sto naših najboljših strokovnjakov, javnih delavcev in predstavnikov privrede. — Letna naročnina znaša 200 dinarjev in se pošlje vnaprej na naslov:

Glavna uredništva „BANKARSTVA“ v Zagrebu 6, Marcuska 30.

ČAJ V DRUŠTVU
ČAJNA ROČKA
popolna,
ZATO V UPORABI NAJČENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Dürkopp-ov šivalni stroj

je pripravljen radi svojega dela in vztrajnosti kot najboljši.

Generalno zastopstvo trdika Dürkopp-Werke A. G. Bielefeld za Jugoslavijo. Trgovska agentura Avrama Almoslino, Beograd, Kralja Petra ulica 64. 397-a

POZOR!

V Vašem lastnem interesu Vas opozarjamo, da si navedite vse potrebne potrebnosti pri vsaki trdiki

B. Veselinović & Comp.

v Mariboru, Gosposka ulica št. 28.

Ker je dokazano, da je trdika solidna. Tamkaj dobite dobro blago po znižanih cenah, kajti uveden je nov princip: „majhen zaslužek — velik promet.“ Na veliko imate stroje za moške, ovrtaške, klobuke, čepice, kravate, moške in ženske nogavice, svile in volnene ščitnike (šerpe), volnene trikotnike, svile in druge robe, damsko in moško gamašo iz klobučevine, palice itd. — Francoske parfumerije, Coty, Houdigant, Gibbs, 4711, Odol, „Luk“, kemično milo, garantirano na boljše sredstvo za čiščenje raznih madežev, osebno olinjatih in od crnila ter masti. Damske kolutne in svile torbice in druge raznovrstne blago. 34a

Iščem družabnika z 250.000 do 300.000 Din

za prevzem dobro idejega in dobičkanosnega podjetja v Sloveniji. Varnost vključba na posestva. Natančnejša pojasnila daje od 3. do 4. ure popoldne „Realia“, Ljubljana, Dunajska cesta 21. 390-a

Ribolov, pozor! 311a Ribolov, pozor!

SULCE

in žilne ribe vseh vrst plačuje po najvišjih cenah

E. VAJDA, ČAKOVEC

Interurban telefon šte. 53, 3, 4

Razglas.

Dne 20. marca t. l. točno ob 11. uri se bo potom ustmene javno licitacije pri Avto-oddelku Dravsko-divizijske oblasti v Ljubljani (vojna kralja Petra) prodalo 15 koles (biciklov).

Tomudeni pogoji so zainteresentom na vpogled pri omenjenem oddelku v vsak delovni dan od 8. do 12. in od 14. do 16. ure.

Razglas šte. 242 a razglašen v „Jutru“ dne 22. januarja t. l. se smatra kot nove javne, ker se predmetna licitacija dne 10. februarja t. l. ne bo vršila.

Stanje vložnega denarja preko 130 milijonov dinarjev ali 520 milijonov kron.
Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
Zlasti plačuje za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Mestna hranilnica Ljubljanska

(Gradska štedionica)

V LJUBLJANI

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladotnih, župni uradi cerkveni in občinske občinski denar.